

James Patrick Kelly

Nauč se myslet jako dinosaurus

Kamala Šastri přišla na svět tak, jak z něj odešla - nahá. Potácela se ven z kompozičního modulu. Bylo vidět, že příjemná, zanedbatelná gravitace ve stanici Tuulen je nad její síly. Ztratila rovnováhu. Nevím, kam by letěla, kdybych ji nedržel. Přes ramena jsem jí přehodil plášť. Pak jsem ji usadil do polštáře. Tři roky na cizí planetě Kamalu změnily. Byla štíhlejší, měla pevnější svaly. Nehty na prstech u rukou měla 0 pěkných pár centimetrů delší. Do levé tváře jí někdo vyryl čtyři rovnoběžné rýhy, nejspíš v duchu nějakých gendských představ o zkrášlování. Nejvíce mě překvapily její oči. Neklidné. Cizí. Kdyby nechápala nic kolem sebe. Jako kdyby ničemu nevěřila. Stěněm. Vzduchu. Ničemu. Jako kdyby to všechno už vnímala jinak než člověk.

"Vítám vás zpátky." Vedl jsem polštář po chodbě. Bylo ticho. Ozývalo se jen odfukování trysek v polštáři.

Kamala naprázdno polkla. Vypadalo to, že se rozpláče. Před třemi lety by se rozplakala. Spousta migrantů je v šoku, když se otevře kompoziční modul. Chybí jim cesta. Neuběhlo ani pár vteřin a Kamala už nebyla na Gendu, na čtvrté planetě hvězdy, které u nás říkáme epsilon Leo, ale byla tady, v lunárním satelitu. Byla už skoro doma. Největší dobrodružství jejího života se blížilo ke konci.

"Matthew?" řekla.

"Michael." Přiznám se, docela mě potěšilo, že si ještě vzpomíná, když mi vlastně obrátila život naruby.

Provázel jsem přinejmenším tři stovky migrací - odchodů 1 příchodů - ode dne, kdy jsem se dostal do Tuulenu na stáž. Měl jsem studovat, jak uvažují dinové. Za tu dobu byla Kamala Šastri jediným souborem dat, do kterého jsem se naboural. Nezdá se, že by to dinům vadilo. Mám pocit, že si tuhle radost dopřávají taky. Občas. Znal jsem Kamalu - myslím tu před třemi roky - víc než sám sebe. Když ji dinové posílali na Gend, měla hmotnost 50 391,72 gramu a 4,81 miliónu červených krvinek na milimetr krychlový. Uměla hrát na nagasvaram. To je bambusová flétna. Její otec pocházel z Thany u Bombaje. Měla ráda melouny a měla pět milenců. Když jí bylo jedenáct, chtěla se stát gymnastkou, ale místo toho se stala bioinženýrkou. V devětatdvaceti se přihlásila jako dobrovolník na studijní cestu do vesmíru, aby se naučila pěstovat umělé oči. Migrační výcvik trval dva roky. Všechno jí bylo jasné. Věděla i to, že svou cestu může zrušit - kdykoliv - do chvíle, než ji Silloin proměním nadsvětelný signál. Přesně do té chvíle. Věděla, že pak už to nejde. Věděla to. Věděla, jak se převádí člen rovnice z jedné strany na druhou.

Poprvé jsem ji potkal 22. června 2069. Dorazila k nám v Lunexu, z terminálu LI. Uzávěrem prošla přesně v 10:15. Menší, dejme tomu, že plnoštíhlá žena. Černé vlasy, pevně stažené dozadu, uprostřed hlavy pěšinka. Přibarvili jí kůži proti UV záření epsilon Leo. Byla černá jako noc. Měla pruhovanou zdravotní kombinézu a na nohou jistící návleky. Přesně podle předpisů. Rozhodně nepodceňovala svůj několkaminutový pobyt v prostředí, kde je gravitace 0,0000002 g.

"Vítám vás ve stanici Tuulen," usmál jsem se. "Jsem Michael." Potřásl jsem si rukama. "Měl bych být sapientologem, ale spíš tu dělám průvodce."

"Průvodce?" Povytáhla obočí. "Aha." Rozhlížela se, jako kdyby čekala ještě někoho.

"Nemusíte se bát," řekl jsem. "Dinové jsou v klecích."

Oči se rozšířily, ruka vyklouzla z mojí dlaně. "To takhle mluvíte o Haneňanech?"

"Proč ne?" smál jsem se. "Víte, jak oni mluví o nás? Říkají nám děti. Mimina. Caparti. Uřvankové."

Zakroutila nechápavě hlavou. Lidi, co nikdy nepotkali dina, o nich mají dost romantickou představu. Dinové jsou pro ně moudří vznešení plazi, kteří zvládli všechny taje superluminální fyziky a kteří uvedli Pozemšťany do společnosti galaktických civilizací. Pochybuji o tom, že by Kamala někdy viděla, jak dinové hrajou poker, nebo slyšela, jak ječí králíci, když je dino hltá zaživa. Taky se nikdy nehádala s Linnotř, která už dlouho váhá, jestli jsme psychicky zralí pro cesty do vesmíru.

"Chcete se najíst?" Kývl jsem směrem k přijímacím modulům na druhé straně chodby.

"No...ani ne." Pořád se nehýbala z místa. "Nemám hlad."

"Jste nervózní, co? Nechcete jíst. Nechcete mluvit. Chcete, abych zklapnul, strčil vás do sarkofágu a udělal z vás soubor dat. Chcete, aby to bylo za vámi. Je to tak?"

"Ne. Klidně si s vámi popovídám. Vážně."

"Tudy, prosím. Víte, Kamalo, nerad to říkám, ale na Gendu si těžko dáte burákové máslo a sendvič s marmeládou. Žádné kuře po indicku. Schválně - jak se jmenuju?"

"Michael?"

"Vida. Už nejste tak nervózní. Co byste řekla mexickým toastům nebo pizze s baklázánem? Máte poslední šanci najíst se jako člověk."

"Dobře." Neusmála se. Byla příliš zaměstnaná tím, aby se tvářila statečně. Koutky rtů sebou jen trochu zaškubaly. "Dám si šálek čaje."

"Čaj? Ten tam zrovna mají." Vedl jsem ji do přijímacího modulu D. Návleky se po každém došlápnutí ostražitě přísávaly k polyamidovému koberci. "Sbírají nějakou místní travu a vaří ho z ní."

"Gend'ani nesbírají žádnou travu. Žijou v podzemí."

"Tak si je s někým pletu." Položil jsem Kamale ruku kolem ramen. Cítil jsem, jak se jí pod přílehavou kombinézou křečovitě napínají svaly. "Já myslel, že Gend'an vypadá jako fretka. Už vím. To jsou ti, co mají na hlavě tu oranžovou bambuli."

"Rozhodně nevypadají jako fretky."

Vyklouzli jsme vstupní bublinou do přijímacího modulu D, do malé, dokonale pravouhlé místnosti, vybavené jednoduchým nenáročným nábytkem. V jednom rohu byl kuchyňský kout, ve druhém klozet s vakuovou mísou. Na stropě zářila modrá obloha, na stěnách se promítaly záběry Charles River a panorama Bostonu. Všechno se peklo v paprscích teplého

červnového slunce. Kamala pár dnů před cestou ještě stihla doktorát v Massachusettském technologickém institutu.

Zaclonil jsem dveřní bublinu. Kamala si sedla na kraj pohovky jako vystrašená holubice, připravená hned uletět.

Když jsem vařil čaj, pod nehtem se mi rozsvítila obrazovka. Potvrdil jsem příjem. Obrazovku zaplnila soustředěná tvář Silloin. Nedívala se na mě. Sledovala panely v řídicím sále. =Máme problém,= zabzučel mi v náušnici její hlas. =Nic vážného. Musíme vyřadit poslední dva z dnešního programu. Ať neopouštějí Lunex. Půjdou zítra. Jako první. Á tahle, co myslíš, počká hodinu?=
"Jistě," řekl jsem. "Kamalo, chcete, abych vás seznámil s jednou Haneňankou?" Promítl jsem Silloin v životní velikosti na telestěnu. "Silloin, to je Kamala Šastri. Kamalo, Silloin to tady řídí. Já jsem tu jenom za vrátného."

Silloin se na Kamalu upřeně zadívala. Nej dřív jedním okem. Tím bližším. Pak se otočila a ještě chvíli na ni zírala tím druhým. Byla menší než ostatní dinové. Měřila něco přes metr. Měla obrovskou hlavu, která seděla na trupu jako meloun na pomeranči. Pěstěné stříbrné šupiny se jí leskly po celém těle, jako by právě vyšla z olejových lázní. =Věříš mi, Kamalo, že pro tebe chci to nejlepší?=
Zvedla ruku. Mezi prsty se napnuly zakrnělé zbytky plovacích blan.

"Samozřejmě. Já..."

=Souhlasíš s převodem?=
Kamala ztuhla. "Ano." -

=Nějaké dotazy?=
Kamala by jich určitě měla stovky, ale strach jí nedovolil, aby se na něco ptala. Když pořád mlčela, ozval jsem se já: "Co bylo dřív? Vejce nebo ještěr?"

Silloin mě ignorovala. =Nejpřijatelnější bude začít kdy?=
"Teď si dá čaj," řekl jsem a podal Kamale šálek. "Půjdeme, až ho dopije. To může trvat...hodinu?"

Kamala si nervózně poposedla. "Ne. Tak dlouho bych čaj..."
Silloin vycenila zuby. Některé z nich byly delší než klávesy u piana. =To je velmi přijatelné, Michaeli.= Na telestěně se místo Silloin objevily záběry letícího racka.

"Proč jste to udělal?" řekla Kamala podrážděně.

"Protože tak jako tak musíte čekat. Jsou tu i další migranti. Nejste jediná." Lhal jsem. Samozřejmě. Bylo zbytečné ji strašit nějakými technickými problémy. Fakt je, že ve stanici žádný další migrant nebyl. Ani by ho neměl kdo připravovat. Jodi Latchaw, druhý stážista, odletěl domů. Mimořádná dovolená. Chystal se přednést referát o hanenském pojetí identity na Hipparchově univerzitě. "Nebojte se. Ta hodina vám uteče raz dva."

Pár vteřin jsme se na sebe jen dívali. Beze slova. Měli jsme hodinu mluvit o ničem. Konverzace. Nezajímalo mě, proč se přihlásila právě na tuhle cestu. Jestli její babička nebo sestřenice z druhého kolena je slepá a touží po umělých očích. Jestli zavedení umělýdročí přinese pokrok v boji proti tuberkulóze, hladomoru nebo proti předčasné ejakulaci. Bia bia bia. Nejlepší by bývalo bylo zmizet a nechat ji samotnou u telestěny. Ale to nešlo. Bohužel. Platili mě za to, abych něco dělal s jejím strachem.

"Vyzradíte mi tajemství," řekl jsem.

"Cože?"
"Něco, o čem víte jenom vy."

Dívala se na mě, jako kdybych spadnul z Marsu.
"Kamalo, za chvíli budete... budete tři sta deset světelných let od Země. A budete tam tři roky. Až se vrátíte, budu bohatý a slavný. Třeba. Ale určitě už budu čertvíkde. Už se víckrát neuvidíme. Co riskujete? Já nikomu nic neřeknu. Slibuju."

Opřela se o zadní opěradlo pohovky. Šálek čaje si položila do klína. "To je další test, vidíte? Copak to nikdy neskončí? To o mně ještě nerozhodli?"

"Ale rozhodli. Za hodinu už pro vás budou fretky na Gendu patlat bobule někde v těch jejich norách. Věřte mi. Chtěl jsem si jenom promluvit."

"Jste blázen."

"Přesnější je termín logomaniak. V řečtině logos znamená slovo a mania je výraz pro bájť, co má o dva bity víc. Jinak řečeno - jsem ukecanej. Víte co? Začnu já. A když moje tajemství nebude nic moc, vy si svoje necháte pro sebe. Platí?"

Přimhouřila oči a usrkla čaj. Už se trochu uklidnila. Přinejmenším už nepůsobila dojmem člověka, který šílí strachy a pořád má před očima tu modrou mramorovou kouli ve snímácím centru.

"Vychovávali ze mě katolíka," řekl jsem a posadil se proti ní. "Nejsem katolík, ale to není tajemství. Jde o to, že mě rodiče poslali studovat na školu Svaté Marie, matky boží. Lidi tomu tam říkali Mambo, chápete. Tu školu samozřejmě vedli faráři. Manželé. Otec Thomas a matka Jennifer. Otec Tom nás učil fyziku. Když přednášel, mluvil, jako by měl v puse ořech. Většinou mi dával za čtyři. Matka Jennifer učila teologii. Strašně přívětivá, vřelá. Jako zeď v kostele. Říkali jsme jí máti Mambo."

Jednou večer - to mi zbývaly do konce školy dva týdny - si máti Mambo a otec Tom vyrazili ven. Na zmrzlinu. Jeli autem. Řídila máti Mambo. Bylo jí sto dvacet let a o řidičák měla přijít už v padesátém roce. Nevšimla si, že po hlavní jede sanita, a nedala jí přednost. Napálila to rovnou do ní. Máti * Mambo byla mrtvá hned, otec Tom umřel v nemocnici.

Od nás od studentů se čekalo, že nám jich bude líto. Mně jich vlastně bylo líto. Trochu. Moc ne. Neměl jsem je rád. Cítil jsem se divně. Znáte to, ten pocit, když na někoho kašlete a zároveň si vyčítáte, že na něj kašlete. Vy to možná neznáte. Vy nemáte katolickou výchovu. Ráno nás všechny svolali do tělocvičny. Seděli jsme a stáli, kde se dalo. Přes videofon kázal sám kardinál. Utěšoval nás, jako by se nám všem zabili rodiče. Bylo to k smíchu. Něco mi tam tenkrát ujelo, nějaká poznámka nebo vtip, a vyfasoval jsem podmínečné vyloučení."

Kamala dopila čaj. Vsunula opatrně šálek do pouzdra ve stolní desce.

"Dáte si další?" řekl jsem.

Znovu si poposedla. "Proč o tom mluvíte?"

"Patří to k mému tajemství." Naklonil jsem se nad stůl. "Víte, bydleli jsme v ulici, která sousedila s místním hřbitovem. Chodil jsem přes něj domů, když jsem si chtěl zkrátit cestu. Šel jsem tudý taky po večírku, co se pořádá na závěr studia. Měl jsem takovou tu filozofickou náladu, chápete. Ještě jsem nevěděl, jak dopadne ten průšvih v tělocvičně, a vůbec - všichni lezlo krkem. Učitelé. Spolužáci. Všechno. Tak jdu a najednou zakopnu o dvě hromady hlíny. Nej dřív jsem myslel, že to je záhon, ale pak jsem uviděl ty kříže. Bílé dřevěné kříže a na nich jména psaná rukou. Byly to čerstvé hroby. Otce Toma a máti Mambo. Kříže byly jenom tak zatlučené do země, aby označovaly hroby, dokud nebudou hotové náhrobky. V tu chvíli mi došlo, že mám skvělou příležitost. Když ty kříže prohodím, kdo si toho všimne? Nikdo. Vyměnil jsem je, urovnal hlínu, oprášil ruce a pak jsem rychle utíkal pryč."

Kamala se přestala tvářit nechápavě. Rozpačitý úsměv zmizel. S vraštila obočí. "To jste neměl," řekla.

"Já vím," řekl jsem. "Ačkoliv... podle dinů je pohřbívání mrtvých a označování hrobů beztak dětinské. Podle nich mrtvola žádnou identitu nemá. Je to maso. Když mě Linna chce naštvat, vždycky se mě ptá, jestli dáváme náhrobek i na hovna. Ale to sem nepatří. Prostě jsem utíkal. A jak jsem utíkal, najednou mi začala být zima. Byla normální teplá červenová noc, ale mně se u pusy srážel dech, jako kdyby mrzlo. Nohy mi těžkly. Měl jsem pocit, že běžím proti větru, i když se nikde nepohnul ani lísteček. Bušilo mi srdce, hučelo mi v uších, byl jsem bez sebe hrůzou. To je to tajemství. Jsem zbabělec. Vrátil jsem se a dal jsem kříže zpátky na místo. Od té doby se hřbitovu zatraceně velkým obloukem vyhýbám. Je to už pár let, ale stejně bych tam nešel." Potřásl jsem hlavou a rozhlédl se po přijímacím modulu D ve stanici Tuulen. "Vyhýbám se tomu hřbitovu tak velkým obloukem, jak to jenom jde."

mlčela. Dívala se na mě a mlčela. "Je to pravda. Přisahám," řekl jsem. Zvedl jsem pravou ruku. Kamala se dívala tak nevěřícně, že jsem se musel smát. Ani černé tváře se neubránily úsměvu. Z něj se rychle stal tichý bublavý smích, podobný šumění potoka v horách. Kamala měla plné rty a nádherně bílé-zuby.

"Teď je řada na vás," řekl jsem.

"Kdepak." Mávla rukou. "Já neumím takhle vyprávět." Na chvíli se zamyslela a pak řekla: "Už jste o tom s někým mluvil?"

"Částečně," řekl jsem. "Když se mnou dinové dělali psychotest kvůli téhle práci. Mluvil jsem o tom, ale to finále jsem vynechal. Skončil jsem u toho, jak jsem vyměnil ty kříže. Zbytek by jim připadal už dočista naivní." Zasmál jsem se. "Nezapomeňte. Slíbili jsme si, že naše tajemství zůstanou mezi námi."

"Vážně?"

"Co kdybyste mi vyprávěla o dětství? Kde jste vyrůstala?"

"V Torontu." Přeměřila si mě tázavým, zkoumavým pohledem. "Tam se stala jedna věc..."

Zadal jsem nový program. Na stěnách naskočilo panorama Toronta. Věž CN. Vládní budova. Komerční palác. Obelisk.

Kamala se ode mě odvrátila, prohlédla si záběry a řekla přes rameno: "Když mi bylo deset, přestěhovali jsme se do bytu v Bloor Street, aby matka neměla tak daleko do práce." Ukázala prstem na stěnu a otočila se zpátky ke mně. "Vidíte? Tam. Matka je účetní. Otec tehdy skládal hudbu. Zvukové kulisy imaginačních systémů. Byl to obrovský dům. Spousta lidí. A nikdo tam nikoho neznal. Ve výťahu jsem vždycky měla dojem, že aspoň deset svých sousedů vidím prvně v životě. Když jsem se jednou vracela ze školy, zastavila mě na chodbě taková stará žena. 'Holčičko,' řekla, 'chceš si vydělat deset dolarů?' Věděla jsem, že se nesmím bavit s cizími lidmi, ale tahle mi nějak nepřípadala cizí. A měla místo nohou protězy. Bylo jasné, že jí uteču* kdy budu chtít. Dala mi kartu a seznam zboží, co chtěla koupit v samoobsluze. Řekla, ať to přinesu k ní do bytu, číslo 10W. Byl to nesmysl. Nevím, proč mi to nebylo podezřelé. Každý obchod ve městě přece měl donáškovou službu. Nakonec se ukázalo, že si chce zkrátka s někým popovídat. Platila mi. Většinou pět, deset dolarů - podle toho, jak dlouho jsem u ní zůstala. Chodila jsem tam skoro denně. Vždycky po škole. Rodiče nic nevěděli. *Zakázali* by mi to. Určitě by nechtěli, abych si brala peníze. Ale nikdy nebyli doma před šestou, a tak moje tajemství zůstalo tajemstvím."

"Co byla zač?" řekl jsem. "Co jste si povídali?"

"Jmenovala se Margaret Aseová. Bylo jí devadesát sedm let. Přišla o práci. Myslím, že bývala něco jako právní porad-

ce. Manžel s dcerou jí zahynuli při nějaké nehodě. Byla sama. O sobě nikdy moc nemluvila. Pořád chtěla, ať vyprávím já. Ptala se na moje kamarády, na školu, na rodiče. Tyhle věci..." ^Odmělčela se. Všimla si, že mi pod nehtem bliká obrazovka. Potvrdil jsem příjem.

=Michaeli, můžete jít,= zabzučel mi do ucha hlas Silloin. Kdoví, co řešila za problém. Každopádně to stihla dřív, než plánovala. Skoro o dvacet minut.

"Vidíte, jak nám to uteklo." Vstal jsem. Kamala vytřeštila oči. "Už půjdeme?"

Podal jsem jí ruku. Kamala se zvedla z pohovky. Zavrátovala. Musel jsem ji vzít kolem pasu a vyplavat s ní do chodby. Snášela mikrogravitaci dost špatně. To je normální. Zvlášť když máte pár kilo nadváhy. Zvyknete si na ni - a když zmizí, cítíte se jako něco nehmotného, prchavého. Éterická bytost unášená do prázdnoty jako vzpomínka na mrtvé. "Tak mi to dopovězte. Co bylo pak?"

Zdálalo se, že mě neslyší. Sunula se ostražitě po chodbě. Mlčela.

"Nenapínejte mě, Kamalo," řekl jsem. "Dopovězte to."

"Ne," řekla. "Radši ne."

Bylo mi samozřejmě jedno, jestli to dopoví, nebo nedopoví. Platili mříž za to, abych ji rozptyloval. Snažil jsem se. Když se nechtěla nechat rozptylovat, byla to její věc. Jsou migranti, co mluví, dokud je nestrčíte do mramoru, a jsou migranti, co mlčí jako zařezaní. Introverti. Možná, že Kamala už v duchu byla někde na Gendu. Možná. Blížili jsme se ke konci chodby. Za dveřní bublinou tam svítlo jasné bílé světlo.

Konečně jsme dorazili do snímáčího centra. To zabírá největší část Tuulenu. Kousek před námi stál mramorový sarkofág. Schránka pro kvantový nedemoliční senzorický panel - KNSP - jestli si potrpíte na zkratky. Mléčné modrá jako ledovec a velká jako dva sloni. Horní polokoule byla zvednutá. Snímáčí deska trčela ven jako šedý vyplazený jazyk. Kamala pohlédla svůj deformovaný obraz, který se zrcadlil na povrchu leštěné kulové schránky. Vpravo u stěny bylo křeslo, sprcha a toaleta. Podíval jsem se nalevo, do oken řídicího sálu. Zahlédl jsem Silloin. Seděla nad soustavou displejů a spínačů a pozorně nás sledovala svým pravým okem. Nemožně velkou hlavu měla nakloněnou k jedné straně.

=Je smířená?= zabzučelo mi v náušnici.

Zkřížil jsem ukazovák a prostředník.

=Vítám tě, Kamalo Šastri,= ozval se z reproduktorů vlídný chraptavý sykot. =Jsi připravená k pře vodu ?= Kamala kývla. "Mám si teď svléknout šaty?"

=To by bylo velmi přijatelné.=

Kamala se dopotácela ke křeslu. Nevšímala si mě. Starala se jen o to, co říká Silloin. Svlékla si kombinézu a složila ji do úhledného čtvercového barícku. Jistící návleky pečlivě zasunula pod křeslo. Koutkem oka jsem viděl, jaká má drobná chodidla, široká stehna a krásnou tmavou kůži na zádech. Opatrně doplula vzduchem do sprchy a zavřela za sebou dveře.

"Můžeme," řekla.

Silloin v řídicím sále spustila program, který naplnil sprchu oblakem nanosnímačů. Snímače ulpívaly na těle a pokrývaly ho neviditelnou nanoskopickou vrstvou od hlavy až k patě. S každým vdechnutím se dostávaly do plíc a odtud do krve. Kamala se rozkašlala jen dvakrát. Vypadalo to, že má slušný trénink. Po osmi minutách se program zastavil. Kamala vyplavala ven. Mě ignorovala. Veškerou pozornost věnovala oknu, ve kterém viděla dina.

=Teď se musíš položit na snímáčí desku,= řekla Silloin. =Michael ti spojí síť.=

Kamala soustředěnými trhanými pohyby dovrávala po můstku k vysunuté snímací desce a lehla si na záda.

Plaval jsem za ní. "Škoda. Už mi své tajemství asi neprozradíte."

Dívala se upřeně na strop.

"No nic." Vytáhl jsem z pouzdra zásobník a induktor. "Dáme se do toho. Nebojte se. Všechno proběhne tak, jak jste se to učila." Vzal jsem zásobník a nanesl jsem snímače na chodidla. Kamale se pravidelně zvedalo a propadalo břicho. Nádech výdech. Nádech výdech. Přímo ukázkové dechové cvičení. "Hlavně si pamatujte - tady uvnitř nesmíte skákat, hvízdát, ani nadávat. To je nejdůležitější. Rozumíte?"

Neodpověděla. "Dýchejte zhluboka," řekl jsem a dotkl se induktorem palce její pra ve nohy. Zajiskřilo to. Nanosnímače se propojily do sítě, která Kamalu znehybnila. "A pozdravujte ode mě fretky." Uložil jsem náradí. Pak jsem se pomalu snesl zpátky k podlaze a odstrčil jsem můstek.

Modrá mramorová koule zatáhla šedý jazyk do svých útrob. Čekal jsem, až se sarkofág uzavře a definitivně spolkne Kamalu Šastri. Když horní polokoule dosedla na místo, odplaval jsem do řídicího sálu za Silloin.

Nejsem z těch, co říkají, že dinové smrdí. Kdybych si to myslel, nebyl bych v Tuulenu. Samozřejmě. Například Parikkal není cítit vůbec. Vůbec nijak. Silloin za normálních okolností skoro voní. Asi jako odstálé víno, řekl bych. Jiná situace ovšem je ve stresu. To pak ta vůně začne být mnohem kyselejší, štiplavější. A Silloin tenkrát, jestli mi rozumíte, měla perný den. Zkrátka jsem se posadil na židli ve svém boxu a při dýchání jsem vynechával nos.

Silloin pracovala rychle, svědomitě. Svědomitě proto, že nerada dělá chyby, rychle proto, že migranti snadno podléhají klaustrofobii. Nemůžete se jim divit. Jsou ve tmě, v síti nanosnímačů, a čekají na převod. Čekají. Bez hnutí. Trenažéry v singapurském výcvikovém středisku při simulacích snímání vy dávají zvuk, který někdo přirovnává k dešti a někdo ke špatně naladěnému rádiu. Migranti se na tohle šumění obvykle upnou. Dokud ho slyší, mají pocit, že se nic neděje. Proto jim ten zvuk přehráváme i tady, aby ho slyšeli uvnitř sarkofágu. Je to čistě psychologická záležitost. Jinak by během snímání bylo v sarkofágu ticho. Všiml jsem si, že sagitální, axiální a koronární displeje na řídicích panelech už neblíkají. Sběr dat končil. Silloin zamyšleně skřípala zuby. Něco syčela. Její komunikátor se vůbec nenamáhal s překládáním. Asi neříkala nic, co by uřvánek Michael musel vědět. Hlava jí poskakovala ze strany na stranu, od displeje k displeji. Hltala obrovské množství údajů. Drápy zobaly do změti oranžových a žlutých světél na obrazovkách a dotykových spínačích.

Já ve svém boxu měl jen monitor se souhrnnými zprávami o průběhu migrace - a jeden bílý knoflík.

Nelhal jsem, když jsem Kamale říkal, že u Haneňanu dělám vrátného. Můj obor je sapientologie, ne kvantová fyzika. Nemám tušení, co se zvirtlo při její migraci. I kdyby to se mnou někdo probíral, stejně bych tomu nerozuměl. O převádění nevím skoro nic. Dinové mi řekli, že kvantový nedemoliční senzorický panel nějak obchází Heisenbergův princip neurčitosti, ale jak ho obchází, to jsem nepochopil. Prý měří absolutně nejmenší veličiny časoprostoru bez deformování duality vlna/částice. Podle nich se nedá "vidět" nic, co je kratší než $1,62 \times 10^{33}$ centimetru. To je dolní mez časoprostoru. Tady se prý čas

a prostor odděluje. Čas tu přestává existovat a z prostoru je neurčitá nestrukturovaná pěna. Taková kvantová šlehačka. My lidi tomu říkáme Plaňek-Wheelerova vzdálenost. Kromě toho je i Plaňek-Wheelerův čas: 10^{-45} sekundy. Když se stanou dvě události oddělené od sebe časovým intervalem 10^{-45} sekundy, není možné říct, která z nich se stala první. Doufám, že to líčím správně. Ale nejsem si jistý. A to je teprve začátek. Snímání. Až potom následuje samotná migrace. Při ní dinové z Haněnu používají svou superluminální technologií k tomu, aby provrtali časoprostor umělou červí dírou, udrželi ji otevřenou pomocí elektromagnetických vakuových fluktuací a poslali skrz ni nadsvětelný signál. Podle něj migranta znovu poskládají z elementárních částic na místě určení.

Monitor mi hlásil, že soubor dat o Kamale Šastri prošel kompresí a byl odeslán červí dírou. Ted' jsme museli čekat, až Gend potvrdí příjem. Pak bych nastoupil já a dokončil bych převod příslušnou operací na naší straně rovnice.

Hupky dupky, hupky dup.

Superluminální technologie dává možnost měnit realitu. Červí dírou by se leckterý fanatik mohl přihnát do minulosti, aby v ní udělal pořádek, například. Snímací a kompoziční modul by za pár hodin stvořil obrovské množství duplikátů Silloin - a nebo Michaela Burra. Člověka napadá spousta věcí, které jsou opakem toho, čemu dinové říkají harmonie. Na harmonii dinové lpí. Ve svém galaktickém klubu nechťejí mít nikoho, kdo neprokáže nade vši pochybnost, že je pro něj harmonie svatá.

Během stáže v Tuulenu jsem do té doby mačkal bílý knoflík přinejmenším dvěstěkrát. Měl jsem to ve smlouvě. Vedlejší pracovní poměr. Když zmáčknu bílý knoflík, vyšlu smrtící impuls ionizujícího záření do šedé kůry mozkové migrantova duplikovaného, jinými slovy nadbytečného těla. Není mozek, není bolest. Smrt následuje během několika vteřin. Po pravdě řečeno, v prvních dnech mi tenhle způsob převádění členů rovnice z jedné strany na druhou působil potíže. Bylo to pro mě... zvláštní. Ale kdo sem chtěl jít na stáž, musel ji brát se vším všudy. Koneckonců, když jsou lidi jako Kamala Šastri ochotní takovou cenu platit, je to jejich věc, ne moje.

=Nemáme přijatelný výsledek, Michaeli.= To byla první věta, kterou mi Silloin v řídicím sálu řekla. =Jsou tam diskrepance.= Z údajů na monitoru jsem vyčetl, že se spouští kontrolní program.

"Ten problém je tady u nás?" Spolkl jsem slinu. "Nebo tam u nich?" Kdyby naše údaje byly v pořádku, Silloin by je zkrátka poslala na Gend ještě jednou.

Neodpovídala. Vpíjela se oběma očima do panelů, jako kdyby monitorovaly průběh klubání její prvorozené dcery z nějakého zvlášť pevného vajíčka. Boule za ušima měla dvakrát větší než jindy. Monitor mě upozornil, že Kamala je v mramorové kouli čtyři minuty nad normu.

=Nejpříjemnější by byl nový start. Po seřízení.=

"Doprdele." Praštil jsem vzteky do stěny. Málem jsem si rozbil klouby na hřbetě ruky. "Jak si to představujete?" Dinové skoro vždycky řeší problém při migraci novým duplikátem. Neradi si lámou hlavu. "Máš rozum, Silloin? Ta ženská byla hotová, už když tam ležla."

Silloin si znechuceně odfrkla a zabušila drobnou kostnatou pěstičkou do kontrolního panelu, jako by z něj chtěla vymlátit přijatelný výsledek. Dinosauri nejsou zrovna trpěliví. Nechápu náš strach z migrace. Linna a vůbec všichni ostatní si myslí, že jsme k ničemu. Na rozdíl od nich Silloin aspoň věří, že to není tak zlé, že to je otázka času. Já tomu věřím taky. Za

sto let si na jejich kanály a rovnice určitě zvykneme. Naučíme se myslet jako oni. A naši migranti se po duplikaci sami zlikvidují. Jako dinové. V zájmu harmonie. Ale teď to nejde. Ještě ne. Proto jsem v Tuulenu já. =Chci pro ni to nejlepší,= řekla Silloin. =Potřebujeme dalších třicet minut.=

Kamala už byla šest minut v sarkofágu. Nevzpomínám si, že by tam někdo strávil delší dobu. "A já potřebuju slyšet, co se děje uvnitř."

Z reproduktorů se po celém řídicím sále začaly rozléhat nelidské skřeky. Kamala ječela jako pneumatika v zatáčce.

"Musí ven," řekl jsem.

=Uvažuješ dětinsky, Michaeli.=

"No a co? Tak uvažuji. Sakra." Logicky vzato, měl jsem požádat Silloin, ať vypne reproduktory. Měl jsem si sednout na židli a nechat Kamalu tam uvnitř. Ted' to vím. Tenkrát jsem se rozhodl jinak.

"Otevřete sarkofág, až přistavím můstek." Plaval jsem dolů do snímacího centra. "A nevypínejte zvuk."

Když uviděla světlo, Kamala přestala ječet a začala výt. Homí poklop se zvedal celou věčností. Kamala uvnitř zápasila se sítí nanosnímačů. Měl jsem dojem, že hlasitější řev už vydávat nemůže, ale byl to omyl. Dokázala to. Vyla jako zvíře.

"Kamalo, to jsem já, Michael."

Vytí se zformovalo do spršky bez ustání opakovaných slov. "Už dost... ne... bože... pomozte mi někdo!" Nesměl jsem dovnitř. Poškodil bych panel. Musel jsem čekat, až se horní polokoule odklopí a systém vysune snímací desku ven.

"Nebojte se. Nic se neděje. Slyšíte? Pomůžu vám. O nic nejde. Všechno je v pořádku."

Sotva jsem induktorem uvolnil síť, Kamala se po mně vrhla. Dopadli jsme na můstek a odrazili se od něj do prostoru. Svíjela se mi kolem celého těla jako chobotnice.

"Nezabíjejte mě!" křičela. "Prosím! Já nechci!"

"Kamalo!" Konečně jsem vyprostil z jejího sevření aspoň jednu ruku - a použil ji k tomu, abych plnoštíhlou bioinženýrku zpacifikoval. Zachytil jsem se zábradlí. Kamala se zmítala nad můstkem. Šermovala rukama nohama. Podrápala mi zápěstí. "Kamalo! To stačí!" Táhl jsem ji pryč od mramorové koule.

"Ty zmetku, ty hajzle, co jste to na mě ušili?" Zalapala po dechu. Pak se rozplakala.

"Nefungovalo snímání. Silloin to prověřuje."

=Příčina není jasná,= ozvala se Silloin z řídicího sálu.

"O to se nestarejte," řekl jsem. Navigoval jsem Kamalu směrem do křesla.

"Je to všechno lež," mumlala lidská troska, ztracená v mikrogravitaci. "Prý nic nebudu cítit. A já... to bylo... to..."

Nahmatal jsem na křesle její kombinézu. Pořád jsem se jí díval do očí. "Tady máte šaty. Vidíte? Oblect se. Půjdem odsud."

"Hajzle," řekla. Tiše. Rezignovaně.

Čekal jsem, až se obleče. Počítal jsem drobné bioluminiscentní kroužky na protější stěně. Podobaly se stříbrným desetníkům, které nosil po kapsách můj děda. Napočítal jsem jich čtyřicet sedm, než se oblékla. Vrátili jsme se do přijímacího modulu D.

Kamala seděla skleslá na pohovce. Na stejné pohovce, ze které před pár minutami tak nedočkavě a krkolomně vstávala. "Co teď?" řekla.

"Nevím." Stál jsem u kuchyňského koutu a myl si v destilátoru poškrábanou ruku. "Co teď, Silloin?" Škrábance na zápěstí pálily jako čert. Silloin mlčela. "Asi budeme čekat," řekl jsem.

"Na co?"

"Až opraví..."

"Mě už tam nedostanete."

Nic jsem nenamítal. V tu chvíli by to stejně bylo zbytečné. Říkal jsem si, že mám dost času, než Silloin seřídí panel. "Dáte si něco? Třeba čaj?"

"Co takhle džin a tonik? Bez toniku." Pousmála se. Protřela si oči. "Nebo dvě stě mililitrů serentolu."

Zkusil jsem předstírat, že mě rozesmála. "Bohužel. Bar 'U migranta' dinové loni zavřeli. To víte, panel by nemusel správně přechít chemii vašeho mozku a pobyt na Gendu by se vám pak třeba změnil ve tříletou opici."

"Vy jste mi nerozuměl?" Ztuhla. Zas byla na pokraji hysterického záchvatu. "Já tam nepůjdu!" Chápal jsem ji. Byl jsem u toho. Věděl jsem, že je na dně. Ale už mi lezla krkem. Čeho je moc, toho je příliš. Bylo mi jedno, jestli půjde na Gend, do Lunexu a nebo do země Oz. Chtěl jsem jedinou věc - aby šla někam, kde nejsem já. Aby tam s sebou vzala ty vyčítavé pohledy, které mi dávaly vinu za něco, o čem jsem neměl ponětí.

"Já myslela, že to dokážu." Zvedla ruce a přitiskla je k obličej, jako kdyby se v nich mohla schovat. "Dva roky nám pořád opakovali, že to bude hračka. Že si jenom lehnu, nebudu na nic myslet a pak že najednou budu někde jinde. Na zvláštních, nádherných místech." Zavzlykala. Složila ruce do klína. "Myslela jsem, že budu užitečná, že pomůžu lidem."

"Nebyla to vaše chyba. Vaše určitě ne."

Zakroutila hlavou. "Nedokázala jsem to. Nedokázala jsem na nic nemyslet. Ona tam byla. Tam ve tmě. Vůbec bych..." Otrásla se. "To jste zavinil vy. Proč jste mój připomínal?"

"Vaši přítelkyni?" řekl jsem.

"Přítelkyni?" řekla Kamala udiveně. "Jakou přítelkyni? Já se jí bála. Nevěděla jsem, co za ty peníze bude chtít. Rozumíte?" Odmlčela se. "Pak jsem tam jednou přišla. Po škole. Do bytu 10W. Psávala jsem si u ní úkoly. Říkám jí: 'Dobrý den, paní Aseová.' A ona nic. Ani slovo. Seděla v křesle a dívala se z okna. Tak jsem došla až ke křeslu a koukla jsem se jí do tváře. Byla taková bledá, popelavá. Vzala jsem ji za ruku. Hrůza. Jako kdybych zvedla kus gumy. Věc. Utekla jsem pryč. Běžela jsem domů a zamkla se u sebe v pokoji."

Kamala si povzddechla. "Teď už asi vím, co chtěla. Asi tušila, že umře, a chtěla, abych já při tom byla s ní. Nebo ji aspoň našla a někomu to řekla. Jenže já to nikomu neřekla. Nemohla jsem. Kdybych to řekla, všechno by se dozvěděli rodiče. Taky jsem se bála, že ji někdo zabil a já že budu podezřelá z vraždy. Bylo mi deset let, rozumíte. Bála jsem se volat policii, aby mě nevypátrali podle toho telefonu. Tak jsem čekala. Dny. Týdny. A ona tam pořád byla. To už jsem vůbec nemohla nikomu nic říct, když jsem takovou dobu byla zticha. V noci se mi o ní zdálo. Jak hnije a černá v tom křesle jako banán. Bylo mi z toho zle. Nejedla jsem, nespala jsem. Nakonec mě odvezli do nemocnice. Rozumíte? Já se jí dotkla. Dotkla jsem se mrtvoly."

"=Michaeli,= zašeptala Silloin. Podíval jsem se na nehet. Obrazovka byla zhasnutá. =Objevil se tu jistý problém.=

"V nemocnici mi hned bylo lip. A potom Aseovou našli. Konečně. Když jsem se vrátila domů, snažila jsem se na ni zapomenout. A zapomněla jsem. Skoro." Kamala se zimomřivě choulila na pohovce. "Až teď, tam uvnitř, v tom sarkofágu... Neviděla jsem ji, ale... prostě tam byla... sahala po mně."

"=Michaeli,= bzučelo mi v uchu, =je tady i Parikkal a Linna.=

"Rozumíte?" řekla Kamala s hořkým, zklamaným úsměvem. "Já už nemůžu na Gend. Mám halucinace."

=Radíme se. Kvůli harmonii. Přijď za námi. Ty sám.=

Nejradši bych vzal náušnici a rozdupal ji na prach.

"Jste první, komu jsem to řekla."

"No, všechno zlé je k něčemu dobré." Položil jsem Kamale ruku na koleno. "Promiňte. Hned se vrátím." Zatvářila se překvapeně, ale nic neřekla. Vyplaval jsem z přijímacího modulu do chodby a zajistil jsem za sebou vstupní bublinu.

"Jaký máte problém?" řekl jsem cestou k řídicímu sálu.

=Je pro ni přijatelné vrátit se do schránky? = . "Neřekl

bych zrovna - přijatelné. Je strachy podělaná až za ušima."

=Tady Parikkal.= V náušnici to praskalo a syčelo, jako kdyby se v ní opékala slanina. =Stal se nepříjemný omyl. Naše stanice na něm ovšem nemá žádnou vinu.=

Protáhl jsem se bublinou do snímacího centra. Za okny sálu jsem uviděl tři vzrušeně diskutující dinosaury. "Co se stalo?"

=Průchodová odchylka narušila komunikaci mezi naší a gendskou stanicí,= řekla Silloin. =Kamala Šastri je na Gendu. Zkomponovaná a rekonstruovaná.=

"Takže migrovala?" Měl jsem pocit, jako by mi paluba ujížděla pod nohama. "A my ji máme tady."

=Nejpříjemnější by bylo vrátit nadbytečné tělo do schránky a finalizovat...=

"Na to zapomeňte. Ta se k ní ani nepřiblíží."

=Její rovnice není v rovno váze,= vložila se do hovoru Linna. Nepatřila přímo k personálu stanice. Fungovala tu jako dozor, inspektor nebo konzultant. Aspoň mi připadalo, že to tak je, že za stanici odpovídá Silloin a Parikkal.

"No a co mám dělat? Mám jí zakroutit krkem?"

V tu chvíli v řídicím sále všechno ztichlo. Stáli tam, za okny, a pozorovali mě. Věcně. Soustředěně.

"To nikdy," řekl jsem.

Dinové na sebe začali něco syčet. Neslyšel jsem, co říkají. Vypnuli komunikátory. Už jsem chtěl odejít, když mi v náušnici znovu zapraskal zvuk. Byl to hlas Linny.

=Já o tom mluvím celou dobu,= syčela. =Nejsou zralí. Nemají smysl pro harmonii. Skončí to katastrofou, jestli je necháme migrovat.=

=Možná máš pravdu,= říkal Parikkal. =To ještě probereme. Teď je hlavní ten převod.=

=Ztrácíme čas. Je nádbytečná.= Silloin vycenila zuby. Dlouhé. Ostré. Za pár vteřin by Kamalu roztrhala na kusy. I když pro nás měla ze všech dinů největší pochopení, necháboval jsem, že by si to vychutnala.

=Každopádně musím navrhnout okamžité pozastavení všech migrací z téhle planety,= syčela Linna.

Dinové jsou prostě dinové. Hráli divadlo. Dost jasně, aby to pochopil i hlupák, mi naznačili, že ohrožují budoucnost lidstva v otázce jeho pronikání do kosmu. Že Kamala v přijímacím modulu D je tak jako tak už teď odsouzená k smrti. Že rovnice se musí dostat do rovnováhy, a to teď hned.

"Počkejte," řekl jsem. "Možná se mi podaří ji nějak nalákat zpátky do scanneru." Musel jsem od nich co nejdřív pryč. Odepnul jsem náušnici a schoval jsem ji v kapse. Plaval jsem pryč tak rychle a vztekale, že jsem v chodbě nestačil zabrzdit a musel jsem se zachytit zábradlí. Chvilí jsem zůstal stát. Zíral jsem na svoje prsty opřené o pažení. Případaly mi tak vzdálené, jako bych se na ně díval obráceným dalekohledem.

Kamala seděla na pohovce, kolena měla pod bradou. Jako by se chtěla zmenšit, aby ji nikdo nenašel.

"Dali to do pořádku," řekl jsem věcně. "Budete v sarkofágu jen pár vteřin. Slibuju."

"Afe, Michaeli."

Viděl jsem to jasně: buď ona, nebo má stáž na této stanici. "Zahazujete svou šanci, Kamalo."

"Mám na to právo." V očích jí zableskla zlost.

Ne. Neměla. Neměla právo na nic. Byla nadbyteční. Jak to říkala o té staré paní? Byla jen kus masa. Věc.

"Jak chcete." Vzal jsem ji za rameno. "Jdeme."

Odtáhla se. "Kam?" ^

"Zpátky do Lunexu. Čeká na vás raketoplán. Raději začnu připravovat další várku, než abych se tu s vámi dohadoval."

Kamala váhavě spustila nohy dolů z pohovky.

"Jdeme." Postrčil jsem ji k bublině. "Dinové už vás mají dost a já taky." Cítil jsem se, jako by to říkal někdo místo mě.

Kamala pokývla a nechala se odvést do chodby.

"Jestli někoho potkáme, budete zticha."

"Proč se chováte tak hrubě?" zašeptala.

"Proč se chováte tak hloupě?" odpověděl jsem.

Že za průlezem není raketoplán, to Kamala pochopila hned v okamžiku, kdy jsem otevřel vnitřní dveře. Pokusila se mi vytrhnout, ale já ji držel pevně. Natlačil jsem ji ramenem k průlezu a pak jsem do ní vrazil. Proletěla přestupní komorou, narazila na protější dveře a sesunula se k zemi. Zmáčkl jsem knoflík. Vnitřní dveře se začaly zavírat a já jsem si v tu chvíli uvědomil, co dělám. Že to dělám já - Michael Burr. Musel jsem se smát, nemohl jsem si pomoci. Kamala se drápala ven z komory, ale nebyla dost rychlá. Překvapilo mě, že nekřičí, jen divoce popadala dech.

Když se vnitřní dveře hermeticky uzavřely, otevřel jsem vnější. Koneckonců, jak jinak můžete někoho zabít v kosmické stanici. Neměl jsem zbraň. Někdo by ji možná dokázal bodnout nožem nebo uškrtit, ale já ne. A jed? To by bylo trapné. Ani jsem o tom neuvažoval. Snažil jsem se nepřemýšlet o ničem. Byl jsem sapientolog, ne doktor. Žil jsem v přesvědčení, že mimo stanici čeká člověka bez skafandru okamžitá smrt. Explosivní dekomprese nebo něco podobného. Nechtěl jsem, aby trpěla. Přál jsem jí rychlou, bezbolestnou smrt.

Za dveřmi syčel unikající vzduch. Myslel jsem, že je po všem, že tělo už je v prostoru. Chtěl jsem už odejít, když se ozvalo to bušení, zběsilé údery jako tlukot namáhaného srdce. Nevím, jak se tam mohla udržet. *Buch, buch, buch!* To bylo příliš. *Buch, buch!* Posadil jsem se na podlahu, opřel se zády o dveře a hystericky jsem se smál. Ukázalo se, že když vypustíte vzduch z plic, můžete přežít ve vzduchoprázdnu i minutu nebo dvě. Napadlo mě, jak je to směšné, k uzoufání směšné. *Buch!* K popukání. Já pro ni chtěl to nejlepší, riskoval jsem svou kariéru - a ona se mi takhle odvděčila. Položil jsem tvář na dveře komory a poslouchal, jak bušení slábne. Bylo mezi námi pár centimetrů. Pár centimetrů mezi životem a smrtí. Ted' už věděla o rovnováze rovnic všechno. Smál jsem se, až jsem se z toho zalykal. Lapal jsem po dechu stejně jako ten kus masa na druhé straně dveří. Zatraceně, blesko mi hlavou, tak už chčipni, ty čubko.

Nevím, jak dlouho to trvalo. Ke konci bylo bouchání sotva slyšet. Pak přestalo. A ze mě byl hrdina. Zachoval jsem harmonii, zachránil jsem cestu lidstva ke hvězdám. Nadýmal jsem se pýchou; dokázal jsem uvažovat jako dinosaur.

Prostrčil jsem hlavu dveřní bublinou a rozhlédl se po pnímacím modulu D. "Je čas. Raketoplán bude startovat."

Kamala seděla na pohovce. Už byla oblečená. Zdravotní kombinéza, jistící návleky. Všechno se zdálo být v pořádku. Na telestěně zářilo aspoň deset rámečků. V nich se tísnily tváře. Příbuzní, známí. Každý si chtěl promluvit se svou milovanou Kamalou, která se vracela domů.* Živá a zdravá. "Musím jít," usmála se na telestěnu. "Zavolám vám hned, jak pňstanu."

Usmála se i na mě. Trochu křečovitě. "Chci vám poděkovat, Michaeli." Trvá to obvykle nějakou dobu, než si migrant zase zvykne mezi lidmi. "Moc mi pomohlo, že jste byl se mnou a... víte, nebyla jsem nějak ve své kůži." Naposledy přelétla očima celou místnost. Otrásla se. "Byla jsem hrozně vyděšená."

"To jste byla."

Potrásla hlavou. "Měl jste se mnou dost práce, co?"

Pokrčil jsem rameny a vyvedl ji do haly.

"Ted' si připadám hloupě. Byla jsem v sarkofágu sotva minutu a pak..." Luskla prsty. "Byla jsem na Gendu. Přesně, jak jste povídal." Zavěsila se do mě. Měla pevnější a mohutnější svaly než před těmi třemi roky. "Jsem ráda, že jsme se potkali. Říkala jsem si, že vás musím najít, až se vrátím. Nečekala jsem, že budete ještě tady."

"Nakonec jsem tu zůstal." Vnitřní dveře přestupní komory se otevřely. "Tahle práce vám prostě vlez pod kůži." Propust' se zachvěla, jak se vyrovnával tlak mezi stanicí a raketoplánem.

"Odesíláte dneska nějaké migranty?" zeptala se.

"Dva." ,

"Docela jim závidím." Podívala se mi do očí. "Přemýšlel jste vy sám někdy o cestě ke hvězdám?"

"Ne," odpověděl jsem.

Pohládila mě po tváři. "To vás úplně změní." Cítil jsem, jak se mi po kůži sunou její dlouhé nehty, skoro drápy. Chvilí to vypadalo, že mě chce vyzdobit stejnými ozdobnými jizvami, jaké měla ona.

"Já vím," řekl jsem.

**přeložil Mirek Valina
ilustroval Martin Kubdč**

Poul Anderson - Genesis

Žádný člověk nemohl zformovat takové myšlenky nebo je říci nahlas. Neměly žádný skutečný začátek, čekaly ve skrytu milénium za milénium, zatímco galaktický mozek rostl. Občas přecházely od jednoho mozku ke druhému, trávily roky či desetiletí na cestě vesmírem rychlostí světla a pak stačily nanosekundy, aby byly přijaty, pochopeny, zváženy a vyslána odpověď. Ale kosmos byl tak plný různých světů, nekonečná řada virtuálních a abstraktních konstrukcí, že vzpomínky na Zemi se změnily ve skomírající osamělý tón, přerývaný a pomíjející mezi nespočetnými miliardami dalších maličků. Většina velkolepého vědomí byla zaměřena jinam, především na svůj vlastní vývoj.

Galaktický mozek byl totiž ještě dítětem, pokud sám sebe nepovažoval přímo za novorozence. Jeho části byly rozptýleny .od jednoho konce ramen spirální mlhoviny ke druhému, do jejího středu a k nejbližším hvězdokupám až k Mrakům Magellanovým. Zárodky nových částí byly zaneseny ještě dále; některé z nich dosáhly až Andromedy.

Každý z nich byl komplexem organismů strojů a jejich vzájemných vztahů. ("Organismus" je asi nejlepším slovem pro něco, co se samo podle potřeby udržuje, reprodukuje a má vědomí v rozsahu od primitivních základů až k abstraktnímu myšlení, i když uhlíkové sloučeniny tvoří jen velmi malou část jeho součástí a většina životních pochodů se odehrává přímo na kvantové úrovni.) Bylo jich mnoho milionů a jejich počet prudce stoupal i v Mléčné dráze, jak zakladatelé nových generací osidlovali nové domovy.

Galaktický mozek tak neustále rostl, i když z kosmického hlediska vlastně sotva začal. Myšlenka měla čas nejvýš na tisíc nebo dva tisíce cest přes jeho stále rostoucí šíři. Nikdy se nechystal vsířet své části do sebe. Vždy zůstanou samostatné a budou se vyvíjet individuálně. Nebudeme jim proto nkat buňky, ale uzliny.

Ve skutečnosti byly vzácné. Každá z nich v sobě měla mnohem víc výjimečnosti, než by bylo možné u protoplazmatického tvora. Chaos a kvantové fluktuace zajišťovaly, že žádná z nich nebude přesnou kopií některého ze svých předků. Stejně tak pomáhalo osobnost vytvářet prostředí; podmínky na povrchu - druh planety, měsíc, asteroid nebo kometa - nebo na oběžné dráze kolem jednoduchého slunce nebo dvojhvězdy různého druhu a stáří, prostředí mlhoviny nebo mezihvězdný prostor... ale uzlina také nebyla jen obyčejným jednoduchým mozkiem. Mohla být několika najednou, jak si zvolila. Podle chuti tvořila další a stejně snadno je odstavovala, slévaly se jako měňavky a znovu se dělily, používala taková těla a čidla, jaká si přála a jak dlouho se jí zachtělo. Nesmrtelně vnímala, tvořila a hledala naplnění v hledání, které sama započala.

Takže každá uzlina byla zaměstnána myriádami záležitostí, jedna třeba rozvíjela nová odvětví matematiky, jiná skládala skvělá díla, která se jen vzdáleně podobala hudbě, jiná zase pozorovala organický život na nějakém světě, který si možná pro tento účel sama stvořila, další zase - lidská slova se tu nedají použít.

Ale přesto byly uzliny stále ve spojení přes propast světelných let. To byl galaktický mozek. Tato jednota, toto sebeuvědomění, které se pomalu sjednocovalo a mohlo strávit miliony let při zvažování jediné myšlenky; ta by ovšem byla stejně ohromná jako myslitel, pro něhož byl věk dnem stejně jako den celým věkem.

Už nyní, ve chvíli svého zrození, mozek ovlivňoval běh vesmíru. Nastal čas, kdy si jedna uzlina vzpomněla na Zemi, Vzpomínka byla předána ostatním jako součást proudu informací, nápadů, nálad a bůhví čeho ještě. Některé z ostatních se rozhodly, že se jedná o zajímavé téma, které stojí za sledování, a předaly je dál ve svých datových relacích. Tímto způsobem prošla světlem

ně roky a staletí, obíhala, rozvíjela se, až se nakonec stala rozhodnutím, které dospělo až k uzlině nejvhodnější pro zásah.

Tady byla celá věc převedena do slov, i když ta se k danému úkolu moc nehodila. Kdyby měla vyjádřit, co se stalo dál, selhala by úplně. Jak by mohla popsat dialog mozku se sebou samým, v němž bylo myšlení řadou kvantových záblesků v konfiguracích jemných jako vlnové funkce, kde výpočetní výkon a rozsahy databází byly tak obrovské, že každé měřítko ztrácelo smysl, kde mozek tvořil části svého vlastního já, aby spolu mohly jednat jako osoby, dokud je nespojil zpět do jednoho celku, a kde všechno bylo řečeno během několika mikrosekund planetárního času?

Bylo to možné postihnout jen mlhavě a zkresleně. Staré národy používaly pro věci, které nebyly schopny vyslovit, jazyk mýtu. Slunce v něm bylo ohnivým kočárem, který denně projížděl oblohou, rok bohem, který umíral a znovu se rodil, smrt trestem za hříchy předků. Pokusme se vytvořit mýtus o cestě na Zemi.

Zkusme si představit primární část vědomí uzliny, jako by to byla samostatná a mocná bytost, a pojmenujme ji Alfa. Představme si určitou nižší úroveň, kterou vytvořila a má v úmyslu pustit na svobodu jako druhou samostatnou bytost. Z důvodů, které se objasní později, si představíme tuto druhou bytost jako muže a nazveme ho Poutníkem.

Všechno je to mýtus a metafora počínaje už touto absurdní terminologií. Takové bytosti nemají jména. Mají totožnost, kterou okamžitě rozpoznají ostatní, kteří patří ke stejnému druhu. Nemluvili spolu, nepouštěli se do diskusí nebo vysvětlování, dokonce ani nebyli "oni". Ale představte si to.

Představte si také jejich okolí. Ne jak ho vnímaly jejich četné sensory nebo bylo zahrnuto do jejich vědomí a citů, ale tak, jak by je lidské smysly postihly pro lidskou mysl. Takový obraz je s těžší hrubým náčrtem. Příliš mnoho základních faktů by vůbec nebylo podchyceno. Ale i tak by člověk z astronomické vzdálenosti mohl vidět trpasličí hvězdu typu M2 asi padesát parseků od Slunce a ujistit se, že má planety. Uzlina by mohla zjistit známky obrovských tajemných energií a zamyslet se.

Slunce samo nebylo nijak zvláštní. V galaxii byly takových miliardy. Umělá inteligence se tu usadila už dávno - na samém úsvitu vývoje, což byla ta nejlepší fáze -, protože jedna z planet hostila zajímavé živé tvory, kteří stáli za studium. Výzkum pokračoval miliony let. Stále rostoucí inteligence zatím sledovala mnohem více cílů i jiného charakteru; především svůj vlastní vývoj. Dalším bodem ke zvažování bylo, že slunce mělo zůstat chladné ještě po hrozně dlouhou dobu. Uzlina si nechtěla přidělovat práci zápasem s velkými změnami podnebí, dokud to nebude opravdu nutné.

Od té doby se změnily relativní polohy hvězd. Nynější uspořádání bylo Slunci nejbližší. Slunce jiných soustav budila menší zájem a pokud vůbec byla navštěvována, tak málokdy. Občas kolem proletěla volná řiditelná uzlina, ale v této epoše se nevyskytla žádná.

Pro náš mýtus je podstatný fakt, že na obyvatelné planetě se nikdy neobjevil inteligentní druh. Život je ve vesmíru statisticky vzácný jev a inteligence ještě vzácnější, a proto dvojnásobně cenná.

Náš uvažovaný člověk by viděl slunce jako podzimně žluté, jak mírně a pokojně hřeje. Kolem něj kroužily planety a menší umělé družice, což byly obrovské konstrukce různých typů. Z dálky připomínaly složité pavučiny zářící mezi hvězdami; většinu z nich tvořila silová pole. Sbíraly a soustřeďovaly energii, kterou Alfa potřebovala, sahaly pro ni do hloubek vesmíru i do nitra atomu, přijímaly a předávaly proud myšlenek, který se stával galaktickým mozkiem. Co dělaly navíc, leží už mimo náš mýtus.

Uvnitř jejich spleti, i když ne v nějakém určitém místě, žila Alfa, její samotné jádro. Stejně tak, alespoň prozatím, Poutník.

Představte si důstojný hlas: "Vítej do života. Čeká tě vznešené a možná i nebezpečné poslání. Chceš se ho ujmout?"

Pokud Poutník na okamžik zaváhal, nebylo to ze strachu z bolesti, ale z obav, aby ji sám nezpůsobil. "Řekni mi o tom víc. Pomož mi pochopit."

"Slunce -" Slunce staré Země, které vytrvale hrálo od doby, kdy poprvé získalo tvar, bude stabilní miliardy let, než vyčerpá vodíkové palivo ve svém jádru a vyroste v rudého obra. Ale...

Rychlý výpočet. "Ano. Chápu." Nad určitou mezí úrovně záření budou narušeny geochemické a biochemické reakce, které udržují teplotu Země. Stoupající teplota bude přemísťovat do ovzduší stále větší objem vodní páry, která vyvolá skleníkový efekt. Silnější vrstva mraků, která zvýší koeficient odrazu, může den katastrofy jen oddálit. Molekuly vody v nejvyšších vrstvách budou tvrdými složkami slunečního záření rozštěpeny na vodík, který unikne do vesmíru, a na kyslík, který bude klesat k povrchu. Mohutné požáry uvolní množství oxidu uhličitého a k nim přispějí horku vystavené skály obnažené erozí ve vyprahlých oblastech. Tak vznikne druhý zdroj plynu pro skleníkový efekt. Pak musí přijít doba, kdy se vypaří i poslední oceány a zbudě planeta podobná Venuši; ale už dlouho předtím se život na Zemi stane jen vzpomínkou kvantového vědomí. "Kdy dojde k úplnému konci?"

"Řádově za sto tisíc let."

Zlomkem Poutníka pocházejícím z člověka jménem Christian Brannock, který se narodil na Zemi a svůj domov vášnivě miloval, projela bolest. Jeho mysl se už dávno spojila s obrovskou jednotou, která se později dělila a přerozdělovala, dokud se její kopie nestaly součástí vědomí po celé galaxii. Totéž se stalo s myšlenkami milionů jeho spolubratrů, podobně jako byla jejich těla stejně nepatrná a ztracená jako jednotlivé geny, ale stejně důležitá jako části celku. Alfa prohledala svou databázi a našla záznamy Christiana Brannocka. Rozhodla se právě jeho vetkat do základní stavby Poutníka. Toto rozhodnutí bylo - řekněme intuitivní.

"Nemůžeš to určit přesněji?" požádal.

"Ne," odpověděla Alfa. "Ve hře je příliš mnoho nejasného a řada nepřesností. Gaia," mýtické jméno pro uzlinu ve Sluneční soustavě, "odpovídala na dotazy vyhýbavě nebo vůbec ne."

"Cožpak jsme si opravdu na Zemi vzpomněli... tak pozdě?"

"Měli jsme na práci mnohem víc věcí, nebo ne? Gaia si kdykoli mohla vyžádat zvláštní pozornost. Nikdy to neudělala. Proto se tato záležitost nejevila jako zvlášť důležitá. Země lidí je uchována v paměti. Co je Země bez nich? Jen další planeta v postbiologické fázi."

"Pravda, protože je spontánně vzniklý život tak vzácný, jedná se o zajímavý případ. Ale Gaia určitě prováděla pozorování a sbírala data, abychom si je my ostatní mohli prohlížet, kdy budeme chtít. Sluneční soustavu jsme navštěvovali málo. Naposledy před dvěma miliony let. Od té doby se Gaia zapojovala do našeho společenství méně a méně. Ale takové uzavření do sebe se občas stává každému. Uzlina by se mohla například chtít nerušeně ponořit do nějaké filosofické úvahy, dokud nebude připravena na veřejné slyšení. Zkrátka nás na Zemi nic neupozornilo."

¹¹ Já bych si vzpomněl," zašeptal Christian Brannock.

"A co ji tedy připomnělo?" zeptal se Poutník.

"Myšlenka, že by Země možná stála za záchranu. Možná skrývá víc, než Gaia ví... nebo říká. Kdyby nic jiného, má určitou sentimentální hodnotu."

"Ano, chápu," řekl Christian Brannock.

"Navíc, a to může mít potenciálně ještě vážnější důsledky, bychom mohli získat zkušenosti a ustanovit precedens. Pokud má vědomí přežít smrtelné hvězdy, musí přetvořit vesmír. Taková práce na miliardy či biliony let začne nějakým malým pokusným úkolem. Nemělo by to být teď a na Zemi? Myslím tím 'ted' nesmrtelných bytostí, které už jsou geologicky staré."

"Nebude to malý úkol," zamumlal si Poutník. Christian Brannock totiž býval inženýrem.

"Ne," souhlasila Alfa. "V daném časovém úseku budou k dispozici zdroje jen několika hvězd. Přesto se nám otevírá řada možností, pokud se rozhodneme dost brzy. Otázkou je, která z nich by byla nejlepší - a hlavně, zdali máme jednat. Půjdeš hledat odpověď?"

"Ano," souhlasil Poutník a Christian Brannock přitom vykřikl: "Ano, zatraceně ano!"

Ke Slunci se vydala kosmická loď. Laser buzený sluncem a řízený sítí meziplanetárních rozměrů jí udělil téměř rychlost světla. Pokud by to bylo nutné, loď mohla na konci cesty sama zpomalit, volně se pohybovat v cílové oblasti a bez cizí pomoci se vrátit, i když pomaleji. Její kryomagnetické jednotky udržovaly v rovnováze kouli antihmoty s minimální klidovou hmotností. Hmotný náklad tvořily jen matrice pro Poutníkov program a záložní databáze, vybraná čidla a efekторы, několik těl s různými schopnostmi, do nichž mohl přehrát podstatu svého já, napájecí systémy, sada nářadí a věc už léta zapomenutá, kterou Poutník nechal stvořit z jednotlivých molekul na přání Christiana Brannocka. Možná si na ni někdy najde čas a prsty.

Kytara.

2

Žil kdysi muž jménem Kalava, námořní kapitán Sirsu. Patřil do klanu Samayoki. V mládí udatně bojoval v Rozeklaných horách, kde se armády Ulonai postavily barbarským nájezdníkům, kteří se hrmuli na sever z pouště, odrazily je a způsobily jim těžké ztráty. Stal se námořníkem. Když se Ulonaiská liga rozpadla a aliance vedené Sirsem a Irrulenem rok za rokem drancovaly zemi a snažily se jedna druhé zakroutit krkem, Kalava potápěl nepřátelské lodi, zapaloval nepřátelské vesnice a vozil na trh poklady a otroky.

Po neuspokojivém Tuopaiském míru, který byl dosažen s velkým úsilím, se Kalava pustil do obchodování. Místo aby plul po řece Lonna a kolem Sirského zálivu, často se plavil podél Severního pobřeží a přitom obchodoval. Vydával se na Větrné moře až ke koloniím na Posledních ostrovech. Nakonec se třemi loďmi sledoval pobřeží až do vzdálenosti do té doby netušené. Živil se dary moře, tím, co ulovily výpravy vysílané na pobřeží, obchodoval a bojoval s divokými kmeny, s nimiž se setkal. Za několik měsíců se se svými posádkami dostal až do míst, kde se kraj země zatáčí k jihu. Za tímto bodem našli přístav patřící bájným lidem Zářících polí. Setrvali tam rok a vrátili se se zbožím, které z nich udělalo bohatce.

Klan Kalavovi pronajal vesnici a úrodnou ornou půdu v deltě Lonny asi den cesty od Sirsu. Měl v úmyslu usadit se a žít v pohodlí jako vážený muž. Ale to neměli v plánu ani bohové, ani mu to nedovolila jeho povaha. Brzy se dostal do sporů se všemi sousedy a když ho bratr jeho ženy hrubě urazil, zabil ho. Poté ho žena opustila. Na shromáždění zemanů, které záležitost zvažovalo, dostala třetinu rodinného jmění ve zlatě a movitostech. Jeho dcery a jejich manželé se postavili na její stranu.

Z Kalavových tří synů se nejstarší utopil v bouři na moři; druhý zemřel při epidemii Černého moru; třetí se nalodil jako plavčík na obchodní loď daleko na jihu od Zhiru a padl, když se bránil před lupiči v liduprázdných uličkách opuštěného města. Nezanechali po sobě žádné děti, leda s otrokyněmi. Ani Kalava už neměl naději; žádná volná žena nepřijala jeho nabídku k sňatku. Co nashromáždil během těžkého života, případně příbuzným, kteří ho nenáviděli. Většina lidí v Sirsu se mu vyhýbala.

Dlouho přemýšlel, až se zrodil sen. Když si uvědomil, co to znamená, začal s nenápadnými přípravami. Jakmile se vše rozběhlo, ale ještě ve chvíli, kdy by mohl couvnout, pokud by musel, vyhledal hvězdárku Ilyandi.

Žila na Poradních výšinách. Tam se setkávali každoročně Vilku kvůli poradám a rituálům. Ale když se zbytek znovu rozešel, aby pokračovali ve svém poslání - vykladači snů, písaři, lékaři, zprostředkovatelé, učitelé mladých - Ilyandi zůstala. Zde mohla nejlépe zkoumat nebesa a hledat význam toho, co zjistila, zde na vysokém místě uctívaném všemi Ulonai.

Po Cestě ducha hrkotal vzhůru Kalavův kočár. Blízko vrcholu stály stromy, které ji lemovaly už jen řídké a umožnily mu nerušený výhled. Keře rostly na kamenitých svazích jen tu a tam, špinavě zelené vaši, střapaté lopuchovníky, v dáli i šarlatové ohňovce. Spálenec propůjčoval svou kyselou vůni horkému větru, který vál od Zálivu. Zakalená voda kovově svítila a mizela z dohledu daleko na západě pod stříbřitě šedou nízkou oblohou, po níž se hnaly cáry tmavých mraků. Na obzoru stál bouřkový oblak, v němž se míhaly kalné stíny a blikaly záblesky.

Kam až se táhla země, všude žlutě zrála kvěnice, draly se vzhůru papírníky, zelenaly se pastviny pro stáda, fialově svítily ovocné sady a mezi tím stály hranice dřeva pro stavbu lodí. Farmy se svými domky a přístavbami ležely porůznu roztroušené po krajině. Počasí bylo poslední dobou suché, na cestách se zvedal prach a vířil jako závoj kolem vozů a karavan nosičů. Od pramenů na východě v Divočině majestátně plynula Lonna a její ramena se vějířovitě rozevírala od severu k jihu.

Sirsu bylo obeháno opevněnými zdmi na pravém břehu hlavního toku; z dálky se město zdalo Kalavovým očím titěm. Ale přesto je znal, dovedl rozpoznat známé stavby, Velkou fontánu na Královském trhu, vlysy zdobené portico Chrámu plamenu, oslavný sloup na Vítězném náměstí, věděl, kde mají řemeslníci své dílny, obchodníci své bazary, putykáři své domy, v nichž námořník najde plný džbán a holku. Cihly, pískovec, žula a mramor, všechny barvy jemně splývaly. Lodě a čluny se plavily po vodě nebo byly zakotveny u stěny. Na protějším břehu ležely paláce a zahrady předměstí Helki, jejichž střechy svítily jako drahokamy.

Bylo to tak vzdálené od míst, kam přicházel.

Pod velkým obloukem se mu postavili dva novicové v modrých róbách, zkřížili své hole přes cestu a zvolali: "Ve jménu Tajemství stůj, vzdej hold a prohlás se!"

Jejich hlasy zněly zvučně, pohled, který lekal válečníky, je neděsil. Kalava byl velký muž se širokými rameny a pevnými svaly. Počasí ošlehlo jeho pleť, až zčernala jako uhl, vlasy, které visely v pletencích na záda, vysušilo slunce téměř do bělá. Pod klenbou čela ve tváři plné záhybů vrásek a jizev svítily černé oči. Načerveno obarvený knír se stácel dolů až k čelisti. Protože cestoval v míru, měl na sobě jen jednoduchou zelenou halenu, sahající ke kolenům a obroubenou kůží kivi, každá šupina se jen leskla, a šněrovací boty; paže mu zdobily zlaté náramky a u pasu se houpal meč. Na kočáru se v držáku chvělo kopí, na jehož špici vlál praporec, štít visel hned vedle válečné sekery připravené k hodu. Vůz táhli čtyři vybraní otroci. Byli šlechtění k tahu po celé generace - silní, dlouhonozí, plní energie, ale přesto spolehliví, pokud byli včas vykleštěni. Na Kalavově značce vypálené do kůže na malých holých hlavách se leskl pot a stékal po nahých tělech. Presto dýchali volně a jejich pach byl téměř příjemný.

Jejich vlastník zvolal: "Stát!" Chvilí byl slyšet jenom vítr. Pak se Kalava dotkl čela těsně pod čelenkou a odříkal Vyznání: "Člověk ví málo, chápe ještě méně, proto mu dovozte sklonit se před moudrostí." On sám věřil spíše na krvavé oběti a ještě víc se spoléhal na vlastní sílu; ale cítil respekt před Vilku.

"Hledám radu hvězdárky Ilyandi," řekl. Nikdo jiný z jejího řádu nebyl přítomen, takže to byla zbytečná poznámka.

"Radu může hledat každý, kdo v dobrém přichází," odpověděl starší z chlapců slavnostně.

"Ruvio je mi svědkem, že všechny mé závazky jsou vyrovnány." Bůh hromu byl oblíbeným patronem většiny námořníků.

"Pak tedy vstup a my předneseme tvou žádost naší paní."

Mladší hoch vedl Kalavu přes první nádvoří. Kola hlasitě zarachotila na dláždění. V domě pro hosty pomohl ustájit, nakrmit a napojit otroky, pak zavedl návštěvníka do místnosti, kde se v sezóně spalo na dvě směny. V budově byla také koupel, jídelna s připraveným jídlem - sušené maso, ovoce, chlebová placka a víno. Našel tam i knihu. Když se občerstvil, posadil se s ní na lavici, aby si zkrátil čekání.

Byl zklamán. Nikdy neměl moc příležitostí ani chuti číst, takže jeho zběhlost nebyla velká a člověk, který knihu opisoval, používal dnes již zastaralé písmo. Ještě horší bylo, že se jednalo o kroniku císařů Zhiru. To pro něj bylo nejen bolestné, - ach, Eneio, jeho syn, jeho poslední syn! - ale naprosto bezcenné. Pravda, Vilkui učili, že civilizace přišla do Ulonai ze Zhiru. No a co? Kolik století už uplynulo od doby, kdy poušť naposledy vznesla nějaké nároky? Cožpak byli dnešní potomci osadníků něčím jiným než bandity a vyhladovělými kočovníky?

Ano, pomyslel si Kalava, mohlo by to být varování, připomínka lidem, že poušť stále postupuje na sever. Ale cožpak toho už neviděli dost? On sám prošel nepříteli vzdálenými městy na jihu, která za dob jeho děda ještě kvetla, ale nyní byla prázdná. Rozpadávající se domy byly napůl pohřbené v písku a okna beze skel připomínala prázdné oční důlky lebek.

Zaťal zuby. On by nesnášel pokorně osud.

Den se blížil ke konci, když se objevil pomocník Ilyandi se zprávou, že ho paní přijme. Kalava kráčel se svým průvodcem a povšiml si tmavočerveného stínu na východní obloze. Bouře na západě skončila a na chvíli po sobě zanechala kus čistého nebe. Slunce bylo jasně vidět přes opar, který je změnil v rudooranžovou stupňovitou pyramidu. Z obzoru se přes vody Zálivu rozběhl plamenný most a vyslal proudy světla vzhůru do mraků, které se rozzářily odstíny síry. Nad nimi jako stín přeletěla labuť. Šum jejího letu se slabě nesl pomalu chladnoucím vzduchem. Jinak na výšinách panovalo posvátné ticho.

Svatyně, knihovny, laboratoře a obytné budovy Vilkui obklopovaly vnitřní nádvoří svými ambity. Většinu prostranství zaujímal zahrada plná květů a léčivých bylin uspořádaných do složitých vzorů. V jednom z podloubí svítila lucerna, ale všechna okna byla tmavá a Ilyandi vyšla ven a tam čekala na svého hosta.

Lehkým gestem propustila mnicha. Muž se poklonil a zmizel. Kalava pozdravil, najednou se cítil trapně, ale v hloubi duše byl pevně rozhodnut. "Zdravím tě, moudrá a vznešená paní," řekl.

"Ráda vás potkávám, statečný kapitáne," odpověděla hvězdářka. Ukázala na pár kamenných lavic. "Neposadíme se?" Nebylo to zdaleka takové, jako kdyby mu nabídl posezení u vína, ale znamenalo to, že ho alespoň vyslechně.

Usedli na lavičky a jeden druhého zkoumal v rychle houstnoucím soumraku. Ilyandi byla štíhlá žena kolem čtyřicítky s jemnými a pravidelnými rysy, velkýma jasnýma hnědýma očima a světlými vlasy -jako měď, pomyslel si. Krátký účes na znamení celibátu připomínal bronzovou korunu vznášející se nad jednoduchou bílou róbou. Zelený výhonek tekiny přidržovaný na jejím rameni sponou ve tvaru propleteného trojúhelníku a kruhu naznačoval, že patří k Vilkui.

"Jak mohu prospět tvé výpravě?" zeptala se.

Překvapeně sebou trhl. "Uf! Co víš o mých plánech?" Rychle dodal: "Má paní jistě ví mnohé, ovšem."

Usmála se. "Ty a tvá sága jste v posledních desetiletích zazářili. A... my tu občas taky něco zaslechneme. Hledal jsi členy své bývalé posádky nebo jim nechával vzkazy, aby tě navštívili, všechno soukromě a tajně. Nařídil jsi opravu lodi, která ti zbyla. Setkával ses s obchodníky, bezpochyby abys potají zjistil ceny.

To nemáš ve zvyku. Málo lidí by si toho všimlo, možná vůbec nikdo. Kam se chystáš, Kalavo, a proč tak tajně?"

Pokorně se ušklíbl. "Má paní, jste nejen moudrá a učená, ale taky chytrá. Takže proč nejít rovnou k věci? Mám na mysli cestu, kterou by většina lidí prohlásila za šílenství. Někteří by se mohli pokoušet mě zastavit, protože by se báli, že vzbudím hněv bohů - zvláště když se odtud nikdo nevrátil -, a vzpomněli by si na staré pověsti o strašných zvířatech zahlédnutých v pustinách. Sám jim nevěřím, jinak bych se o to nepokoušel."

"Ach ano, já si tě dovedu představit, jak vyplouváš i tak," řekla Ilyandi polohlasně. Hlasitěji dodala: "Souhlasím, že ten strach je nejspíš bezdůvodný. Dokud jsi to neudělal ty, do Záříčích polí nikdo po moři nedoplul. Předtím jsi nežádal žádné požehnání. Proč jsi mě tedy vyhledal teď?"

"Tohle je něco jiného. Ne jen brouzdání kolem pobřeží. Já... no... budu muset vycvičit nového huukina a to znamená spoustu peněz a času." Kalava rozpráhl ruce v téměř bezmocném gestu. "Víš, už jsem ani nedoufal, že ještě někdy vypluji. Možná to je šílenství, takový stařec se starou posádkou v jediné staré lodi. Doufal jsem, že bys mi mohla poradit, má paní."

"Zřejmě ještě nejsi připraven spochynout na pohřební hranici, když se chystáš přelout Větrné moře," odpověděla.

Tentokrát ho to nezarazilo. "Mohu se zeptat, jak to víš, má paní?"

Hyandi mávla rukou. Dlouhé prsty zachytily slabé světlo lucerny a mihly se přitímím jako noční dravci. "Už jsi byl na východě, takže nemáš zapotřebí takovou cestu tajit. Obchodní cesty na jih až ke Zhiru jsou dávno známé. Co by mohly nabídnout jiného než lup pocházející z hrobů a mrtvých měst, který přináší zbídačeli farmán2 Co leží dál tím směrem jiného než zničená neobydlená pustina až k místům, kde podle pověstí začíná Ohňová země a kde čeká přišemá smrt? Směrem na západ leží, pokud víme, pár ostrovů a pak prázdný oceán. Pokud by se tam dál dalo ještě něco najít, zemřel bys hladem a žízni dřív, než bys tak daleko doplul. Ale cesta na sever - ano, jsou tam nebezpečné vody, ale námořníci se občas setkali s plovoucími pahýly neznámých stromů nebo sledovali ptáky neznámých druhů zahnané bouří daleko od doniova - a máme také spoustu legend o Vzdáleném Severu obklopeném horami, jejichž vrcholy zahlédli z palub lodí, které ztratily kurs..." Poslední slova skoro zašeptala.

"Některé z těch příběhů se mi zdály celkem věrohodné," řekl Kalava. "Bylo v nich víc pravdy než v příbězích o přišemných zjeveních. Mimochodem, divocí huukini se páří v pobřežních vodách, kde je dost ryb. Ale tady jsem jich ani v sezóně neviděl tolik, kolik by odpovídalo jejich množství, jak je znám z cest po širém moři. Musejí pocházet ještě z jiného pobřeží. Kde by mohlo být jinde než na Vzdáleném Severu?"

Ilyandi přikývla. "Chytré, kapitáne. Co doufáte, že najdete?"

Znovu se zašklebil. "To ti řeknu, až se vrátím, má paní."

Náhle přešla na ostřejší tón. "Nejsou tam žádná města plná pokladů, která by se dala vyloupit."

Souhlasně přikývl. "Ani s kterými by se dalo obchodovat. Cožpak bychom jinak nenarazili na jejich lodi nebo alespoň jejich vraky? Ale přesto... čím dál na sever, tím méně tepla a víc dešťů, že? V takové zemi by mohlo být mírné klima, lesy plné dřeva, úrodná půda k rozorání a přitom nikdo, s kým by bylo třeba bojovat." Slova pulsovala jako krev. "Žádná poušť, která se tlačí do dveří. Místo, kde se dá začít znovu, má paní."

Prohlížela si ho v houstnoucím soumraku. "Vrátíš ses domů, abys zverboval lidi, založil kolonii a stal se jejím králem?"

"Jejím předákem ano, i když si myslím, že ti, kdo pojedou, budou chtít republiku. Ale hlavně..." Ztišil hlas. Díval se někam nad ni. "Svobodu. Čest. Ženu, která se nenarodila jako otrokyně, a nové syny."

Chvilí mlčeli. Nastoupila noc. Nebyla taková tma jako obvykle, protože průrva v mracích na západě dosahovala až k zenitu.

V listí zašuměl dech chladu, jako by Kalavův sen zašeptal tajnou přísahu. \

"Jsi rozhodnut," řekla nakonec pomalu. "Proč jsi přišel za mnou?"

"Pro každou radu, kterou bys mi mohla dát, má paní. Fakta o takové cestě by mohla být uschována ve zdejších knihách."

Zavrtěla hlavou. "Pochybuji. Jedině snad navigace - ano, to je skutečná překážka, že?"

"Vždycky," povzdychl si.

"Jakými prostředky hledáte správný směr?"

"Vždyť to jistě víš."

"Vím, co se povídá. Všichni si chrání svá obchodní tajemství a tajné dovednosti a námořníci v tom nebudou výjimkou. Když mi řekneš, jak určuješ kurs, tvé tajemství neopustí mé rty a mohla bych k němu něco přidat."

Probudilo se v něm vzrušení. "Vsadím se, že vyjednávat umíš, má paní! Vídáme měsíc a hvězdy, ale jen zřídka a na krátkou dobu. Většinu dnů je slunce jen rozmazanou stopou mezi mraky, pokud ho vůbec zahlédneme. Ale vy, hvězdáři jako ty, pozorujete a měříte běh hvězd po staletí, nasbírali jste znalosti..." Kalava se zarazil. "Nejsou příliš svaté, aby ses o ně podělila?"

"Ne, ne," odpověděla. "Vilkui vedou kalendář pro všechny, nebo ne? Důvodem, proč námořníci zřídka získají naši pomoc, je fakt, že dokážou naše znalosti využít jen málo nebo vůbec ne. Klidně mluv."

"Je pravda, že Vilkui objevili kompas... Tak tedy, při plavbě těmito vodami kolem pobřeží se spoléhám hlavně na orientační body na břehu, které jsem si zapamatoval, nebo na tvary pobřeží, pokud mi jsou povědomé. Hodně taky pomáhá olovnice, zvlášť pokud vynese nahoru vzorek dna, abych si jej mohl prohlédnout a ochutnat. A ze *Zářících* polí jsem si přivezl krystal, -jistě o něm víš, protože jsem po návratu dal jeden i řádu - podívám se jím na nebe, a když oblačnost není příliš hustá, vidím, kde je slunce, lip než pouhým okem. Rychloměr a přesýpací hodiny mi dávají jakousi představu o rychlosti, kompas naznačuje směr, když není země v dohledu. Myslím, že bych je většinou použil i pro plavbu na Vzdálený Sever a zpět. Ale pokud mi, paní, můžeš poradit ještě něco jiného..."

Poposedla si na lavici. V jejím hlase zaslechl naléhavost. "Myslím, že bych mohla, kapitáne. Studovala jsem ten tvůj sluneční kámen. S jeho pomocí se dá odhadnout zeměpisná šířka a čas, pokud člověk zná datum a změny dráhy Slunce v průběhu roku. Podobně mohou člověku, který se dobře vyzná ve hvězdách, pomoci i okamžiky, kdy zahlédne měsíc nebo souhvězdí."

"To se mě netýká," poznamenal s trpkou ironií. "Mohla bys mi to, paní, sepsat? Třeba má stará hlava nebude ještě tak tupá, aby alespoň něco nerozluštila."

Zdálo se, že ho Ilyandi neslyší. Upřela pohled vzhůru. "Hvězdy na Vzdáleném Severu," zamumlala. "Mohly by nám říct, zda je svět opravdu kulatý. A jsou tam v dálce bledé odlesky polární záře opravdu jasnější - ve skutečné Zemi pokladů?"

Sledoval její pohled. V trhlínách mezi mraky se slabě mihotaly hvězdy. "Je od tebe hezké, má paní," řekl, "že tu sedíš se mnou, když bys mohla být u svého kvadrantu nebo něčeho jiného a využít takovou příležitost."

Jejich oči se setkaly. "Ty budeš mít mnohem lepší šanci, kapitáne," odpověděla s vášní v hlase. "Když jsem poprvé zaslechla pověsti o tvé výpravě, začala jsem přemýšlet, co by mohla přinést. Ano, pomohu ti, jak budu moci. Možná, že dokonce vypluji s tebou."

Šedý chrt vyplul ze Sirsu s ranním přílivem tak časně, jak jen bylo dost světla pro lodivoda. Presto se na hrázi tísnily zástupy lidí. Většina přihlížela mlčky. Pár, většinou mladí, zpívalo jakousi pobuřující píseň, ale zdálo se, že všeobecná nálada tlumí jejich úsilí.

Co je jeho cílem, ohlásil Kalava teprve na poslední chvíli. Musel, protože na palubě byla hvězdářka, což se nedalo utajit. Takové posvěcení nenechalo úřadům žádnou záminku k zákazu

výpravy. Presto nestačilo zahnat obavy a strach těch, kdo věřili, že vnější Větrné moře je rejdištěm monster a démonů, kteří by mohli být vyrušeni ze svého klidu a zaplavit i zdejší vody.

Posádka na takové řeči krčila rameny nebo se jim rovnou vysmívala. Alespoň to tvrdili. Dvě třetiny tvořili větrem ošlehaní veteráni, kteří už se pod jeho velením plavili mnohokrát. Co se týká zbytku, musel vzít zavděk vším, co se podařilo sehnat včetně zkrachovanců a zlodějů. Naštěstí všichni cítili velký respekt před Vilku.

Šedý chrt byla široká loď s malým ponorem, s nízkou přídi i zádi a nástavbou uprostřed. Přední stěžeň nesl dvě čtvercové plachty, hlavní stěžeň jednu čtvercovou a jednu podélnou; krátký čelen sloužil pro kosatku. Na přídi byl usazen katapult. Před vazníky visely po stranách dva čluny. Trup byl natřen barvou odpovídající jménu a ozdoben červeným pruhem. Vedle plaval huukin, jehož modrý hřbetní hřeben čněl z vody.

Kalava stál u kormidla, dokud loď neopustila ústí řeky a nevplula do Zálivu. To už byl den, jak se patří. Horký vítr šlehal šedozelelou hladinu, vytvářel na ní bílé zpěněné čepičky a rozhoupával loď. Hvizdal v lanoví a prkna skřípala. Kalava předal kormidlo jednomu z námořníků, přešel na záď a zadul do trubky. Muži se ohlédlí. Ilyandi vystoupila k němu a postavila se mu po boku. Její bílé roucho se třepotalo jako křídla, která touží po letu. Zvedla paže a zapěla věštbu pro jejich výpravu:

Hoří a točí se kolo Slunce,
za mraky slepot se oblak kouře vzbouzí.
Znamení osudu se neskloní krotce,
i když se vzepřeli mu lidé pouzí.
Starý chladný měsíc zřídka poví,
kde sídlí hvězdy vzdálené.
Kam vedou cesty lidské, kdo ví? Však
kompas po Severu touží, jinam ne.

Prostí námořníci sice nechápali, co má hvězdářka na mysli, ale přesto je to povzbudilo.

Země mizela za zádi, změnila se v tenkou modrou linku a zmizela ve vlnách a mlze. Kalava mířil přímo přes Záliv k severozápadu. Měl v úmyslu plavit se celou noc, a proto chtěl mít kolem lodi volný prostor. Také se chystal, že spolu s Ilyandi prověří její představy o navigaci. Námořníci proto ztratili z dohledu poslední plachty a dolehla na ně osamělost.

Presto pracovali houževnatě. Když se večer protrhly mraky a ukázal se srpek měsíce, někteří to považovali za dobré znamení. Důstojníci se vylekali; má se vůbec měsíc zjevovat ve dne? Kalava jim ale starosti rychle vyhnal z hlavy.

Za setmění vítr zesílil. Ráno zvedl vysoké vlny, které loď rozhoupaly. Vál ze západu a hnal loď k pobřeží. Když se kapitán podíval skrze cáry mraků na útesy mysu Vairka, uvědomil si, že je bez pomoci nedokáže obeplout.

Byl tvrdý chlap, ale učil se jen dovednosti, které se považovaly za vhodné pro členy klanu Samayoki. Ačkoli nebyl básníkem, když to situace vyžadovala, byl schopen složit ucházející verše. Stál na přídi a křičel do mlhy. Vítr strhával jeho slova zpět k posádce.

Plavíme se na sever,
od útesů dál,
i když moře ztichne,
i když vítr vál.
Volám proto pomoc
z hlubin moře pojd',
vše co plave kolem,
zachraň moji loď.

Když se tak obrátil k bohům, zvedl ke rtům roh a zadul výzvu ke svému huukinu.

Velký tvor ho uslyšel a připlul blíž. Kalava vedl spouštění ojí. S lanem uvázaným pro jistotu kolem pasu seskočil na jeho široký hřbet. Udržel se na nohou, i když dva muži, kteří ho následovali, sklouzli do vln a museli být vytaženi zpět. Společně pak zavedli huukina mezi oje, kde ho upoutali do postroje.

"Čekal jsem příliš dlouho," přiznal se Kalava. "Včera by to bylo snazší. Aspoň budete mít o čem vyprávět po hospodách, až se vrátíte domů, ne?" Důstojníci je vytáhli zpět na palubu. Mužstvo zatím svinulo plachty. První hlídku u uzdy si vzal Kalava. Huukin je táhl obrovskou silou na otevřené moře, jeho ocas a ploutve vířily vodu, až pěna létala do výše a vítr ji odnášel pryč.

3

Poutník se probudil.

Desetiletí cesty trávil vypnut. Tvor, jakým byla Alfa, by je prožil při vědomí, jeho mysl by se nejspíš zaměstnávala intelektuální uměleckou tvorbou nebo by si přehrával existující kus kontemplativně zábavného programu nebo by je snad trávil v aktivitách příliš složitých na vyjádření slovy. Poutníkovy schopnosti byly velké, na tohle však nestačily. Hardware a software (opět užíváme slova mýtu) jeho těla byly navrženy především pro interakci s hmotným vesmírem. V důsledku toho vlastně neměl nic na práci.

Nemohl se ani pustit do diskusí. Robotické systémy lodi byly jemné a plné energie, ale scházelo jim vědomí sebe sama; bylo pro ně zbytečné, nuda i rozptýlení mohly představovat zbytečné riziko. Nemohl ani konverzovat s jinými osobnostmi; signálům by trvala cesta tam a zpět příliš dlouho. Trávil tedy dlouhé minuty svého vnějšího času novým prožíváním života Christiana Brannocka, studiem jeho osobnosti a přizpůsobováním k jejím způsobům, A potom... usnul.

Lod' ho probudila, když minula zbytky Oortova mračna. Okamžitě byl vzhůru, připojoval přístroj po přístroji a prohlížel si Sluneční soustavu. I když jeho databáze obsahovala zprávy Gaie, považoval za moudré provést vlastní pozorování. Touha po domově, hořkosladký pocit návratu, který na okamžik zablikal v jeho chladných logických obvodech, patřil Christianu Brannockovi. Představte si, jak ve vás ožívají dlouho zapomenuté city, když se vracíte do míst svého dětství.

Duch uvězněný ve stroji samozřejmě věděl, že od okamžiku, kdy se jeho smrtelné oči zavřely navždy, proběhly obrovské změny. Prstence Saturnu byly prořídlé a potrhané. Ukázkovou soupravu naopak získal Jupiter zničením jednoho ze svých měsíců, ale jeho Rudá skvrna vyhasla už před věky. Mars žádné měsíce neměl a jeho osa byla silně nakloněna... Hlubší analýzy by ukázaly skrovné stopy lidské činnosti. Vše od elektráren na antihmotu uvnitř oběžné dráhy Merkuru až ke sběračům komet za Plutem, co nebylo potřeba, bylo rozebráno nebo opuštěno a zapomenuto. Vítr, voda, chemické změny, zemětřesení, meteoroidy, tvrdé záření, jaderný rozpad a kvantové změny trpělivě přeměňovaly poslední pozůstatky na chaos. Některé zbytky ještě existovaly; pár zubem času ohlodených zbytků na Zemi nebo v kosmu; jinak vše uchovávala jen Gaia ve své paměti.

Nevadilo to. Část Poutníka, která byla Christianem Brannockem, mířila ke svému starému domovu.

Bez pomoci přístrojů by neviděl na Slunci žádné změny. Bylo trochu větší a výrazně jasnější. Lidské oči-by jeho světlo vnímaly jako bělejší se slabým namodralým nádechem. Nechráněná kůže by rychle reagovala na vyšší podíl ultrafialových paprsků. Také sluneční vítr byl silnější. Ale všechny tyto změny byly zatím poměrně malé. Hvězda stále ještě patřila ke hlavní posloupnosti. Nejvíce ovlivněny byly planety se skleníkovým efektem. Některé nerosty na povrchu Venuše se již tavily. Země...

Lod' se řítla kupředu, dosáhla svého cíle a tanečním obratem se dostala na oběžnou dráhu. Poutník se rozhlédl zblízka.

Na Luně nebyly obrysy moří stejné, hory byly víc obroušeny, nové krátery poškodily nebo nahradily staré. V místech, kde se země nad opuštěnými městy propadla, se objevily troskami zaplněné anomálie. Ale vcelku byl Měsíc stejnou pustinou spálenou ve dne žářem a v noci smrtícím chladem jako dřív, než se na něm objevil život. Jen ustoupil dál, astronomicky o nevelký kousek, čímž se perioda rotace Země prodloužila o hodinu. Přesto zatím obíhal dostatečně blízko, aby stabilizoval spin.

Mateřská planeta imaginárním lidským očím nabízela ještě méně. Oblaka ji oblékla do oslepující běli. Při pozorném zkoumání jste mohli zahlédnout víry a proudy, ale zběžnému pohledu se oblačná pokrývka jevila jako téměř beztvará. Trhlinami v ní prosvítaly modré záblesky vody, hnědé kusy země - nikde sních ani led, nikde žádné světlo po setmění; radiové spektrum kypělo bezhlasým šumem.

Kdy po tomto světě kráčela poslední lidská noha? Poutník prohledal svou databázi. Tato informace scházela. Možná nebyla zaznamenána, možná nebyla vůbec známa. Poslední člověk se možná rozhodl zemřít sám nebo v soukromí.

Určitě to bylo před velmi, velmi dlouhou dobou. Jak krátké bylo období Homo sapiens, od pazourku a ohně k umělé inteligenci! Konec jistě nepřišel náhle a nebyl jednoduchý. Podle databáze to trvalo několik tisíc let: čas ke vzniku a pádu celých civilizací, které po sobě zanechaly zmutované následníky. Někdy se v té či oné lokalitě úpadek obyvatelstva zvrátil, národy občas dbaly věšteckých projevů proroků a snažily se obrátit kolo historie nazpět - alespoň na chvíli, alespoň na malou chvíli. Ale trend byl vždy stejný.

Vzpomínky Christiana Brannocka daly vzniknout myšlence někde uvnitř Poutníka. Bylo to, jako by muž promluvil: Viděl jsem začátek. Nepředvídal jsem konec. Pro mne to byl nádherný úsvit naděje.

Opravdu jsem se mýlil?

Organický jedinec je smrtelný. Nemůže najít žádnou cestu, jak oddálit případný rozpad; brání tomu kvantová chemie. Kdyby člověk mohl žít pouhých tisíc let, byla by mimochodem informační kapacita jeho mozku zcela zaplněna, nebyl by schopen pojmut víc. Ale dlouho předtím by ho přemohl geometrický nárůst korelací, stal by se slabomyslným nebo by zešílel. Nepřežil by ani podmínky cestování mezi hvězdami, mimozemského prostředí, vesmíru, který nikdy nebyl stvořen pro něj.

Ale po přenosu do vhodné anorganické struktury, do mozaiky neuronů, molekulárních stop a jejich vztahů, které tvoří jeho vnitřní já, se stane potenciálně nesmrtelným. Složitě řešení, které to dovoluje, mu umožní cítit a myslet. Pokud se přitom kvalita emocí změní, je to způsobeno tím, že jeho fyzický organismus se stal silnějším, citlivějším, inteligentnějším a vnímavějším. Brzy přestane toužit po své původní existenci. Nový život mu přináší mnohem více, celý vesmír pocitů a zkušeností, vzpomínek a myšlenek, času a prostoru. Může se množit, splývat s ostatními a oddělovat se od nich, duchovně růst, až dosáhne předtím nepředstavitelných výšin; a potom se může stát částí ještě většího vědomí a růst dál.

Bylo zajímavé, přemýšlel Christian Brannock, že všichni lidé, kteří pretrvali, se spíš přikláněli k primitivnímu životu, odmítali pochopit, že jejich dědictví už neleží v DNA, ale v oblasti duše.

Ale přesto...

Částečně formulovaná otázka zůstala nezodpovězenou. Jeho napůl zformovaná osobnost splýnula s Poutníkem. Ze Země volala Gaia.

Samozřejmě byla upozorněna na přilet kosmického korábu s několikaletým předstihem. Četné senzory na Zemi i mezi planetami zaznamenaly jeho přítomnost. K vyslání zprávy se rozhodla použít modulovaný neutrinový paprsek. Představte si, jak říká: "Vítej. Potřebuješ pomoc? Jsem připravena pomáhat, pokud to bude v mé moci." Představte si hluboký a příjemný hlas.

A představte si Poutníkovu odpověď: "Díky, ale vše je v pořádku. Pokud ti to nebude vadit, rovnou bych přistál."

"Nechápu zcela, proč jsi přiletěl. Cožpak spojení se mnou nestačilo?"

Poutník se vyhnul přímému 'ne'.

"Později vše vysvětlím podrobněji, než může zajistit dálkový přenos. Důvodem mé návštěvy je v podstatě to, co ti bylo sděleno. My," nevyloučil Gaiu, spíše jen oslabil její účast, "bychom rádi věděli, zda by Země neměla být zachráněna před expanzí Slunce."

Její tón poněkud ochladí. "Už jsem řekla více než jednou: Ne. Můžete si zdokonalovat své inženýrské techniky někde jinde. Situace tady je jedinečná. Vědomosti získané pozorováním nerušeného běhu událostí budou nanejvýš cenné."

"To je možné. Rád tě vyslechnu, pokud rozvineš své myšlenky šířeji než dosud. Ale přesto si chci udělat vlastní průzkum. Nechci se tě nijak dotknout; oba chápeme, že žádný mozek nedokáže sám postihnout každou možnost, každý možný výklad. Také nedokáže sledovat každou stránku pozorovaného jevu a pokud něco přehlédne, může právě to být příčinou chaotické změny. Mohl bych si všimnout něčeho, co ti uniklo. Chápu, není to pravděpodobné. Po milionech let strávených zde, jsi ty sama Zemí a životem na ní, nebo ne? Ale... my... bychom rádi získali opravdu nezávislý názor."

Představte si její smích. "Alespoň jsi zdvořilý, Poutníku. Ano, přistán. Navedu tě."

"To nebude nutné. Máš své centrum v arktické oblasti, že? Dokážu najít cestu sám."

Pod vlídností ucítil ocel: "Raději tě povedu. Vidíš sám, že situace je složitá. Sestup po běžné dráze by mohl vážně narušit některé záležitosti, o které se zajímám. Prosím."

"Jak si přeješ," ustoupil Poutník.

Řízení převzaly stroje. Přistávací modul kosmické lodi se oddělil od pohonné jednotky, která zůstala na oběžné dráze. Válec brzdil a klouzal dolů vlastní silou, ale řízen byl zdola.

Prorazil vrstvu mraků. Poutník se nedočkavě rozhlédl. Ale nebyl na vyhlídkové cestě. Sestupová dráha obětovala hospodárnost a zamířila téměř přímo k severním oblastem. Za modulem se táhla zvuková rázová vlna.

Poutník zahlédl pobřeží velkého světadílu táhnoucího se na východ a na západ a zpozoroval, že tam převládá zeleň. Za ním ležel pás moře. Pomyslel si, že tam zahlédl něco zvláštního, ale mihlo se to příliš rychle, než aby si byl jist, zvlášť když svou pozornost soustředil dopředu.

V dohledu se objevila polární oblast. Poutník ji srovnával s mapami, které ve svých zprávách poslala Gaia. Nepřipomínaly nic, co si Christian Brannock pamatoval. Pevninská tektonická aktivita se zpomalila, jak poklesly radioaktivita a původní teplo v jádru Země, ale drift, pokles a zvedání pevninských ker pokračovaly.

Víc ho zajímal život. Gaia popisovala svá pozorování vývoje po zániku lidstva epochu po epoše. Po masovém vyhynutí Paleotechniků následovala evoluční rozmanitost křídla a třetihor. Až na několik malých tvorů, kteří přežili, však bylo všechno jinak. Poutníkovi stejně jako Alfě a nakonec i galaktickému mozku ale připadaly tyto souhrnné zprávy jaksi neúplné. Z ekologického hlediska nedávaly smysl - alespoň za poslední statisíce let. Totéž se dalo říct o Gaiiných odpovědích na otázky.

Možná nedokázala sebrat všechny údaje, možná si je správně ne vyložila, možná... O důvod víc poslat ho za ní.

Pod modulem se objevila Arktida. Představte si, jak Gaia přiděluje novým rysům kontinentu zeměpisné názvy. Protože s nimi žila, měla k nim blízký vztah. Břeh moře těsně lemovaly Pobřežní hory. Průsmekem mezi nimi protékala Poslední řeka, která se rozvodňovala za častých dešťů. Se svými přítoky pramenila v zářivě zeleném Údolí hojnosti. Na vzdálenější straně prudce stoupaly Ledové hory. Nejvyšší mezi nimi kdysi mívala čapku

z ledu, nyní tvořila všechny jejich vrcholy holá skála. Po jejich bocích se hrnuly dolů bystřiny, z nichž se většina na své cestě k moři vlévala do Poslední řeky. Ve vznešeném údolí se jako perla třpytilo velké Duhové jezero, které také patřilo do soustavy jejich pramenů. Ze severu je přehlížela hora Domov vědomí, jejíž špička, kde fyzicky sídlila Gaia, se ztrácela v mracích.

Svým způsobem byly Poutníkovi všechny tyto scény známé. Gaia poslala dostatek plně senzorických zpráv jako příspěvky ke společným znalostem a myšlenkám. Poutník si dokonce vzpomínal i na geologickou minulost, kdy se Arktida odtrhla a vydala se na cestu na sever, kdy narazila do už existující pevniny a vztyčila Ledové hory k nebi. Dokázal relativně přesně extrapolovat až do dob, kdy se rudý obr bude mračit na holou, vzduchu zbavenou kouli skal a písku, kterou nakonec roztaví. Přesto jím realita, fyzická přítomnost, kterou teď viděl, pohnula více, než očekával. Jeho čidla se snažila získat všemožné údaje, zatímco modul letěl přehnaně rychle k cíli.

Blížil se k hoře. Čněla poněkud stranou směrem na jih od horského řetězu a nebyla nejvyšší. Po jejich svazích šplhal krbvinatý les, dole hustý, ve větší výšce vyschlý, až se mnohé ze stromů změnilly v kostry bez listů. To bylo výsledkem posledních změn klimatu, které snížily hladinu oblačnosti, takže dříve hojně zavlažovaná oblast trpěla už několik desetiletí suchem. (Ano, Země se řítí ke svému soudnému dni stále rychleji.) Oheň tu musí představovat trvalou hrozbu, napadlo ho. Ale vlastně ne, Gaiini vyslanci ho mohli rychle uhasit nebo ho mohla prostě ignorovat i když Gaia nezabírala velkou plochu, vrchol hory byl celý vydlážděný.

Přistál. Na okamžik planetárního času, který byl dlouhý pro mozky pracující téměř rychlostí světla, zavládlo komunikační ticho.

Zase byl nad mraky. Vířily bělobou a vrchol mezi nimi stoupal vzhůru do šikmých paprsků západu slunce jako jeden ostrov mezi mnoha podobnými. Na hlavou se klenula fialově jasná nebeská klenba. Lehký studený vítr v této výši řezal jako nůž. Ve vyrovnaném, asi kilometr širokém kruhu se tu tísnily modročerné stavby a stroje centra.

Člověk by viděl opalizující kopuli obklopenou věžemi, některé byly štíhlé jako kopí, některé utkané ze složitých krajků stříbrnými pavučinami; a menšími stavbami různých, ale překvapivě jednoduchých tvarů, což byly mobilní jednotky, čekající, až budou vyslány plnit své úkoly. Tu a tam se míhaly a vznášely letouny, většinou malé až drobné jako kolibříci (pokud by pozorovatel znal kolibříky). Člověk by nebyl schopen pocítit celou složitost silových polí a kvantových vln, ani postihnout mikroskopické a submikroskopické jednotky, které tvořily její největší část.

Poutník vnímal jinak.

Pak: "Ještě jednou, vítej," řekla Gaia.

"A já ti ještě jednou děkuji," odpověděl Poutník. "Přišel jsem rád."

Měřili si jeden druhého, ne svá těla, - žádný z nich je neměl - ale jako mozky, paměťové matrice, individuality a vědomí. Sám by rád věděl, co si ona o něm myslí. Gaia mu o sobě neřekla ani o trochu víc, než vždy předávala mezihvězným komunikačním spojením, a to bylo: uzlina podobná Alfě a milionům ostatních, která během věků rozvinula nepřetržitým přemýšlením a sběrem dat své schopnosti; eóny spojení se životem na Zemi a se Zemí vůbec možná ovlivnily její duši hlouběji než existence, kterou sdílela s ostatními příslušníky svého druhu; stopy pradávných digitalizovaných otisků lidského vědomí, ale tyto osobnosti se nenechaly jako Christian Brannock rozeslat v kopiích po celé galaxii, rozhodly se zůstat na svém mateřském světě...

"Řekla jsem ti, že jsem také ráda," poznamenala Gaia s politováním, "ale není tomu úplně tak. Ty vlastně zpochybňuješ mou roli správce."

"Ve skutečnosti ne," protestoval Poutník. "Doufám, že k tomu nikdy nedojde. Prostě jen chceme co nejlépe vědět, jak si vedeš."

"To přece víte. Jako u každého z nás, kdo je instalován na planetě, patří mezi mé nejdůležitější aktivity studium všech jejích stránek a sledování jejího vývoje. Na této planetě to především znamená sledovat vývoj života, vše od genetiky po ekologii. V čem jsem při sdílení informace s mými druhy zklamala jejich očekávání?"

Téměř ve všem, neřekl nahlas Poutník. Namísto toho: "Kdysi jsme," zde měl na mysli galaktický mozek, "tuto záležitost zvažovali velmi podrobně a narazili jsme na četné nerozřešené hádanky. Například..."

Vyslal stovky příkladů, které pokrývaly rozsah mnoha tisíciletí. Uvedme jeden za všechny. Asi před deseti tisíci lety žilo na velkém světažili jižně od Arktidy mnoho velkých býložravců. Jejich stáda pokrývala pláně a troubila v lesích. Gaia je s láskou popisovala až do detailů, od rohů, které měl jeden druh tvarované jako lyra, až k větrem rozcuchaným hřívám, kterými se pyšnil jiný. Náhle, tedy v termínech historického měření času, o nich přestala vysílat. Když se jí ptali proč, řekla, že vyhnuli. Ne vysvětlila jak.

Poutníkovi se zdálo, že reagovala ve spěchu a měl dojem, že si svou chybu uvědomila. (Uvědomte si, že to je mýtus.) "Celá řada příčin. Klimatické změny při zvýšení teplot..."

"Lituji," namítl, "ale analýza meteorologických dat, která jsi poskytla, ukázala, že oteplování a vysychání v této oblasti ještě nemohlo dosáhnout takové úrovně."

"Jak si můžeš být tak jist?" zaútočila. Představte si, jak se zlobí. "Žil někdo z vás megaroky na Zemi, že to tak dobře víte?" Nasadila ostřejší tón. "Nepředstírám, že vím všechno. Živý svět je plně složitý - a chaotický. Dokážeš to ocenit? Stále hledám pochopení plně mnoha jevů. V tomto případě stačil jen malý posun v okolních podmínkách v kombinaci s novými nemocemi a řadou dalších faktorů, přičemž většina z nich je zdánlivě nepatrná. Věřím, že společně narušily přírodní rovnováhu. Ale dokud se nedovím víc, nebudu plýtvat šířkou pásma na hovory o tomto tématu."

"Cítím s tebou," prohlásil Poutník mírně, s nadějí na usmíření. "Možná bych mohl objevit nebo navrhnout něco užitečného."

"Ne. Nic o tom nevíš, jsi úplně slepý, mohl bys jen napáchat škody."

Ztuhl. "Uvidíme." Znovu se pokusil o příměří. "Nepřišel jsem jako nepřítel. Jsem tu, protože tady je kolébka nás všech a uvažujeme o její záchraně."

Také se navenek uklidnila. "Jak byste to chtěli udělat?"

"To je jedna z věcí, které mám na místě zjistit - jaká cesta by byla nejlepší, pokud bychom se rozhodli jednat."

Na začátku by to možná byl štít o rozměrech planety, který by byl udržován mezi Zemí a Sluncem působením gravitace a elektromagnetických sil, aby odstínil část přebytkové energie. To by ovšem bylo jen dočasné opatření, možná by se ani nevyplatilo. Záleželo na tom, jak dlouho by trvaly práce na skutečném řešení. Stroje na nízkých oběžných drahách kolem hvězdy by mohly získávat energii z jejího záření a vytvářet v ní proudy, které by dopravovaly dovnitř k jádru čerstvý vodík a tak obnovovaly původní stav této jaderné pece. Nebo by mohly odčerpávat plyn do vesmíru, snížit hmotnost Slunce a utlumit jeho žár, ale přidat mu tím miliardy a miliardy let, během kterých se téměř nezmění. Způsobilo by to, že by se planety od něj vzdálily, tento faktor by se musel vzít v úvahu, ale současně by snížil ostatní požadavky.

Ať by byl zvolen jakýkoliv postup, bylo by potřeba použít zdroje několika hvězd, protože v kosmickém měřítku zbýval už jen velmi krátký čas.

"Obrovská věc," namítl Gaia. Poutník by rád věděl, zdali tím myslela dramatickou stránku práce, zjevení na nebesích, jakými by byly po celá staletí ohnivé fontány prýstíci viditelné ze slunečního kotouče.

"A obrovská sláva," prohlásil.

"Ne," odsekl. "Zbytečné, víc než zbytečné. Byl by to konec všeho, proč jsem žila. Věčná ztráta dědictví."

"Proč? Není sama Země dědictvím?"

"Ne. Jsou to znalosti. Snažila jsem se to vysvětlit Alfě." Odmlčela se. "Říkám ti znovu, že vývoj života, jeho přizpůsobování, zápasy, proměny a nakonec to, jak vítá smrt - jsou nepředvídatelné a nikde ve vesmíru nemůže být podobný svět, kde by se mohly odehrávat. Osvítí nás mnoha způsoby, které si galaktický mozek sám nedokáže ani představit. Mohou nám možná otevřít celé nové stránky reality." ~

"Proč by to nemohl udělat život, který by měl k dispozici ještě gigaroky a možná i víc?"

"Protože jsem zde právě já, pozorovatel mnoha věků, a získala jsem znalosti o tomto vývoji a splýnula s ním..." Povzddechla si. "Ach, to nechápeš. Nechceš to pochopit."

"Naopak," řekl Poutník tak jemně, jak jen dokázal. "Alespoň doufám. Jedním z důvodů, proč jsem přiletěl, je naše možnost komunikovat přímo jeden s druhým, možná lépe než na vzdálenost mnoha světelných let, a rozhodně mnohem rychleji."

Chvilí byla zticha. Když znovu promluvila, její hlas zněl tiše. "Mnohem... intimněji. Ano. Promiň, že jsem tě zpočátku nevítila. Nebylo to ode mne správné. Skutečně udělám, co bude v mých silách, abych tě dobře přijala a pomohla ti."

"Děkuji ti, děkuji," řekl šťastně Poutník. "A já pro to také udělám, co budu moci."

Slunce zapadlo pod pokrývku mraků. Na obloze zářil srpek měsíce. Vítr poněkud zesílil a ochladilo se.

"Ale pokud se rozhodneme nezachraňovat Zemi," zeptal se Poutník, "pokud se má roztavit a změnit v beztvárovou hroudu, pokud se má ztratit poslední stopa její historie, nebude ti to líto?"

"Záznamy, které jsem uchránila, zůstanou v bezpečí," odpověděla Gaia.

Pochopil, co tím myslela: databázi všeho, co bylo známo o tomto světě. Byla v ní. Mnohé bylo uloženo i jinde, ale ona obsahovala celek. Až se Slunce stane příznakem pohlcujícím planety, Gaia přemístí své fyzické já na okraj Sluneční soustavy.

"Ale ty jsi dělala víc, než jen pasivně přihlížela, že?" řekl.

"Ano, samozřejmě." Jak by taková inteligence mohla zůstat stranou? "Zvažovala jsem data, pracovala s nimi, vyhodnocovala je a snažila se rekonstruovat podmínky, které je vyvolaly."

A za posledních tisíc let se stala ještě mlčenlivější nebo přímo vyhýbavou, pomyslel si.

"Měla bys zaplnit velké mezery," nadhodil.

"Jistě. Minulost má mimochodem také kvantově pravděpodobnostní charakter. Jakými cestami, za jakých podmínek k nám historie došla?"

"Proto tvoříš různé modely, abys viděla, k čemu vedou." Na to nedokázala nic říct.

"To jste věděli. Přiznávám, když mě k tomu nutíš, že kromě snahy o zjištění, co se stalo, vytvářím světy ukazující, co by se stát mohlo."

Na okamžik ho to zarazilo. Nesnažil se z ní dostat takové přiznání. Pak si uvědomil, že předvídala, že by zachytil stopu hned, jakmile by vážně propojili svá vědomí.

"Proč?" zeptal se.

"Pro úplnější pochopení, proč jinak?"

Uvnitř si Poutník uvědomil: Ano, byla tu už od dob lidstva. Její zárodek existoval ještě dřív, než se narodil Christian Brannock. Do plné síly se rozvinula převzetím myšlenkových matric lidí, kteří se rozhodli neletět ke hvězdám, ale zůstat na staré dobré Zemi. A roky běžely dál po desítkách milionů.

Minulost ji přirozeně fascinovala. Prožila s ní většinu své existence. Mohlo to snad být důvodem, proč jí byla blízká budoucnost lhostejná, proč ve skutečnosti vítala katastrofu?

Ta myšlenka mu nějak nepřipadala na místě. Gaia představovala tajemství, které musel rozluštit.

Opatrně se pokusil o riskantní krok. "Takže postupuješ jako fyzik, který sleduje možné konfigurace vlnové funkce v časo-

prostorovém kontinuu - jen s tím rozdílem, že objekty tvých experimentů mají vědomí."

"Nikomu neublížíš," řekla. "Pojď se mnou do kteréhokoliv z těch světů a uvidíš."

"Rád," souhlasil, nebyl si jist, zda mluví pravdu. Sbíral odvalu. "Ale i tak, povinnost žádá, abych provedl svůj vlastní průzkum prostředí."

"Jak chceš. Dovol, ať ti pomůžu s přípravami." Na chvíli se odmlčela. V řídkém vzduchu by člověk viděl, jak zablikaly první hvězdy. "Ale já věřím, že jeden druhého lépe poznáme společným probíráním historie mé správy této planety."

4

^ Bouře řádila tak, že muži museli pracovat u pump bez přestávek. Šedý chrt kulhal směrem na východ kolem jižního pobřeží neznámé pevniny. Směr diktoval vítr, protože huukin se vlekl vzadu, tak unaven a vyhladovělý, že zbytky sil museli šetřit pro chvíle nejvyšší nouze.

Pobřeží zelené jako drahokam kromě míst, kde ho tmavěji zbarvovaly skvrny lesů, ubíhalo kolem stěny nízkých vrchů. Všechno kypělo životem, pásala se tam obrovská stáda, nad hlavou kroužili četní ptáci, ale noha člověka tam ještě nevstoupila. Příboj dorážel na pobřeží takovou silou, že si Kalava nebyl jist, zda by jím člun proplul. Zatím pochytili jen trochu dešťové vody, zásoby v sudech se kazily a byly skoro vyčerpány.

Kalava stál na přídi, s Ilyandi po boku, a díval se kupředu. Vítr hučel a kvílel, byl mnohem chladnější, než na jaký byli zvyklí. Pod těžkou oblohou poletovaly mořské řasy. Šedo-zelené vlny s bílými vrcholy se vysoko vzpínaly a odstříkovaly pěnu. Loď se kolébala, zmftala a sténala.

Přesto věděli oblohu nezvykle často. Ilyandi se domnívala, že mraky se v tomto klimatu netvořily tak rychle. Dychtivě se skláněla ke svým přístrojům a zřídka promluvila, ale nakonec se rozhodla podělit se s novinkami s kapitánem.

"Takže si myslíš, že víš, kde jsme?" zeptal se chraptivě.

Na její tváři, která ve stínu kapuce poseté mokkými skvrnami od mořské vody vypadala až vyzábale, se objevil náznak úsměvu. "Ne, tato země je pro mě stejně bezejmenná jako pro tebe, ale myslím si, že mohu říct, že jsme nanejvýš padesát denních pochodů od Ulonai, možná jen čtyřicet."

Kalava udeřil pěstí do zábradlí. "U Ruviovy sekery! Věřil jsem, že to dokážeš!" Slova z něj přímo tryskala. "Znamená to, že počasí nás prohánělo sem a tam mezi dvěma břehy. Nedostali jsme se tak daleko, abychom se už nemohli vrátit. Ode dneška může mít každá další loď mnohem lepší plavbu. Víš, může plout nejdřív k Posledním ostrovům a v klidu tam vyčkat příznivého větru. Kapitán bude bezpečně vědět, že narazí na pevninu. Za několik dalších cest zjistíme přesně, jaký kurs podle kompasu ho zavede do těchto míst."

"Ale kde zakotví?" zeptala se.

Rozesmál se, což už neudělal mnoho dní a nocí. "Co se toho týče..."

Přerušil jej výkřik z pozorovatelný na stěžni. Muži po celé délce lodi vzhledli a vykřikli hrůzou.

Později se žádní dva muži nemohli shodnout, co vlastně viděli. Jeden říkal, že mračna probodl blesk s hromem v patách. Další vyprávěl o šavli dlouhé jako trup lodi, jejíž let značila krvavá stopa. Třetí viděl zvíře s otevřenou tlamou a třemi hořícími ocasy... Kalava sám si vzpomínal na kopí letící vířícími duhovými mračny. Ilyandi mu ve chvíli, kdy byli na okamžik sami, řekla, že jí to připomínalo loď, která byla chvílemi vidět a chvílemi ne a která tkala pavučinu ozdobenou nápisem, který se nedal přecíst. Všichni svědkové se shodli na tom, že to přiletělo ze zámoří, mířilo po nebi k ostrovu a zmizelo za horami.

Muži zešileli. Někteří pobíhali kolem a křičeli. Další vzývali své bohy. Jiní se vrhli na palubu a chvíli se, nebo se schoulili do

klubíčka a křečovitě zavřeli oči. U kormidla a pump nebyla ani noha. Loď se potácela s plachtami na pospas větru, proud ji nesl přímo k čáře příboje, zatímco voda proudila dovnitř rozestupujícími se spárami a šplouchala v podpalubí.

"Zpátky!" řval Kalava. Sjel dolů po žebříku a rozběhl se mezi posádku. "To jste muži? Vstávejte, nebo zemřete!" Kopanci a ranami je zahnal zpět k plnění povinností. Jeden vykřikl a vytáhl na něj nůž. Srazil ho do bezvědomí. Šedý chrt se vzchopil na poslední chvíli. Byl příliš blízko pobřeží, než aby bylo možno zapřahnout huukina. Kalava se chopil kormidla a probil se s lodí zpět na volné moře.

Až námořníci získají zase odvahu, bylo pravděpodobné, že vypukne vzpoura. Když konečně mohl Kalava světit své místo alespoň trochu zkušenému kormidelníkovi, vyhledal Ilyandi a chvíli se spolu radili v její kabině. Pak se vrátili na přední palubu a on si vyžádal pozornost. Stáli bok po boku a shlíželi dolů na vyčesané nebo zamračené tváře mužů, kteří pra ve nebyli ničím zaměstnáni.

"Poslyšte," zvolal Kalava do větru. "A pak to vyřídíte ostatním. Víím, že byste již dnes otočili zpět na jih, kdyby mohlo být po vašem. Ale to nesmíte. Ve stavu, v jakém je teď loď, bychom moře nepřepluli. Jaký osud byste si raději vybrali, naději na slávu a bohatství, nebo jistotu utonutí? Musíme spoustu věcí opravit, musíme doplnit zásoby a pak můžeme plout domů a přinést s sebou nádherné zprávy. Á kdy můžeme dát vše do pořádku? Říkám vám, že brzy. Díval jsem se na vodu. Můžete se podívat sami. Uvidíte, že je v ní stále víc a víc hnědého odstínu, jak na vlnách plují zbytky rostlin. To znamená řeku, velkou řeku, která ústí do moře někde blízko. A to pro nás znamená přístav. A co se týká zjevení, které jsme viděli, je tady Vilku, naše paní Ilyandi, aby vám o něm pověděla."

Hvězdárka postoupila kupředu. Převlékla se do čistého bílého roucha se znaky svého poslání a v ruce držela hůl zakončenou vyřezávanou soškou. I když mluvila tiše, její hlas se jasně nesl nad lodí.

"Ano, byl to strašný pohled. Dává za pravdu starým pověstem o věcech, které se zjevovaly odvážným námořníkům, kteří se vydali nebo byli zahnáni na daleký sever. Ale přemýšlejte. Tito námořníci se vrátili domů. Ti, kterým se to nepodařilo, jistě zahynuli z přirozených příčin. Protože bohové by přece neutopili jedno a nepropustili druhé, že?"

To, co jsme viděli, se jen zablesklo někde vysoko nad hlavou. Mělo to být pro nás varování? Ne, protože kdyby to o nás tolik vědělo, chápalo by to také, že se nemůžeme vrátit ihned. Všimlo si nás to vůbec? Nejspíš ne. Bylo to velmi podivné, to ano, ale to pro nás nemusí znamenat žádnou hrozbu. Tento svět je plný podivných věcí. Mohla bych vám vyprávět o věcech, které byly za jasných nocí pozorovány na nebi po celá staletí, ohnivé čáry na obloze nebo hvězdy s planoucímí ocasy. My Vilku jim nerozumíme, ale ani se jich nebojíme. Vzdáváme jim čest a respektujeme je jako znamení bohů."

Odmlčela se před závěrečnými slovy. "V tajných knihách našeho řádu jsou navíc zapsána zjevení a zázraky, které je překonaly. Všechno lid ví, že čas od času bohové promluví k určitým mužům nebo ženám, aby ukázali lidem cestu.

Proto věřme, že to znamení bylo pro nás dobré."

Pokračovala odříkáváním ochranného kouzla a invokací Sil. Tím většinu posluchačů povzbudila. Přece jen se jí dost obávali. Kromě toho se jich většina už dřív s Kalavou plavila a dostali se z toho se zdravou kůží. Přesvědčili ostatní, aby poslechli.

"Rozchod," houkl kapitán. "Večer dostanete přiděl kořalky."

Odpovědělo mu slabé volání slávy. Loď plula dál.

Příští den ráno opravdu našli širokou chráněnou zátoku zanesenou bahnem. Zapřáhli huukina a opatrně vpluli dovnitř, až dosáhli řeky, jejíž existenci Kalava předpověděl.

Doprovázen několika odvážnými muži vyplul s člunem ke břehu. Bažiny, louky i lesy nesly všechny známky země bohaté

na zvěřinu. Mnoho rostlin neznali, ale rozpoznali jiné, mezi nimi jedlé ovoce a hlízy. "Dobrá," řekl. "Ta země je zralá, abychom ji ovládli." Žádný blesk ho nesrazil.

Když našli vhodné místo, vesloval zpět k lodi, přistál s ní s pomocí přílivu u pláže. Viděl, že voda občas stoupá i výše, takže bude moci odplout, až bude loď připravena. Bude to ovšem čtít čas, ale nespěchal. Ať se muži řádně utáboří, pomyslel si, ať si odpočinou a pořádně se najedí, než začnou pracovat. Háky, sítě a vrše jim jistě poskytnou bohatý úlovek. Pár mužů z posádky bylo dobrými lovci. I on sám k nim patřil.

Jeho pohled zabloudil proti proudu směrem k vrchům. Ano, brzy povede tím směrem průzkumný oddíl, aby zjistil, co leží za nimi.

5

Gaia nikdy neskrývala svůj rekonstruktivní výzkum lidské historie. Byl to nejspíš její největší úspěch. Ale její druzi v galaktickém mozku, kteří ji sledovali pozorněji, postupně získali pocit, že se to pro ni stává posedlostí. Začali mít starosti. Zvláště Alfa, která jí byla nejbližší, a proto s ní udržovala nejtěsnější a nejčastější kontakt; což se nyní týkalo i Poutníka. Gaia, její aktivity a postoje se staly hlavním faktorem v osudu Země. Bez lepšího pochopení jejích myšlenek byla správnost rozhodnutí o záchraně planety zpochybněna.

Důležitou částí jejího vědomí byla jistě historie a archeologie, kterou v sobě uchovávala, vše od zvířecích počátků až ke strojovému naplnění druhu homo. Nespočet individuálních mozků, které do ní byly přeneseny, se také stal částeczkami jejího bytí - mnohem více, než v jakékoliv jiné uzlině. Co s nimi udělala za celé megaroxy a co ony udělaly s ní?

Dost dobře nemohla odmítnout Poutníkovu pozvání; dědictví náleželo celému jejímu bratrstvu, inteligenci, které patřil celý budoucí vesmír. Pod jejím vedením by jnohl prozkoumat databáze jejích pozorování a aktivit v reálném prostředí planety.

Co se týče jiné reality, jejího vnitřního světa, práce, kterou dělala se záznamy a modely lidstva - k jejímu vyhodnocení bylo nejspíš potřeba čistě lidské vědomí. Proto Poutníková osobnost zahrnovala myšlenkovou kopii muže.

Christian Brannock byl vybrán z nahrávek, které se vydaly ke hvězdám, protože patřil k nejstarším, nejméně ovlivněným vztahem "ke strojům. Síla, inteligence a přizpůsobivost patřily k dalším požadovaným vlastnostem.

Jeho osobnost byla sama o sobě umělou konstrukcí pracně sestavenou Alfou, která ji splela z pramének její vlastní mysli a spojila je do vědomí, které se stalo součástí Poutníka. Bezpochyby byl dokonalou kopií originálu. Zcela jistě ano, protože měl všechny vzpomínky z dlouhého života Christiana Brannocka, ale názory mladého muže, ne starce. Navíc vládl určitými znalostmi - jen nejhrubší náčrt, velmi zjednodušené, aby nepřetížily obvod - událostí, které se staly po smrti jeho těla. Hluboko v jeho podvědomí ležela touha po návratu k existenci plnější, než jakou si teď dokázal představit. Ale věděl, že bude znovu začleněn do vyššího vědomí, až splní svůj úkol, takže se neobával žádné ztráty. Spíše se těšil z pocitů a myšlenek, které už téměř zapomněl. Když byla diferenciace ukončena, začal být téměř clo věkem, protože v něm bylo vše, co kdysi prožil.

K vysvětlení, jak to bylo provedeno, se musíme opět uchýlit k mýtu a říci, že Poutník přehrál podprogram Christiana Brannocka do hlavního počítače systému, kterým byla Gaia. Objasnění, co se opravdu stalo, by vyžadovalo matematiku vlnové mechaniky a pochopení mnohavrstevné proměnlivé vícerozměrné reality, kterou vypracovaly mozky mnohem větší než celé lidstvo.

Můžeme se však pokusit naznačit, že tyto události nebyly pouhou simulací. Byla to emulace. Nepatřily mezi jevy ze světa masa a krve, ale byly svým způsobem stejně skutečné. Vytvoření

bytosti měly stejně svobodnou vůli jako každý smrtelník a nebezpečí, s nimiž se setkávaly, jim mohla uškodit stejně, jako by utrpělo smrtelné tělo.

Představte si v určité chvíli větší počet lidí. Každý z nich něco dělá, ať už je to myšlení, vzpomínání nebo spánek - současně se všemi pokračujícími fyziologickými a biochemickými procesy. Působí jeden na druhého a současně i na své okolí; a každá součást tohoto prostředí je v něm stejně zastoupena. Složitost těchto vztahů je nepředstavitelná, nepodléhá žádné evidenci ani výpočtům. Ale uvažujte dál; právě v tomto okamžiku je každá část celku, jakkoli malá, v jediném určitém stavu; takže to platí i pro celek. Představte si to jako fotografii na nekonečně jemnozrnném materiálu.

O chvíli později se situace zcela změní. Pole zapulsovala, i když jen lehce, atomy se posunuly, elektrony přeskočily na jiné hladiny, celá tělesa se přemístila. Ale tento druhý stav lze odvodit z prvního na základě přírodních zákonů. A totéž platí pro každý následující stav.

V hrubém jazyce mýtu: Nahraďte každou proměnnou popisující stav sadou čísel; nebo řečeno jinými slovy, zmapujte stav n-dimenzionálním stavovým prostorem. Vložte přírodní zákony. Spusťte program. Počítačový model se pak bude vyvíjet od jednoho stavu ke druhému v přesném souhlasu s vývojem našeho materiálního světa. To zahrnuje i život a vědomí. Mapy organismů procházejí ve všem, co se týká procesů vnímání a myšlenek, modelováním v měřítku jedna ku jedné. Samy pro sebe a pro svůj svět jsou stejně skutečné jako originály. Otázka, které jsou reálnější, postrádá smysl.

Taková primitivní představa je samozřejmě falešná. Program *nemůže* přesně sledovat celý běh událostí "venku". Gaia neměla ani údaje, ani schopnosti nutné k modelování celého vesmíru, dokonce ani ne celé Země. Pro ostatní uzliny a galaktický mozek platilo totéž. Možnosti takového řádu ležely velmi daleko v budoucnosti, pokud budou vůbec někdy realizovány. Co měla k dispozici Gaia, bylo o tolik méně, že rozdíl v úrovni mohl znamenat i rozdíl v jakosti.

Například pokud by se měly nasimulovat podmínky na povrchu planety, hvězdy by musely být nahrazeny jen světly na noční obloze a ničím jiným, všechny ostatní stránky by se musely opominout. Skutečně podrobně by se dala vytvořit jen omezená oblast světa; zbytek by s rostoucí vzdáleností postupně ztrácel podrobnosti, až u protinožců by z něj zbyl jen zjednodušený zeměpis, trocha hydrografie a představ o atmosféře. Jinak by totiž počasí na scéně velmi brzy přestalo připomínat vývoj počasí na originálu. Celek je mimo jakoukoli představu - a to jsme se ještě nezmínili o relativistických efektech.

Modelování atom po atomu bylo mimochodem prakticky nemožné; statistická mechanika a aproximace musely stačit. Chaos a kvantové neurčitosti dělaly takový model principiálně nedosažitelným. Do hry vstupovaly i další a hlubší úvahy, ale při jejich popisu jazyk naprosto selhává.

Budiž řečeno, je to jen mýtus, že taková stvoření si utvářela svůj osud sama.

Ale přesto, jak nádherným nástrojem byl tvořivý systém! Prakticky z ničeho mohl vyvolat k životu celé světy a lidi, jejich vývoj, život, ekologii, vědomí, dějiny, celé časové linie. Nemuseli být částečnými nedokonalými kopiemi něčeho "reálného" a protřpět své zmrzačené životy, dokud se nad nimi uzlina neslitovala a nezrušila je. Ve skutečnosti ani nemuseli být odvozeni z "vnějšku". Mohly to být výtvořiny představivosti - třeba pohádkové světy, kde vládli shovívaví bohové a magie. Logika jejich hraničních podmínek vždy způsobila, že se vyvíjeli odpovídajícím způsobem a cítili se v nich doma.

Systém vytvářející jednotlivé varianty reality byl nejsilnějším nástrojem vůbec kdy zhotoveným pro zkoumání umění, vědy, filosofie a pro jejich pochopení.

Tak se stalo, že se Christian Brannock ocitl živý a mladý ve světě, který k tomu účelu Gaia a Poutník vybrali.

Stál v zahradě, byl jasný slunečný den a vál vlahý větřík. Byla to přísně vedená zahrada s cestičkami sypanými šterkem, nízko přistřiženými keři, růžemi a liliemi v geometricky uspořádaných záhonech kolem mechem vroubeného kamenného jezírka, kde plavaly zlaté rybky. Ze tří stran ji svíraly cihlové zdi porostlé břečťanem a kovaná vrata v nich vedla na trávník. Na čtvrté straně stál bílý dům klasických proporcí s břidlicovou střechou ve stylu, který mu připadal staromódní. Kolem bzučely včely. Z jívy, která se nakláněla přes zeď, se ozývalo cvrlikání ptactva.

Přímo k němu šla žena. Měla květované šaty, volnou sukni i rukávy, v hlubokém výstřihu na prsou jí visela kamej, měla ozdobné střevíčky a slunečník, který byl také spíše módním než účelovým doplňkem, stavěl jeho jednoduchý oblek z třicátého století do jakéhosi bart>arského protikladu. Byla vysoká a měla hezkou postavu. Přes dojem, jaký dělal její oděv, kráčela pružně. Jak se blížila, rozeznal pod mahagonovými vlasy vyčesanými do výšky hezkou pravidelnou tvář.

Přistoupila k němu, zastavila se a podívala se mu zpřímá do očí. "Benveni, kapita Brannoch," pozdravila ho. Měla tichý a melodický hlas.

"Uch, bryden. Slečno - hm -, " zarazil se.

Na tvářích jí vyrazil ruměnek. "Omlouvám se, kapitáne Brannocku. Zapomněla jsem a použila angloštinu - angličtinu mé doby. Byla jsem..." Zaváhala. "Byla jsem seznámena s vaší a nakonec my oba známe současný jazyk."

Cítil se jako ve snu. Rozhodl se mluvit tak suše, jak jen mohl, a doufal, že tak získá nějakou oporu. "Takže vy pocházíte z mé budoucnosti, že?"

Přikývla. "Narodila jsem se o dvě stě let později než vy."

"To znamená osmdesát nebo devadesát let po mé smrti, správně?" Všiml si, že jí přes tvář přeletěl stín. "Promiňte," vyhrkl. "Nechtěl jsem vás přivést do rozpaků."

Obrátila se k němu. Byla naprosto klidná, dokonce se trochu usmívala. "To je v pořádku. Oba víme, kým jsme a kým jsme bývali."

"Ale..."

"Ano. Ale..." Zakroutila hlavou. "Je to divný pocit být... zase zpět... takhle."

Rychle získával jistotu a přizusoboval se situaci. "Vím. Mám v tom určité zkušenosti." Ovšem světelné roky daleko, v soustavě hvězdy, kde sídlila Alfa. "Nebojte se, brzy vám to bude připadat zcela přirozené."

"Už jsem tu jednou byla, když jsem to byla ještě já. Ale i tak... být mladá," zašeptala, "ale pamatovat si dlouhý život, umírání..." Nechala slunečník vypadnout z ruky bez povšimnutí a podívala se na své ruce. Probírala se prsty. "Pamatuji se, jak jsem se ke konci ohlédla a pomyslela si: To bylo všechno?"

Chtěl vzít její ruce do svých a utěšit ji, ale rozhodl se, že moudřejší bude říci jen: "No, nebylo to všechno."

"Ne, samozřejmě ne. Alespoň pro mne to neskončilo stejně jako pro všechny, kdo kdy žili. Když bylo mé vyčerpané tělo bezbolestně zlikvidováno, matrice mé osobnosti byla přenesena..." Zvedla oči. "Ale my si nedovedeme opravdu vzpomenout, jaké to bylo, že?"

"Můžeme se těšit na návrat."

"Ach ano. Ale zatím..." Protáhla se, rozhlédla se kolem a vzhůru, nasála vzduch a světlo a konečně jí na tváři vykvetl úsměv. "Začíná se mi to líbit. Už ano." Změřila si ho. Byl štíhlý, svalnatý, světlolvasý a na tváři se mu zračila rozvaha. Z modrých očí svítil humor a mluvil zvukovým barytonem. "Chci si to užít."

Vesele se zašklebil. "Díky. Potěšení na mé straně. Mohu se vás pro začátek zeptat na jméno?"

"Promiňte!" vykřikla. "Myslela jsem si, že jsem na setkání připravena. Ale... zhmotnila jsem se... s vědomím své role a tohoto prostředí a celou dobu od té chvíle jsem si vše v duchu opakovala, a teď, když se to opravdu stalo, mi všechny ty plány nějak vypadly z hlavy. Jsem - ne, byla jsem - ne, jsem Laurinda Ashcroftová."

Podal jí ruku. Po krátkém zaváhání ji stiskla. Uvědomil si, že na sklonku jeho života se už toto gesto začalo vytrácet.

"Předpokládám, že o mně víte dost," řekl, "ale já o vás a vaší době nevím nic. Když jsem opustil Zemi, všechno se strašně rychle změnilo a pak jsem ztratil kontakt." Po čase jeho osobnost na vlastní přání splynula s vyšším vědomím a on od té doby neměl žádné další informace týkající se pozemských dějin.

"Vydal jste se ke hvězdám téměř okamžitě po svém přenesení do matrice, že?" zeptala se.

Přikývl. "Proč čekat? Vždycky jsem chtěl letět."

"A jste rád, že jste to udělal?"

"Rád není to pravé slovo." Dvě nebo tři sekundy mu trvalo, než správně zformuloval odpověď. Vyjadřování pro něj bylo velmi důležité; býval inženýrem a občas skládal písně. "Přesto jsem rád, že jsem zde." Znovu se krátce ušklíbl. "V tak příjemné společnosti." Ale přesto doufal, že se dokáže jasně vyjádřit. Měli by se společně snažit objevovat navzájem své duše. "A přinesu zpět do své existence něco nového. Najednou si uvědomuji, jak člověk může novým způsobem ocenit, co je tam venku." Slunce, světy, na některých z nich je život ještě krásnější, ohnivé mlhoviny, nekonečno vířící v hrdle černé díry, galaxie marnotratně rozeteté po vesmíru, jemné a vznešené časoprostorové struktury - vše, co nemohl jako člověk nikdy poznat, protože žádný organický tvor nemohl cestovat na takové vzdálenosti.

"Zatímco já se rozhodla zůstat na Zemi," poznamenala. "Připadám vám asi krotká a bez fantazie, že?"

"Ani v něj menším," přiznal. "Zažila jste taková dobrodružství, jaká jste si přála."

"Jste laskav, že to říkáte." Odmlčela se. "Znáte Jane Austenovou?"

"Proč? Ne, myslím, že ne."

"Spisovatelka z počátku devatenáctého století. Vedla klidný život, nikdy se moc nevzdalovala od domova a zemřela mladá. Přesto prozkoumala lidi takovým způsobem, že se jí nikdo nevyrovná."

"Rád bych si od ní něco přečetl. Možná, že teď budu mít možnost." Chtěl ukázat, že není žádný - "technosuchar" bylo slovo, které stvořil hned na místě. "Ale četl jsem hodně, zvlášť na kosmických výpravách. Hlavně poezii. Homér, Shakespeare, Tu Fu, Basho, Bellman, Burns, Omar Chajjám, Kipling, Millayová, Haldeman..." Zvedl ruce a rozesmál se. "Toho si nevěšmejte. Bylo to jen pár prvních jmen, která jsem vytáhl z klobouku, abych se mohl pochlubit."

"Máme toho na vzájemné seznámení hodně, že? Ale já se vám vlastně ani nevěnuji. Pojd'te dovnitř, odpočiňte si a vyprávějte."

Vzal jí slunečník, pak si vzpomněl na historická dramata, která viděl, a nabídl jí rámě. Pomalu procházeli mezi záhony květin. Vítr se utišil, ptáci zpívali a slunce vysávalo barvu z růží.

"Kde to jsem?" zeptal se.

"A kdy?" odpověděla otázkou. "V Anglii uprostřed osmnáctého století, na panství v Surrey." Přikývl. Opravdu hodně četl. Ztichla, zamyslela se a pak pokračovala. "Gaia a Poutník se rozhodli, že tento klidný koutek bude pro naše seznámení nejlepší."

"Opravdu? Obávám se, že jsem mimo jako žába na klávesnici."

Usmála se, ale pak vážně pokračovala: "Řekla jsem vám, že jsem byla seznámena s prostředím. Budeme navštěvovat jiné světy - jak si vyberete. Vysvětlím vám, co dělala celé ty roky, alespoň pokud vím. Není toho mnoho. Neviděla jsem jiné její světy. Vy mne povedete."

"Myslíte proto, že jsem zvyklý na podivná prostředí a tvrdé chlapy? Už jsem se dostal do křížku s přírodou, na Zemi i ve vesmíru. Ale v dobrém."

"Bylo to nebezpečné."

"Možná, ale nikdy zhoubné."

"Vyprávějte," vybídla ho.

Vešli do domu a posadili se v přijímacím pokoji. Otevřená okna hleděla do zeleného parku, kde se pásli jeleni; opodál bylo vidět došky pokryté selský domek, jeho přístavby a okraj pole. Mezi obrazy, lepty, knihami a dvěma bustami stál stylově vyřezávaný nábytek. Dovniř vřustila služebná nesoucí na podnosu čaj a sušenky. Byla přítomností cizince zjevně šokována, ale snažila se to skrýt. Když odešla, Laurinda vysvětlila Christianovi, že majitelé domu, Londýňané, kteří jej používali jako letní sídlo, jej na dovolenou půjčili své přítelkyni, výstřední slečně Ashcroftové.

Tak byly vytvořeny okolnosti a vzpomínky. Byl to ten případ, kdy Gaia přímo zasáhla do okolností a událostí v modelu. Christiana napadlo, jak často to asi dělá.

"Ve vyšších společenských třídách se určitá výstřednost téměř očekává," poznamenala Laurinda. "Ale když jste žil, tak jste prostě mohl být sám sebou, ne?"

V následující hodině z něj všechno vytáhla. Narodil se v Zukon Ethnate v Beringské Federaci a často se tam vracel, dokud byl živ, kvůli divočině v rezervacích, osamělosti horských vrcholů a klidným, nespěchajícím a prostě mluvícím lidem. Jeho národ byl jinak úspěšný a pokrokový, udržoval víc kontaktů s Asií a Pacifikem než uvádající následnické státy na východě a na jihu. Směrem přes pól se sblížoval s obnoveným společenstvím v Evropě, kde Christian získal část svého vzdělání a trávil většinu volného času.

Patřil do doby nezkrotných kontrastů, v němž Společenství národů udržovalo nejistý mír. V mládí, kdy se z okamžitého nápadu zapojil do Vyjednávačích služeb, dvakrát na vlastní oči viděl ozbrojená střetnutí. Později se běžnou normou stala stabilita především díky vzrůstajícímu vlivu sítě umělé inteligence. Většina jejích myslících jednotek propojených jako neurony, aby vytvořily mozky vhodné pro řešení všech možných situací, už překročila možnosti lidských myslí. Přesto téměř nikdo necítil potřebu soutěžit s nimi. Bylo to spíše partnerství. Nové mozky chtěly radit, ale nadvládaje nezajímala.

Christian, dítě lesů, moří a vysočin, dědic staré civilizace, vyrůstal uprostřed jejich postupných úspěchů. Na dovolenou se vždy vracel na Zemi. Tady byla jeho rodina, přátelé, lesy, v nichž se mohl toulat, čluny, v nichž mohl plout, písně pro hezké chvíle a sklenice k připitkům. (Byly tu i hroby, které mohl navštěvovat - o své ženě se Laurindě zmínil jen letmo, zemřela dřív, než se technologie paměťových matric stala dostupnou.) Vždy se však vracel zpět do vesmíru. Od doby, kdy poprvé uviděl hvězdy z kolébky stojící pod cedry, ho volaly. Stal se inženýrem. Pracoval s lidmi, ale i s myslícími stroji a některé se staly v určitém smyslu jeho přáteli. Za desítky let sehrál vedoucí role v takových akcích, jako bylo zastřešení Koperníkova kráteru, Obytný asteroid, vesmírná elektrárna na antihmotu a nakonec i Velký sluneční laser pro vypouštění kosmických lodí. Brzy potom jeho tělo zemřelo, bylo už staré a jeho dny byly sečteny; doba jeho myslí však sotva začala.

"Krásný život," zašeptala Laurinda. Pohlédla ven na krajinu, kde se prodlužovaly stíny. "Ráda bych věděla, zdali by neudělali lépe... kdyby nám dali srub ve vaší divočině."

"Ne, ne," zaprotestoval. "Tady je to pro mne nádherně nové a osvěžující."

"Snadno můžeme jít jinam, víte. Můžeme si vybrat jakékoli místo a čas, které Gaia vytvořila včetně těch, které historie nezná. Vytáhnu amulet, kdykoli si budete přát."

Tázavě pozvedl obočí. "Amulet?"

"Vám to neřekli? Neinformovali vás? Jsou to takové přístroje. Vy máte také jeden a můžete mu dávat příkazy, kam si přejete být přenesen."

Přikývl. "Chápu. Zmapuje emulovanou osobnost do jiného prostředí."

"Samozřejmě k tomu jsou potřeba vhodné úpravy. Ve skutečnosti se pro vás musí v mnoha případech aktivovat zvláštní prostředí. Většina z nich je uložena v pohotovostním režimu už

dlouhou dobu. Troufám si říct, že Gaia pro nás mohla zařídit, abychom se jen silou přání dostali tam, kam potřebujeme, a vyvolala je pro nás. Ale vnější ovladač je lepší."

Zamyslel se. "Ano, myslím, že chápu proč. Kdybychom měli nadpřirozené schopnosti, nebyli bychom opravdu lidští, že? A hlavním cílem přece je, abychom byli." Naklonil se dopředu na židli. "Jste na řadě. Vyprávějte mi o sobě."

"Ach, je toho příliš mnoho. Ne o mně, já nikdy neudělala nic tak obdivuhodného jako vy, ale o době, kdy jsem žila. Vše, co změnilo naši planetu po tom, co jste ji opustil..."

Narodila se zde v Anglii. V té době to byla slabě osídlená provincie Evropy. Byla to tichá země ('ospalá', jak řekla), oddaná vzpomínkám na minulost. Tvůrčí činnost nebyla mrtvá, to ne; ale umění se poměrně ostře dělilo na revoluční vzpurné formy klasických směrů a snažení vyrovnat se s objevy přicházejícími z hvězd. Estetika, kterou umělá inteligence vyvíjela pro sebe, zastínila obě tyto školy. Přesto v nich Laurinda aktivně pracovala.

Navic v souvislosti se svou prací hodně cestovala po Zemi. (Tou dobou se tvořivá práce stala pro lidi výsadou, kterou si mohli zasloužit jen talentem a energií.) Byla prostředníkem mezi dvěma druhy bytostí. Znamenalo to znát lidi v nejružnějších společnostech a pomáhat jim, aby se s jejich touhami počítalo. Například navrhovaná stanice pro kontrolu zemětřesení by změnila krajinu a narušila chod společnosti; dalo by se tomu zabránit nebo ne, jaké kulturní úpravy bude třeba udělat? Většinou však radila a pomáhala vyděšeným a duchovně zbloudilým jedincům.

O svém soukromém životě mluvila ještě mlhavěji než on, ale získal dojem, že byl celkem šťastný. Neměla děti, ale pokud se tím mlčky trápila, sdílela stejný osud s mnoha dalšími ve světě s regulovanou porodností; on sám měl jen syna. Milovala Zemi, její slávu a vzpomínky na ni, každý hezký výtvar své rasy. Na konci smrtelného života se rozhodla zůstat na planetě v novém kovovém těle. Sloužila dál jako předtím, až později začala toužit po něčem lepším a vstoupila do vědomí, které se mělo stát Gaiou.

Napadlo ho, že už chápe, proč byla vybrána ke vzkříšení, aby se z nespočetných milionů, které spojoval stejný osud, právě ona stala jeho společnicí.

Nahlas řekl: "Ano, ten dům se k vám hodí. A ke mně také, i když se to možná nezdá. Jsme tady oba dva doma víc, než by byl každý z nás v přirozeném období toho druhého. Krása a mír."

"Není to ráj," odpověděla vážně. "Uvědomte si, že tohle je právě osmnácté století, tak dokonale vytvořené, jak jen Gaia mohla zrekonstruovat historii, která k němu vedla. Sledovala vývoj a prováděla nutné změny, když se události vyvíjely jinak, než odpovídalo kronikám a archeologii. Služebnictvo je mizerně placené, podvyživené, zakřiknuté, až servilní. Američtí kolonisté si drží otroky a chystají se ke vzpouře. Na druhé straně Kanálu nečehá^ strašlivou revoluci a bude následovat čtvrt století válek."

Pokrčil rameny. "No, lidské vlastnosti nikdy nezahmovaly zdravý rozum, že?" Měl na mysli inteligentní stroje.

"U několika lidí ano," namítla. "V každém případě se tomu alespoň přiblížili. Gaia si myslí, že byste se měl s některými setkat, abyste si uvědomil, že si nehrála jen kruté hry. Pozvala jsem (ve vzpomínkách, s nimiž se zrodila) tři z nich dnes na večeři. Trochu to naruší jejich životopisy, ale Gaia to může později opravit, pokud bude chtít." Laurinda se usmála. "Budeme muset požádat amulet, aby vám opatřil správný večerní oblek a paruku."

"A vy mi musíte zajistit pořádné školení, tím jsem si jist. Kdo to bude?"

"James Cook, Henry Fielding a Erasmus Darwin. Myslím, že to bude hezky večer."

Mořeplavec, spisovatel a polyhistor, tři drobné zářivé drahokamy z pokladu, který Gaia hlídala.

Poutník vyvolal další druhotnou osobnost a připravil ji na průzkum Země.

On, jeho primární já, zůstane na hoře v těsnějším spojení s Gaiou, než bylo možné přes mezihvězdné vzdálenosti. Slíbila, že ho provede celou databází svých pozorování pořízených na planetě za mnoho milionů let. Dokonce i pro ně to byl obrovský úkol. Při rychlosti jejich myšlenek bude vyžadovat téměř plné soustředění a týdny vnějšího času. Jen malý zlomek jejich vědomí může zůstat stranou pro něco jiného - mnohem menší v něm než v ní, protože její intelekt je o tolik větší.

Řekla mu, že doufá, že právě tímto spojením, tím téměř přímým otevřením všeho, co kdy vnímala, by se mohl dopracovat k pochopení, proč má být Země ponechána ohnivému peklu. Ve hře bylo mnohem víc než jen vědecké znalosti, které se nedaly získat jinou cestou. Samy události prohloubí vnímání a osvětlí problémy pro galaktický mozek, jako to velká dramata nebo symfonie kdysi dokázaly udělat pro lidi. Ale Poutník musí vstřebat obrovský průřez minulostí, než sám ucítí pravdu v tom, co řekla o budoucnosti.

Měl své pochybnosti. Rád by věděl, zdali její lidské složky, měla jich víc než jakákoli v jiná uzlina, ji nezatížily city posílenými celými věky úvah, které mohly způsobit posun v jejím uvažování. Přesto souhlasil s její nabídkou. Byla v souladu s účelem, který ho sem přivedl.

Zatímco bude takto zaměstnán, Christian bude zkoumat její skutečné i vysněné světy a další podobný vyslanec bude zkoumat současný fyzický svět planety. Ve druhém případě bude něj vhodnějším postupem vypustit správnou sestavu molekulárních konstruktérů, které přivezl s sebou, a nechat je rozmnožit. Až budou jejich počty dostatečné, postaví (nechají vyrůst nebo vypučet) flotilu miniaturních robotických lodí, které se rozletí do světa a budou k němu vysílat pro podrobné studium podle jeho uvážení vše, co jejich čidla zjistí.

Gaia ho přesvědčovala jinak: "Pokud se vydáš na cestu osobně s nějakou mou menší částí jako průvodcem, měl by ses seznámit s planetou rychleji a důkladněji. Mnohé tu nemá obdoby. Mohlo by ti to pomoci pochopit, proč si přeji, aby vývoj pokračoval nerušené ke svému přirozenému závěru."

Přijal. Zjistit hloubku jejich myšlenek bylo koneckonců součástí jeho mise. Pak by se snad Alfa a ostatní mohly pustit do opravdového dialogu a dosáhnout dohody - ať už bude jakákoliv. Kromě toho mohl své vyšetřovatele vypustit později, pokud by ho tato výprava zklamala.

Proto se zeptal: "Jaké potíže mohu očekávat?"

"Hlavně počasí," přiznala. "Jak se zhoršují podmínky, obrovské bouře vznikají prakticky bez varování. Rychlá eroze může změnit krajinu téměř přes noc, objevují se sesuvy půdy, záplavy, na pobřeží náhle vznikají smrště. Nepokoušela jsem se sledovat vše podrobně. Takový objem dat bych ani nezvládla, navíc se hlavně zajímám o biologické jevy."

Znovu prošel v paměti poslední zprávy, které posílala ke hvězdám. Zněly zlověstně. Rozkvět přírody, který následoval po zániku lidstva, byl už vzdálen megaroky. Země se pekla pod pokrývkou mraků. Pyšné vrcholy hor byly stejně pusté jako zde nad Duhovým jezerem, po sněhu a ledu zbyly jen nejasné geologické stopy. Kromě vod a pár ostrovů, na nichž se ještě držely malé primitivní druhy, byly tropy sterilní pouští. Prach a písek nesený větry horkými jako dech pece obrousily jejich hory. Pouště zasahovaly daleko na sever a jih, útočily na stepi, vysoušely údolí a postupovaly dál do kopců. Tu a tam přežil kus džungle nebo bažina bičovaná přívaly dešťů nebo zahalená v horké, tiché mlze, ale ne nadlouho. Jen ve vyšších zeměpisných výškách se udržely příznivé podmínky. Klima v Arktidě sahalo od floridského - podle vzpomínek Christiana Brannocka - až ke

chladnému v horách. Na jih od ní za morem ležel široký světařil, jehož severní části připomínaly Severní Afriku. Zde ležely poslední oblasti, kde se udržel život v hojném množství.

"Opravdu bys nechtěla vidět, jak vše začíná znova?" zeptal se jí Poutník přímo.

"Stará Země žije v mé databázi a modelech," odpověděla Gaia. "Nemohla bych něco takového zanést do těchto už existujících systémů a čekat, jak se to vyvine, protože ani já, ani žádný jiný konečný mozek něco takového dobře nechápeme. Změnit běh událostí by znamenalo navždy ztratit znalosti, které se jistě ukáží jako velmi důležité."

Poutník se udržel a nepřipomněl jí, že život, který by dobýval opět pohostinný svět, by se také nedržel snadno předvídatelných cest. Věděl, že by odsekla, že pokusy takového druhu byly prováděny na neúrodných planetách syntetickými organismy. Zdálo se mu divné, že necítí sentimentální pouto k matce lidstva. Její bytost obsahovala osobnosti mnoha a mnoha jedinců, kteří se brouzdali bosi chladnou ranní rosou, slyšeli šepot lesních stínů a viděli vlny běžící od obzoru k obzoru po polích obilí i světla a lesk velkých měst. U kořene přání vrátit Zemi zase mládí, které se probudilo v jejích druzích mezi hvězdami, bylo spíše citové pouto než vědecká nebo technologická výzva.

Ted' se rozhodla ukázat mu, proč by měla zvítězit smrt.

Než s ní navázal kontakt, udělal nezbytné přípravy na cestu. Gaia mu nabídla rychlé obratné letadlo, které bylo schopné přistát na ploše jednoho metru a nepohnout ani lístečkem. On dodal cestujícího.

Přivezl s sebou několik těl různých typů. Vybral takové, které bylo schopné pracovat nezávisle na něm a používat vlastní inteligenci. Gaia mohla vyčlenit pro řízení letounu nepatrnou část své pozornosti; pokud s ní měl projít celou historii planety, nemohl obětovat pro svého vyslance nic.

Stroj, který si vybral, se s ním nemohl srovnávat. Nikdy by nemohl používat tak velkou paměťovou matici, aby se dostal na jeho duševní úroveň. Jeho mozek si můžete představit asi na úrovni vzdělaného člověka. Do této mysli Poutník okopíroval tolik své osobnosti, kolik jen mohla pojmout - byl to jen nejhrubší náčrtek, všeobecná představa o situaci, neúplná a zkreslená jako náš mýtus. Presto měla určité rezervy, ke kterým mohla v případě nutnosti sáhnout. Vzhledem k tomu, že byla pro dané okolnosti nejvhodnější, převládala v ní osobnost Christiana Brannocka.

Takže si můžete, pokud chcete, představit muže znovu zrozeného v těle z kovu, silikátů, uhlíku a jiných sloučenin, elektřiny a dalších sil, fotonů, částic a kvantových proudů. To samozřejmě neovlivnilo jen jeho vnější zjev a schopnosti, ale i jeho vnitřní život. Vášně mu nebyly cizí, zdaleka ne, ale lišily se od těch, které patří masu a krvi. V mnoha ohledech se lišil od dlouho mrtvého smrtelníka víc než jeho model ve světech, které stvořila Gaia. Prvnímu z nich budeme říkat Brannock a druhému Christian.

Měl tělo přibližně lidských rozměrů a tvarů. Bylo matně modrošedé a mělo čtyři ruce. Dolní pár rukou mohl podle přání změnit na nástroje. Podobně mohl přizpůsobit nohy podle potřeby a vysunout tenkou třetí nohu jako oporu nebo ukotvení. Klemtá záda ukrývala jaderný energetický zdroj a další orgány. Jeho hlava měla tvar nahofe zaobleného válce. Čidla v ní a v celém zbytku těla nebyla nijak nápadná, ale dávala mu přehled o celém okolí. Místo obličejů měl holografickou obrazovku, na které si mohl vytvořit jakýkoliv obraz. Také mohl vydávat zvuk o jakémkoli kmitočtu, viditelné světlo, infračervené a krátkovlnné rádiové signály pro spojení na krátkou vzdálenost nebo jako aktivní čidla. Paměť, z níž mohl rychle vyvolat jakákoliv data, odpovídala jedné z dřívějších velkých knihoven.

Nemohl by zpracovat tato data, pochopit je a posoudit rychleji než lidský génus. Měl i jiná omezení. Ale koneckonců nikdy se nečekalo, že bude pracovat samostatně.

Brzy byl připraven k odletu. Představte si, jak s náznakem úsměvu říká Poutníkovi: "Adiós. Drž mi palce."

Poutník mu odpověděl... duchem nepřítomen. Právě začal navazovat kontakt s Gaiou. ~

Brannock proto nastoupil na palubu letadla v jakémisi tichu. Letoun vypadal jako malé chvějivě zářící kopí. Základní konstrukční materiál připomínal pramínek kouře. Většina nepatrné hodnoty byla obětována pro vytváření sil a schopností, s nimiž ho Gaia neseznámila. Presto by tento stroj ohrozil jen víchř neobvyklé síly a nejspíš by takovému nebezpečí stejně dokázal uniknout.

Uvnitř se Brannock uklidnil. Poutník trval na ručním ovládání pro případ nouze, i když souhlasil, že takový případ pravděpodobně nenastane. Gaia zařídila nutné úpravy. Před Brannockem se třpytila nehmotná souprava přístrojů, jejichž údaje mohl odečítat, a knoflíků, které mohl ovládat dotekem nebo myšlenkou. Klesl do náruči silového pole a nechal ji řídit. Letoun se nehlučně vznesl, pak klesl pod mraky a vydal se beze spěchu na cestu ve výši pět set metrů nad úpatím hor.

"Sleduj Poslední reku k moři," požádal Brannock. "Během přistání jsem na ni měl krásný výhled."

"Jak si přeješ," souhlasila Gaia. Používali zvukové signály, on mužský hlas, ona - snad předpokládala, že by mu dal přednost - hluboký ženský. Jejich rozhovor neprobíhal přesně tak, jak je zde popsáno. Měnila kurs a on sledoval proud lesknoucí se v hluboké zeleni Údolí hojnosti pod stříbřitě šedou oblohou. "Podle plánu, jak víš, nejdřív obletíme Arktidu. Připravila jsem si okruh, který by ti měl zajistit reprezentativní ukázky její biologie. Na zastávkách můžeš provádět průzkum do takové hloubky, jak potřebuješ, a kdybys chtěl zastavit někde jinde, můžeme to zařídit také."

"Díky," řekl. "Chceš mi poskytnout jakousi výchozí informaci, je to tak?"

"Ano,*protože zde jsou podmínky pro život nejvhodnější. Až bude připraven, vydáme se dál na jih kraji se stále drsnějším klimatem. Poznáš, jak se život přizpůsobil. Mnohé případy jsou opravdu velmi zajímavé. Ani galaktický mozek by nemohl souperit s tvořivostí přírody."

"Ano, jistě. Chaos, složitost... pár těchto případů jsi nám popsala, že?"

"Ano, ale rozhodně ne všechny. Stále objevuji další. Život se stále vyvíjí."

Přizpůsobuje se zhoršeným podmínkám, pomyslel si Brannock. Ale přesto vymírá druh za druhem. Cítil se jako v zadní linii bitvy s armádami pekla.

"Chtěla bych, abys to pocítil tak plně, jak jen můžeš," řekla Gaia. "Ponoř se do toho, pokus se vcítit do všech jemností."

Je to tragédie, pomyslel si. Ale tragédie byla uměním, možná nejvyšším, kterého lidstvo kdy dosáhlo. A v Gaie mohlo zůstat mnohem víc z lidské duše, než v kterékoliv jiné z ostatních inteligencí.

Uchovala se v ní potřeba soucitu, hrůzy a katarze? Co se vlastně dělo v jejích modelech?

Christian měl za úkol to oblevit. Pokud bude moci.

Brannock sám byl dostatečně lidský, aby se vzepřel. Ukázal na zemi pod sebou, kde se plynula kaňony mezi pobřežními vrchy, aby zavlážíla bohaté lesy a louky, než dospěla k zátocce, nad níž se vznášely tisíce křídel. "Chceš se dívat na ten zápas až do konce," řekl. "Život chce žít. Jakým právem chceš stavět své přání proti němu?"

"Právem vědomí," prohlásila. "Spravedlnost, soucit a touha existují a mají smysl jen pro bytost, která má vědomí. Nevyužívali snad lidé svět vždy tak, jak se jim hodilo? Když se přírodě konečně dostalo ochrany, bylo to jen proto, že se lidé tak rozhodli. Hlasuji pro znalosti a pochopení, které můžeme získat my."

Nesměle se v něm mihla otázka: A co její citové potřeby?

Letoun se náhle prudce naklonil. Obrat vtačil Brannocka hluboko do silového pole, které ho drželo. Uslyšel, jak řve a kvílí vzduch kolem. Zátoka se blížila stále rostoucí rychlostí.

Atsronaut, který přežil srážky s meteory a radiační bouře, protože byl dost rychlý, se v něm probudil a začal jednat. Okamžitě si vyžádal optické zvětšení a ohlédl se, aby zjistil, v čem je

problém. Pohled, který zachytil, než mu zmizel za obzorem, ho donutil vykřiknout. "Támhle!"

"Co je?" zeptala se Gaia a hnala se kupředu.

"Tam vzadu. Proč od toho utíkáš?"

"Co myslíš? Tam není nic důležitého."

"Čerta starýho! Mám pocit, žeš to zahlédla lip než já."

Gaia zpomalila let teprve tehdy, když se vznášela nad pláží a divoce útočícím příbojem. Měl silné podezření, že to udělala proto, aby rozptýlila dojem naléhavosti a aby ochotněji přijal její závěry.

"Tak dobře," souhlasila po chvíli. "Zahlédla jsem nějaký objekt. Co myslíš ty, žeš viděl?"

Rozhodl se neodpovědět přímo - alespoň dokud se nepřesvědčí o její dobré vůli. Čím víc informací měla, tím snáz by ho oklamala. Dokonce i pouhý zlomek jejího intelektu stál výše než jeho vlastní. Ale on měl své měřítko a k tomu tvrdou hlavu.

"Nejsem si jist, ale nepřipadalo mi to nebezpečné. Co kdybys mi řekla, co to bylo a proč jsi utekla?"

Povzddechla si? "V této fázi poznávání bys nic nepochopil. Spíš by sis to chybně vyložil. Proto jsem ustoupila."

Člověk by napnul všechny svaly, Brannockův systém pokračoval plným pohotovostním režimem. "Když dovolíš, posoudím možnosti svého mozku sám. Buď tak laskavá a vrať se."

"Ne. Slibuji, že ti to vysvětlím později, až uvidíš víc."

Až uvidí víc iluzí? Může mít pro něj v zásobě spoustu triků. "Jak si přeješ," řekl Brannock. "Zatím zavolám Poutníkovi a dám mu vědět." Vyslanec Alfý si ponechával malou část vstupů otevřenou vnějším podnětům.

"Ne," odmítla Gaia. "Zbytečně by ho to rozptylovalo."

"To si rozhodne sám," namítl Brannock.

Vypukl spor.

Gaia málem vyhrála. Kdyby se cele soustředila na útok, provedla by ho tak rychle, že by Brannock ani nikdy nezjistil, že byl přepaden. Ale jako vždy při pozorovacích jednotkách rozmístěných kolem celého světa a přívalu jejich dat byla zapojena jen její část. Možná také čas od času sledovala, - prostřednictvím vnitřních kvantových přesunů - jak si vedou Lorinda a Christian. Ale její většina byla zaměstnána kontaktem s Poutníkem. Nemohla jej přerušit, aniž by okamžitě nevzbudila podezření. Spíše musela vynaložit výjimečné chytré úsilí, aby před ním skryla, že se děje něco nečekaného.

Navíc se nikdy nesetkala se stvořením, jakým byl Brannock, s lidskou mužskou agresivitou a lidskými reflexy astronauta spojenými s vyspělou technologií a kouskem nesmrtelného poslání Alfý.

Cítíl, jak podpůrné pole sílí a tuhne, aby mu zabránilo v pohybu. Do jeho mysli vtrhl příliv připomínající delirium. Člověk by si myslel, že to je nějaké umrtvení. Brannock se nad tím nepozastavil. Reagoval na její úder okamžitě. Byl rychlý jako stroj a dravý jako tygr a na kritickou milisekundu ji vyvedl z rovnováhy.

Přes tmu a hučení v hlavě vyrazil kupředu. Rukama trhal světelnou hru řídicích signálů. Nečekala, že budou muset vzdorovat útoku. Nemohl sice násilím převzít řízení, ale mohl slepě ničit.

Bíle se rozzářily elektrické oblouky. Světla zablikala a zhasla. Přívod energie pokračoval a letoun zůstával ve vzduchu. Jeho složitější funkce byly v troskách. Tanec atomů, energií a vln ztratil řád.

Pouta držící Brannocka povolila. Padl na podlahu. Noc v jeho hlavě ustoupila. Byl otřesen, smysly v jednom zmateném víru. Do náhlé anarchie všeho kolem zařval: "Stop, ty děvko!"

"Jistě," odpověděla Gaia.

Později si uvědomil, že si udržela část vlády nad letounem. Než jí v tom mohl zabránit, poslala jej střemhlav dolů a pak vypnula hlavní zdroj. Všechna silová pole zanikla. Vítr rozlomil drak letadla na kusy. Zřítily se do příboje. Vlny je chvíli převracely, pár jich hodily na pláž a zbytek nechaly spodním proudům.

Zatímco stroj se řítíl dolů a rozpadal se, Brannock sebral všechny své síly a skočil. Odraz ho vynesl ven a po dlouhém oblouku skončil v hluboké vodě. Když dopadl, vystříkla do výšky voda s bílou tříšťí. Ale na písčité dno dopadl bez poškození.

Nepotřeboval dýchat, proto zůstal pod vodou. Ze šoku se vzpamatoval dřív než za sekundu. Zmítán ozvěnou vln potřeboval několik minut na zvážení situace.

Gaia se pokusila jej přemoci. Silové pole začalo tlumit procesy v jeho mozku a překrývat je vlastními obrazy. Potlačil je na poslední chvíli.--

Takové schopnosti nemohla v minulosti potřebovat. Vynalezla tedy a instalovala toto zařízení zvlášť pro něj. To naznačovalo, že byla rozhodnuta v nějaké fázi cesty je použít. Když zahlédl něco, o čem nevěděla, a odmítl se nechat oklamat, dohnal ji k útoku dřív, než byla připravena. Když vše selhalo, poslední sflý zaměřila na jeho zničení.

Tak daleko zašla, tak zoufale jednala, protože chtěla skrýt před hvězdami obrovské tajemství.

Ve svých úvahách objevil chybu. Nepoužila vše, co měla za lubem. Naopak, měla celou planetu pozorovatelů a robotů, které mohla povolát. Některý z nich sem už jistě letí maximální rychlostí, aby se ujistil, že zemřel - nebo, pokud ještě žije, aby ho zlikvidoval. Pak nakrmí Poutníka povídačkou, která skončí politováníhodnou nehodou daleko nad oceánem.

Brannock byl těžší než voda, takže se vydal po svažujícím se mořském dně do hlubin.

Objevil hromadu úlomků sopečných skal, zalezl do lávové bubliny, stočil se do klubíčka a vůlí ztlumil s ve systémy, jak jen mohl. Doufal, že její agenti ho přehlédnou. Ani jejich množství, ani citlivost jejich čidel nebyly nekonečné. Bylo by správné, kdyby Gaia - která nemohla sledovat jeho únik, protože ztratila spojení s čidly, když se letoun rozpadal - dospěla k závěru, že mořské proudy odnesly jeho roztržštěné zbytky pryč.

Po třech dnech a nocích ho jeho vnitřní hodiny vzbudily.

Věděl, že musí být stále opatrný. Ale pokud Gaia nesledovala toto místo mnohem pečlivěji, než předpokládal, - protože Poutník s ní propojený by si mohl všimnout, že se soustřeďuje na malý kousek planety - mohl se nyní vydat na cestu. Jeho elektronické smysly by ho varovaly před každým robotem, který by se objevil v jeho blízkosti, i kdyby byl příliš malý, aby byl vidět očima. Zdali by s ním mohl něco udělat, byla jiná otázka.

Nejdřív prohledal okolí. Gaiiny roboty odstranily trosky, které našly, ale většina z nich byla rozeseta po dně. Zřejmě nepovažovala za účelné či bezpečné je vyhledat. Téměř všechny byly ve skutečnosti šrotem. Jen pár jednotek bylo celých. Ta, která ho zajímala, měla tvar malé kovové koule. Vyhledal ji pomocí magnetické indukce. Vynesl ji na břeh na místo kryté stromy před pozorováním ze vzduchu a začal ji studovat. Nástroji na rukou prohlédl její (mýtické) obvody a rozhodl, že se jedná o paměťovou banku. Kódování bylo podobné řešení Poutníka. Vytáhl z ní informace a uložil je do své databáze.

Sadu jazyků. Lidských jazyků, i když o žádném z nich nikdy neslyšel. Ano, velmi zajímavé.

"Ty lidi bych měl sehnat," zamumlal. V samotě větru, moře a divočiny opět sklouzl do starého zvyku hlasité samomluvy. "Asi nebudu mít jinou příležitost. Pro Poutníka by to byla zajímavá novinka." Tedy kdyby se vrátil nebo se alespoň k němu dostal na dosah své vysílačky.

Vydal se pěšky na cestu podél pobřeží směrem k zátocě, kam ústila Poslední řeka. Možná, že tam bude to, co viděl, nebo alespoň nějaké stopy.

Nebyl si jist, všechno se semlelo moc rychle, ale měl dojem, že to byla loď.

dokončení příště

přeložil Stanislav Švachouček

Pavel Obluk

Prospektoři z Coranu

Vy byste chtěli vědět něco o škeblích a diamantové horečce na Coranu? Tak to jste na správné adrese. Protože, jak tak počítám, budu asi jediný, kdo se z Coranu vrátil zpátky na zemi. Na Coranu totiž existují jenom dva druhy lidí. Chudáci, kteří se chtějí napakovat, a pracháči, co se jim to už podařilo. Ti první samosebou nemají na nějaké výlety prachy ani pomyšlení a ti druzí zase žádný rozumný důvod. Ne, že by to tam bylo až tak super, ale pořád je tam víc místa než tady a taky víc příležitostí, jak přijít k penězům. A prachy se, jak známo, musejí točit. Nikdo si nemůže dovolit nechat je jen tak povalovat. A jestli si už někdo chce pořádně orazit, nebude se vracet na zemi, to dá rozum, ale koupí si nějaký šikovný asteroid a zařídí se tam podle svého.

Ale vám jde o ty škeble. No, to je tak trochu mýlka. Ony to vlastně žádné škeble nejsou, to jenom my jim tak říkáme, protože mají v sobě ty šutrčky, teda diamanty. To jako, že jsou podobné škeblím, co rodí perly. Akorát, že u těhleš škeblí nikdy dopředu nevíte, jestli nebudou prázdné, a taky že většinou jsou. Zato coranské škeble obsahují nějaký diamant pokaždé. Ale to je asi tak jediná jejich výhoda, jestli si dobře vzpomínám.

No, ony opravdu nevypadají jako škeble, spíš jako obrovští slimáci s tím domečkem. Jo, to je ono. Představte si velkého šneka bez těch slizkých partií a máte docela slušný obrázek. A abych nezapomněl, ten šnek musí mít takových patnáct metrů v průměru. Když jsem ho viděl poprvé, docela jsem se vyděsil. Na druhou stranu, do nějakého prťavého šneka by zase nešlo vlézt. To by se jenom takhle cvaklo kleštičkama a šutrák by byl na světě.

Já vím, teď vám asi vrtá hlavou, proč se to na Coranu nedělá taky tak. Proč se ta velká škeble jednoduše nepřefízne. No, na to je jednoduchá odpověď. Jednak to není žádná legrace, ty jejich ulity jsou z podobného materiálu jako naše rakety, akorát trochu kvalitnějšího. Prý jednu zkoušeli provrtat a trvalo jim to dva týdny. A spotřebovali na to energetické zdroje jedné obytné stanice na půl roku dopředu. Uznáte sami, že takhle to asi nepůjde. A za druhé: stejně by vám těžko někdo dovolil, abyste kvůli jednomu šutrčku zlikvidovali celou škebli, když jí za měsíc naroste nový. To je, jako kdybyste při každém dojení podřízli krávu. Jo, vy stejně nevíte, co to byly krávy. No, to je jedno. Zkrátka by to bylo neekonomické, to je to správné slovo.

Neptejte se mě ale, jak přišli na ten správný způsob, jak se k šutrákům dostat. Ne, že by mi to taky nevívalo hlavou, dokonce jsem se na tohle téma vypytlal různých chytrých lidí. Nejspíš ale byli příliš chytří, protože jsem se stejně moc nedozvěděl. Jeden profesor mi dobré dvě hodiny vykládal o energetických bilancích, metabolických reakcích atakdále, počmáral přitom celou tabuli hroznými rovnicemi a nic z toho. Tak jsem šel do místní hospody a tam mi to nějaký štamgast vysvětlil jedna dvě. Ono taky k vysvětlování moc nebylo.

"Co žerou škeble?" povídá.

"Písek," odhaduju. "Co máj taky žrát jinýho, když tu nic není."

"Prdlajs, písek," směje se děda a vypadá spokojeně, že mě dostal. "Žerou takový prťavý červíky v tom písku. Planktón se tomu říká."

"Aha," přikyvuju a čekám, co z něj vypadne dál.

"Ták," povídá ten dědula a šťourá se v drinku, co jsem mu musel poručit. "Škeble nasaje písek, přezvejká si ho v ty svý obrovský almaře a to, co jí nešmakuje, zase vysere."

Děda si dává pauzu, hází do sebe drink, je s ním hned hotový, zrovna jako ta škeble. Čekám, co bude dál, ale děda nic, jenom si utírá fousy. Konečně mi to dojde a objednáám další rundu.

"Jojo, informace jsou zboží," poučím dědula. "Kde že jsme to přestali?"

"Jak škeble vysere zbytky," napovídám. Dámy laskavě promi-nou.

"Tak, tak. Něco sešrotuje, něco vysere, ale něco jí tam vevnitř uvízne. No a z toho se pak tvořej šutrčky."

Konečně mi to došlo. "Něco jako ledvinový kamínky u lidí?" ptám se, jenomže děda už zase zkoumá prázdnou sklínku, a tak radši odcházím. Na můj vkus má příliš rychlou frekvenci. Stejně jsem se už dozvěděl, co jsem potřeboval.

Jestli to jsou opravdu ledviny, to vám nepovím a myslím, že ani nikdo jiný. Celou dobu, co jsem trčel na Coranu, se o to hádalo aspoň dvacet vědátorů a každý měl svoji vlastní teorii. Přitom žádný z nich nebyl uvnitř, to už by se taky asi nehádal. Stejně by mu to nebylo moc platné, ona je tam tma jako v prdeli - dámy prominou - však to taky prdel je. Na druhé straně to jsou taky ústa, což se spoustě prospektorů zamlouvá víc. Asi mají pravdu⁴ lézt někomu do huby je určitě příjemnější než do řiti. Ale když je to pořád ten samý konec, tak to vyjde nastejno.

No vidíte, už se dostáváme k jádru věci. Zkrátka a dobře, nejkratší a taky jediná cesta k šutrákům je tou dírou, co se těm škeblím každé dvě hodiny otvírá jako mně poklopec zamlada. Taková škeble se valí coranskou krajinou a funguje jako vysavač. To hned poznáte, kudy si to štrádovala. Zůstává za ní rigol, že byste si v něm zlomili obě nohy, kdyby nebyl plný toho slizkého humusu, co z ní kdovíodkud teče. To je vám takový smrad, no jak už jsem říkal. Takže ta škeble se vždycky zastaví a nasaje písek, pak to dvě hodinky šrotuje a zase jede dál. No a celý fígl spočívá v tom, že jí při té zastávce musíte vlézt do pusy. Ona vás dovnitř klidně pustí, nejspíš je ráda, že jí někdo vyčistí střeva. Asi jako ten krokodýl, co otevře tlamu a takový malý ptáček mu klidně pochoduje mezi zubama a dělá tam rajóny. Aha, vy nevíte, co je to krokodýl. No nic, zkrátka a dobře, do té škeble se v pohodě dostanete. Pak máte dvě hodiny na to, abyste našli své šutrčky a hlavně taky cestu zpátky.

Ona to není žádná legrace, tam vevnitř je úplný labyrint. Místa tam je akorát, abyste prolezli, tma a žádné značkování. Kdosi spočítal, že v každé škebli je takových deset kilometrů střev. Tak to si pište, že se tam dá docela lehce zabloudit. Dovnitř to ještě jde, to vám pomáhá tah, když ta škeble luxuje, to je hotový kompresor. Ale nazpátek, to už vám musí pomáhat všichni svatí. Většinou se vám v tom bacheru nepodaří obrátit, a tak musíte couvat, no jak jsem říkal, máte na to dvě hodiny. Pak se vám začne rozpouštět skaf.

Jo, skafandr, to je samozatná kapitola. On to samozřejmě taky žádný skafandr není. Vsadím se, že byste vůbec nepoznali, o co jde, kdybych ho teď před vámi rozbalil. Já to neudělám, protože žádný samozřejmě nemám. Jednak se nesmí vyvážet a taky co s ním na zemi, že. A stojí celý majlant, nikdo si ho nekoupí jen tak pro parádu.

Jak jsem říkal, ten skaf je takové splasklé nic, ze všeho nejvíc to připomíná prezervativ. To vy stejně nevíte, co to bylo. Já už to taky nevím, ale z docela jiných důvodů. Když jsem skaf uviděl poprvé, tak jsem se zařekl, že do něho nikdy nevlezu. A kdyby

jo, tak že v něm nikdy nevlezu do škeble. No, člověk se nemá moc kasat, udělal jsem obojí. Ne že bych měl nějakou jinou možnost, že.

Ten skaf, to je jako druhá kůže. Musíte se svlíct donaha a oholit si všechny chlupy, jinak to nefunguje. To vám řeknu, myslím jsem si, že to je to nejhorší. Já jsem vypadal jako oškubaná slepice, já vím, vy nevíte, co je to slepice. Vypadal jsem hrozně. Ale samozřejmě to nejhorší mě teprve čekalo. Když teda ten skaf oblíknete, tak se vám úplně přilípne na kůži. Nejdřív to není moc příjemné, ale na to si zvyknete. Dokonce se vám bude lip dýchat, on totiž dýchá za vás. Neptejte se mě, jak to funguje, na školení nám sice něco vysvětlovali, ale už je to hodně dávno a navíc jsem tomu nerozuměl ani tehdy. Povídali tam něco o hemoglobinu, oxidu uhličitým atakdál, taky to nějak souviselo s těmi injekcemi, co nám napíchali. Já vám měl zadek rozpíchaný jako buzerant. Já vím, vy nevíte, co je to buzerant. Zkrátka a dobře, museli nám změnit metabolismus, abysme vydrželi dvě hodiny bez dýchání, myslím bez normálního dýchání. Jo, to jsem vám asi ještě neříkal; do škeble si nemůžete vzít žádný akvalung nebo něco podobného. Ona totiž všechno, co je anorganického původu, vyplivne. Ze stejného důvodu si s sebou nemůžete vzít třeba kudlu.

Takže ten skaf vám zařídí náhradní plíce. To samozřejmě není všechno, on musí umět ještě jiné věci. Hlavně musí odolat těm jedům, co mají škeble v břiše. On má člověk v žaludku kdovíjaké kyseliny, natož taková potvora, která žere kamení/Kdybyste se jí připlétli do cesty jen tak beze skafu, tak z vás nezbude ani pšouk - dámy prominou. Jak tak koukám, dámy neprominou, protože už odešly. To se dívím, vždyť jsem ještě ani nezačal pořádně povídat. To my jsme měli mezi sebou jiné amazonky, žádné měkotiny. Jo, slyšíte dobře, mezi prospektorama bylo pár ženských a docela šikovných. Ony jsou přece jenom menší a mršnějši než chlapi, a tak se jim v těch škeblích lip manévrovalo. I to zatracené dýchání jim šlo lip. Taková Kay v tom byla úplně přeborník, vydržela ve skafu přes čtyři hodiny. Samozřejmě že nasucho, ne ve škebli. O to se sice taky pokusila, ale nedopadl jsem. Já o tom sice původně nechtěl mluvit, ale když už jsem začal a když už jsou ženské pryč, tak vám to povím.

Skaf byl sice konstruovaný na dvě hodiny bezpečného provozu, ale dalo se v něm vydržet klidně o hodinu déle, Kay to teda dokázala o dvě. Ve škebli to samozřejmě nebylo k ničemu, protože její trávicí šťávy ho za tu dobu spolehlivě zrušily. Jak říkám, dvě hodiny a dost. Akorát na otočku. Stejně je mi záhadou, jak mohl vydržet tak dlouho. Pochopitelně to má nějaké patentované vědecké vysvětlení, ale to po mně nemůžete chtít, i když jsem se o to svého času taky zajímal. Možná, že tomu hovoříte lip, tak si to přeberte. Jsou v tom nějaké membrány, potenciály a osmotický gradient. Jediné, co si ještě pamatuju, je, že klasický kevlarový skafandr, který by vydržel v těch šťávách a obrovském vedru a tlaku, by vážil něco přes půl tuny. Uznejte sami, že by to na žádné skotačení nebylo. Ale já chtěl mluvit o Kay.

No tak tahleta holka měla dost smůlu. My jsme jí taky říkali Jonáš, ale měli jsme ji rádi. Když vlezla do nějaké škeble, mohli jste si být jisti, že v ní žádný majlant nenajdete. A taky že jo. Kay vylezla ven s šutrakem v ruce - nepamatuju se, že by někdy zabloudila a nenašla nic - a ten měl maximálně mizerných sto karátů. Nevím, jak to ta holka dělala, ale padla vždycky na nějakou nedomrlou škebli a musela tam znova. Kdyby někdo z nás udělal tolik škeblí co ona, byl by dávno v balíku a skaf by pověsil na hřebík. Kay to vždycky stačilo tak akorát na nový skaf. Naposled ani to ne. Všem nám jí bylo líto, mně ze všech nejvíc. Někdy čas jsme spolu bydleli, tak o tom něco vím.

A pak se stala ta věc. Zrovna jsme objevili škebli, co byla větší než přistávací modul, no ten starý dvoumístný, ať nekecám. A já si ji vylosoval, jinak to nejde, když ji zahlídne víc lidí najednou.

To víte, že jsem byl rád. Ona platí jednoduchá úměra: velká škeble - velký šutrák. Tahleta vypadala na nějakých tisících karátů. To už bych měl vystaráno. Jenomže, co se nestalo.

Jak tak kolem té škeble chodím a odhaduju, jak na to půjdu, narazím na Kay. Jenom tak stojí a smutně se kouká.

"Blahopřeju," povídá, "koukám, že se brzo odstěhujete."

"Jako proč?" ptám se.

"Dyť víš," ona na to. "Až budeš v balíku, vypadneš vodsad a ani si na mě nevzpomeň."

"Blbost," říkám, "vezmu tě s sebou."

Ani nevím, co mě to napadlo. A ona se na mě tak divně podívala.

"To nemyslíš vážně," povídá.

Samosebou, že jsem to nemyslel vážně, ale najednou jsem z toho byl celý pať, když se n^mě tak koukala.

"Víš co," povídám, "jestli chceš, tak si do ty škeble vlez, já ti ji přepustím."

Sotva jsem to řekl, hned jsem věděl, že jsem udělal hloupost, kdopak to kdy viděl, pustit takovou příležitost. Však taky všichni koukali, co blbnu. Ale já už musel hrát haura, když jsem to takhle zvorl.

"Na, tady máš skaf," povídám, "nevadí, že ti bude tu a tam přebejvat?"

To měl být vtip, protože skafy jsou samosebou elastické a nikdy nepřebývají.

Kay se na mě tak hezky usmála, že mi to skoro přestalo vadit, že jsem jí pustil tu škebli.

"Tak platí," říká.

"Co platí?" já na to.

"No, že když najdu pořádný šutrák, tak to oba balíme."

Já vám najednou nevěděl, co na to říct, tak mě to vzalo. A tak jí honem povídám, aby to na mně nepoznala - stejně to poznala - ať už se souká do skaní, že ta škeble za chvíli otevře hubu.

"Já vím," Kay na to a leze do skafu.

Je v něm natotata, jak jsem už říkal, ona byla strašně šikovná. Ještě než si zavřela hlavu, tak mi vlípla takovou pusou, jakou jsem od ní ještě nedostal.

"A to je jenom závdavek," řekla ještě. Já jsem se vám fakt začal těšit, až vyleze s tím šutrakem v ruce. Ale pak škeble zamlaskala, to ona dělá vždycky chvíli předtím, než se otevře, a Kay se honem nachystala, aby mohla hned dovnitř. Zajela tam jako nůž do másla... vy zase nevíte, co je to maslo. Zkrátka jako by chtěla být co nejdřív zpátky. On tam teda nikdo nezůstává déle, než je potřeba, že jo. Dvě hodiny vám tam uvnitř úplně postačí. Viděl jsem chlápky, co vypadli ven a měli šedivé vlasy. To Kay měla pořád háro černé, jako je tma v těch škeblích.

Řeknu vám, že to byly nejdelsí dvě hodiny v mém životě, aspoň jsem si to tehdy myslel. Já se opravdu nemohl dočkat, až to spolu s Kay zabalíme. Akorát jsem přitom měl takový divný pocit, že se to přece nemůže povést, že by to bylo příliš fajn. A taky že jo. Když se škeble nakonec přece jenom otevřela* vypadlo z ní akorát trochu toho prachu a Kay nikde. Byl jsem z toho úplně groy. Dokonce jsem strkal hlavu do té díry - jen tak beze skafu - jestli tam někde Kay nezůstala trčet. Museli mě odtáhnout pryč, jinak bych tam asi vlezl za ní. Pak škeble zase sklapla a já věděl, že už Kay nikdy neuvidím. Tak jsem se táhnul aspoň za tou škeblí, všichni si ťukali na čelo, jako že jsem se zbláznil, ale já si nemohl pomoci, já nevím, na co jsem vlastně čekal. Ale když se škeble za další dvě hodiny, mají to vypočtené skoro na minutu, zase zastavila a otevřela tlamu, tak už jsem to věděl. Kay byla venku!

Ted' si asi říkáte, že vás pěkně houpu, že to není možné, aby to přežila. Však to taky nepřežila. Sice ještě nebyla hotová, když se dostala ven, ale už měla na kahaníku. Zůstala z ní sotva půlka, nohy a ruce byly pryč. To je na těch skafech nejhorší, že se začínají rozkládat od nohou. Má to nějakou souvislost s tělní

teplotou, studená místa to schytají nejdřív, hlava přijde až nakonec, takže si přitom hezky užijete. Kay si taky užila, to bylo vidět. Neřvala sice, ale jenom proto, že měla popraskané hlasivky, aspoň to později říkal felčar, co ji pitval. Akorát koulela očima. A nejhorší bylo, že pořád koukala po mně. Ale já to nevydržel a musel jsem utéct. Já jsem vyblbl i to, co ve mně nikdy nebylo.

Když jsem se konečně vrátil, už byla pryč. Odnegli ji v takovém pytli, co vypadá trochu jako skaf, ale vydrží mnohem míň. Nikdy předtím jsem si nevšimnul, jak moc si jsou podobný. Chlapi se zatím dohadovali, co se Kay stalo.

"To je nějaký divný," povídá jeden, "že se nedostala ven hned napoprvý."

"Ta škeble je celá nějaká divná," říká další, "však on tadydle mladej dobře věděl, proč se do ní necpal."

"Jo, jo, však měl dycky dobrej-nos."

To mě teda našťvalo, jako bych za to nakonec mohl já! Kdepak, dobré skutky se nemají konat, z toho nikdy nic dobrého nekouká. Buď jste za blbce nebo rovnou za podrazáka. Přitom každý ví, že velká škeble znamená taky velké riziko. Ty staré mají střeva kdovíjak pošmodrchaný a zarostlý, žádný div, když tam jeden zabloudí. Něco takového muselo potkat i Kay, zamořila se tam a nestihla se včas vrátit. Když si představím, jak tam trčí a čeká a mezitím se jí rozpouští skaf, je mi zase šoufl. Radši myslím honem na něco jiného, třeba na ten šutrák, co tam vevnitř našla. Za tu dobu ho musela sbalit, ono to chvíli trvá, než ho člověk vydoluje holýma rukama, ale víc než půl hodiny na to nepotřebuje.

A najednou mně to zapálilo, kolikrát jsem si potom za to nadával. Kdyby to šlo bez potíží, tak by se Kay určitě vykulila s tím šutrákem v ruce. Jenomže ona už žádné ruce neměla, a tak tam ten šutrák musel někde zůstat! A nebude daleko od díry, na to dám krk, ona Kay když si něco usmyslí, tak to taky udělá. A jestli udělala takový neskutečný rekord, čtyři hodiny ve škebli, tak to vám nikdo neuvěří, že pro to neměla setsakramentsky dobrý důvod.

A tak jsem se otočil na maníky, co po mně pořád tak divně koukali a vedli hloupé řeči.

"Kdo mně pučí skaf?" ptám se.

No to si můžete představit, dívali se na mě jako na blázna. Já taky jako blázen musel vypadat, třepal jsem se na ten skaf, abych už mohl dovnitř, jen aby někdo nekápnul na to samé jako já. Ale kdepak, nikoho to ani nenapadlo, všichni si mysleli, že jsem musel zmagořit. Tahali mě pryč, ať neblbnu, že už toho bylo akorát, málem jsem se s nima musel porvat. Ale nakonec se jeden namíchnul, dlouhýj Mike, co to s ním Kay táhla přede mnou.

"Jenom tam vlez," povídá, "docela ti to přeju. Když mi tadydle podškrábneš směnkou, tak ti ho pučím."

"Na co směnkou?" ptám se.

"Abych moh vyplatit skaf od Kay," povídá ten mizera.

Jak vidíte, rovnou mě odepsal. Hodil mi skaf a ještě se blbě chechtal, jestli mi někde nepřebývá. Ale já si ho nevšímá, byl jsem úplně hotový z té škeble a z toho šutráku, co tam někde čeká rovnou za dveřma, až ho někdo zvedne.

"Jen si pindej," říkal jsem si, "však ono ti sklapne, až ti předvedu, k čemu jsem potřeboval tvůj smradlavej skaf."

Zatím sem přitáhli skoro všichni prospektoři z okolí, nějak se rozkřiklo, na co se chystám. Nikdo už radši nic neříkal, jenom tak postávali okolo a koukali, co bude. Já se nemohl dočkat, až budu moct dovnitř. Ne že bych se bál, že mi ta škeble zdrhne, to ona je na to moc pomalá, jako šnek, spíš jsem měl strach, abych si to ještě nerozmyslel. Nesměl jsem o tom moc přemýšlet, to je vždycky na škodu, když je člověk moc chytrý.

Znal jsem jednoho chláпка a ten, než poprvé vlezl do škeble, nastudoval všecko, co se o těch potvorách vědělo. Ten by vám napsal všechny rovnice, jak jsem o nich povídal. Akorát že už nikdy nic nenapíše, protože mu to všechno bylo prd platné.

V tom je hlavní rozdíl mezi náma dvěma. On měl takovou teorii, jak na škeble vyžrá, aby se otvíraly, jak člověk potřebuje. Dělal s tím hrozné tajnosti, jako by se bál, že mu to někdo vyfoukne. Přitom ho nikdo nebral vážně. Mělo to něco společného s tím, jak se škeble rozmnožují, dodnes to nikdo pořádně neví. Co se gamatuju, tak na Coranu hledali nějaký vejce a žádný nenašli. Žádný div, v coranské poušti je všechno zahrabané v tom pitomém písku, tam když si lehnete, tak vás po čtvrt hodině nikdo nenajde. On by vás stejně nikdo nehledal.

"Když má škeble jenom jednu díru," tvrdil ten chlápek, "tak ji musí používat na všechno, teda i na rozmnožování."

"To je možný," musel jsem uznat. "Co se pamatuju, tak je to u lidí podobný."

"Potom tam musí bejt nějakej sval, kterej to votvívá," dumal.

"Stačí se do něho strefit a škeble se ráda rozbalí."

"Když je to tak jednoduchý, tak proč to neprudneš?"

"Však já tam vlezu. Ale musím tam jít najisto."

Tak tenhle chytřák se každého vyptával, jaké to je uvnitř, až ho měl každý tak akorát. Nakonec se s ním už nikdo nebavil, a tak do jedné škeble vlezl sám. Asi se mu ji nepodařilo pořádně rozrajcovat, protože se otevřela přesně podle svého jízdního řádu, teda za dvě hodiny. Chlápek z ní sice vypadnul, ale byl úplně zcepenělý. On se tam vevnitř dočista zcvoknul. Žádný div, to není zrovna vhodné místo na přemýšlení. Jak povídám, rychle tam, rychle ven.

Koukám, že jsem se zase zakecal, vy určitě chcete vědět, jak to dopadlo s tím naším šutrákem. Tak jsem se nakonec dočkal i já a ta škeble otevřela papuli, až ji měla tak velkou jako Mike, když vstává po flámu. Na nic jsem nečekal a hupsnul jsem dovnitř, akorát jsem se hned koukal po tom šutráku. Samosebou jsem nic neviděl, škeble sklápala a já tam seděl potmě. Musel jsem se zapřít rukama nohama, aby mě to nevcuclo dál, to jsem vám už povídal, jaký tam je průvan. Byl to pořádný hukot, skoro jsem se bál, že to odsaje i ten šutrak, teda pokud tam někde je. Byl jsem celý obalený pískem, asi jako řízek, jenom mi neříkejte, že nevíte, co to je. Hned jak to přestalo, jsem začal šmátrat kolem dokola, řeknu vám, to byly hrozné chvílky. Najednou už mi to nepřipadalo tak chytré jako venku, spíš naopak. To si umíte představit, jak jsem byl rád, když jsem ten šutrak opravdu nahmatl.

To byl kus, jaký se na Coranu ještě nenašel. Sice jsem ho neviděl, jenom cítil, ale věděl jsem nabeton, že je čirý jako sklo

- na Coranu jiné anr nejsou - a že musí mít hodně přes tisíc karátů, jasně že po vybroušení. Tak jsem tam seděl a mazlil se s ním, jako by to byla nějaká ženská. Neměl jsem moc jiných možností, jak trávit ty dvě hodiny, než se škeble zase otevře. Pořád jsem si představoval, co všechno si za ten nádherný šutrak koupím, jak vypadnu z Coranu a usídlim se na nějakém šikovném místě, ještě nevím na jakém. V každém případě tam ale nesmí být žádný písek a nic podobného škeblím. Sem tam se mi do toho přemýšlel ní připlatla Kay, ale to jsem honem koukal myslet na něco jiného, jinak bych se z toho asi zcvoknul jako ten chytrý chlápek, co jsem vám o něm vykládal. Radši jsem si představoval ten náš šutrak - stejně jsem mu pořád musel říkat náš, nějak mi nešlo od pusy *můj* - až z něho bude krásný vybroušený briliant. Docela rád bych se přes něho podíval na červené coranské slunce, to vám dělá nádherný oheň. To bylo samozřejmě jenom takové zbožné přání, protože mi bylo jasné, že jak dám ten šutrak z ruky, už ho nikdy neuvidím. Nejspíš si ho koupí nějaký magnát nebo ho vystaví v coranském muzeu. Ten, co tam je doteď k vidění, je skoro poloviční.

Tak jsem si to hezky maloval, aby mi to lip uteklo, až jsem toho měl tak akorát. Podle mých vnitřních hodin - každý prospektor vánrohadne dvě hodiny a splete se leda o pět minut - se měla škeble každou chvíli otevřít. Pořád jsem poslouchal, až se ozve takové to mlaskání, jak se škeble chystá na baštu, ale ono nic. Už jsem byl dost nervózní, protože jsem začal tušit, že

se něco pohnulo. Nějakou tu minutu bych byl ochotný připustit, že jsem se seknul, ale o čtvrt hodiny, to ne. Musela v tom být nějaká zrada. Pomalu mi začínalo docházet, že tahleta škeble si holt usmyslila vynechat jednu porci. Jestli to byla pravda, tak to byl ten nejloupější vtíp, který jsem na Coranu kdy slyšel.

Nejdřív jsem jenom tak seděl, dokonce jsem se snažil přemýšlet. To přece není normální - ta škeble musí mít nějaký důvod, aby najednou držela hladovku. Hned mě jich napadlo aspoň pět - jeden blbější než druhý. Třeba se dala na maso a drží si mě jako ve špajzu. Za půl hodiny se do mě pustí. Nebo na mě má vztek, že jsem jí vyfouknul šutrak. Nebo že jsem k němu přišel tak lacino. Jak vidíte, začínalo mi docela slušně hrabat. Ale ručím vám za to, že v mé situaci byste na tom nebyli o moc lip.

Pak jsem dostal vztek já. Taková léta to funguje: škeble se otvírají a zavírají, že byste si podle nich mohli řídit hodinky, a pokazí se to zrovna, když jsem náhodou vevnitř. Přemýšlel jsem, v čem to bylo dneska jiné než normálně, a najednou jsem na to kápnul. Tahleta škeble mě podfoukla, protože jsem zase já podrazil ji. Nenechal jsem se vcucnout do žaludku, takže nedostala svoji obvyklou dávku. Nejspíš ještě pořád čeká, až žrádlo dorazí na správné místo. Jo, to je ono! Asi jsem jí úplně rozhodil metabolismus a ona teď neví, na čem je.

Nejdřív mě napadlo, abych honem makal do toho hladového žaludku a zpátky, naštěstí jsem se vzpamatoval - na to bych potřeboval nejmíň hodinu a já měl času tak polovičku, spíš ještě míň. A tak jsem zůstal sedět na fleku a čekal jsem, jestli ta potvora nezmoudří a nevyplivne mě ven. Řeknu vám, to byly chvílky, jaké bych nebral ani tomu lumpovi Mikovi, který mi půjčil skaf a teď už se nejspíš ohlíží po novém. Seděl jsem a pozoroval, jak mi začínají tmout nohy - to už jsem vám povídal, že to začíná od nohou. Za chvíli už jsem to cítil pořádně a za nějakých pět minut jsem řval jako pominutý. Pořád jsem ale měl největší starost o ten šutrak. Sbalil jsem se do klubička, ruce jsem si nacpal do podpaží, to se rozumí i s šutrákem. Akorát nohy jsem neměl kam schovat, ale s těma to stejně bylo beznadějně. I v té tmě jsem věděl, že od kolen dolů už jsou na kaši. Už jsem ani moc neřval, spíš chraptl, nemohl jsem si přitom nevzpomenout na chudáka Kay.

"Vidiš, holka," myslel jsem si, "nakonec dopadnem oba stejně. Akorát že já nevydržím tak dlouho s dechem."

Ne že by mi to v té chvíli až tak vadilo, spíš naopak. Ted' už jsem měl jenom jedno přání: abych to měl co nejdřív odbyté. Jednu chvíli jsem se docela vážně pokoušel spolknout vlastní jazyk. Cítil jsem, jak to leze pořád výš, a rozhodl jsem se, že až do pasu čekat nebudu. Akorát jsem neměl žádný šikovný vercajk, kterým bych si to mohl usnadnit. Věřte mi, s holýma rukama se těžko odkráglujete. Někoho jiného to jo, toho můžete třeba zaškrtit, sebe samého těžko. Aspoň se mi to nějak nedařilo. Navíc mně u toho pořád překážel ten šutrak. Pak mně došlo, že bych si mohl pomoci s ním. Zkoušel jsem rozřezat skaf, ale nešlo to. On je surový diamant sice tvrdý, ale ne moc ostrý. Dřív si s ním rozbijete hlavu, než se podríznete. Tak jsem se rozhodl to vyzkoušet.

Zašprajcoval jsem se, jak to nejlíp šlo, v té zatracené díře. Musel jsem nacpat záda do toho výklenku, jak tam už dobrou půlhodinu měly být dveře, levačku jsem opřel kdesi nahoře a druhou rukou jsem se pořádně rozmáchnul - něco jako Benny Johansson od Falconů, když se chystá vyautovat pálkafe. Aha, vy nejspíš nevíte, co to byl bejzból. Zkrátka, švihnul jsem tím šutrákem co nejvýš, přitom jsem narazil do něčeho měkkého. Než jsem se stačil podívat, kde se to v té tvrdé díře vzalo, mlasklo to, škeble se otevřela jako rozlousknutý burák a já se vykulil ven.

Potom byl takový frmol, že si z toho moc nepamatuju. Nejspíš mě nacpali do stejného pytle jako Kay, akorát že já neskončil v pitevně, ale o patro výš u řezníků. Asi mi to nebudete věřit, ale celou tu dobu, co se ve mně vrtali, jsem ten šutrak nepustil z ruky.

To bylo moje štěstí, protože to byl opravdu výstavní kousek. Štělil jsem ho sice pod cenou, protože jsem potřeboval prachy, ale stejně jsem z toho mohl zaplatit operaci, skafandr, tenhle ten prima vozík s umělým pajšlem i hlasový synták a ještě mi nějaké prachy zůstaly.

Navíc jsem se stal slavný, protože jsem byl první, kdo dokázal škebli sám otevřít. Sice jsem nevěděl jak, ale to už za mě vykoumali specialisti na coranský ekosystém. Když mně to později vysvětlovali, musel jsem se tak smát, až mi přetekla tahleta bandaska. Pamatujete se ještě, jak jsem vám povídal o tom chytrém maníkovi? Tak on měl s tím rozmnožováním nakonec pravdu. Ve škebli, nahoře nad tou dírou, je takové místo široké jako dlaň, pojmenovali to po mně - *van der Halsův bod* - nikdo pořádně neví, co to je, nejspíš nějaká erotogenní zóna. Když do toho pořádně praštíte, tak se vám škeble otevře třeba třikrát za sebou.

To víte, že z toho byla velká sláva. Prospektoři lezli do škeblí jako diví, šutraků přibývalo a jejich cena padala dolů. Sem tam sice nějaký mňík šikovný prospektor zarval, ale pořád to bylo o moc jednodušší než za mých mladých let. To automatické otvírání, zrovna jako tuhle ve výtahu, vám ušetřilo dobrou půlhodinku a to se ve škebli počítá jako pět roků venku. Na Coranu se s tím dělaly tajnosti, ale stejně to nějak prosáklo ven a ze země přilítlo pár stovek čerstvých nadržovaných prospektorů. To už jsem věděl, že je nejvyšší čas zvednout kotvy. Posbíral jsem všechny své prachy - něco jsem měl ještě z toho superšutráku, něco jsem dostal za nějaké *nouhau* na otvírání škeblí. Nevím sice, co to může být, ale když vám za něco cpou prachy, přece se nebudete cukat. Stačilo mně to na letenku na zemi a doživotní servis, já už stejně víc nepotřebuju.

Z Coranu jsem vypadnul v pravý čas. Měsíc po tom začal lov stagnovat a za dva měsíce si někdo všimnul, že škeblí ubývá. Do půl roku bylo veškeré průmyslové využití zakázáno, zastřelili asi dvacet prospektorů, než to začali brát vážně, zbylé škeble přestěhovali do rezervace, ale to už bylo stejně houby platné. Přezívá už jenom pár kousků, žádné nové se nerodí, protože jsme jim rozstelovali reprodukční mechanismus. Když se to tak vezme, tak jsem na tom stejně. Vercajk mi sice zůstal, oni ti doktoři na Coranu odvedli docela dobrou práci, ale nefunguje to. Ani mi to moc nevádí. Poslední ženská, o kterou jsem doopravdy stál, zůstala na Coranu. Koupil jsem tam pro ni docela malý claim - jenom dva čtvereční metry. Říkali mi, že je to v jejím případě plýtvání místem, ale já vím svoje. Je tam akorát tolik placu, abych se tam vedle ní jednou vešel i já.

ilustroval Jan Hora

Jaroslav A. Polák

Loutka - Z temné noci, z pleskotu křídel a křiku šantaků vznikl tento příběh...

Nikoho by nenapadlo, kolik utrpení nás potká na tom místě. Snad proto, že jsme byli tak mladí, bezstarostní a hlavně tak slepí k věcem, jež nás obklopují už od počátku času. K silám a démonům, skrývajícím se na místech, kam se moudrý člověk neodvážá vstoupit, ledaže touží po poznání přinášejícím utrpení, šílenství a smrt.

Běh těch hrůzných událostí započal v knihovně Miskatonické university v Arkhamu, kde můj přítel, studující pátým rokem národopis, našel starobylý spis o dávno zaniklém indiánském kmeni, jehož jméno autor útlého svazku, snad z nevědomosti, snad úmyslně, nezaznamenal. George Finlay tu nepochybně starou, v kůži vázanou knihu našel jednoho sychravého podzimního odpoledne. Po chvíli si zvykl na archaický rukopis a se zájmem četl o událostech, které se odehrály nedaleko Arkhamu před téměř 250 lety, jak je popsal ve svém deníku reverend Charles Francis Graves, jenž zde v té době působil a pečoval o spásu duší puritánských vystěhovalců.

Avšak s přibývajícemi řádky začal Georgův pronikavý duch tušit hrůzné události, k nimž mělo dojít. Přesto popis masového vyvraždění indiánských vesnic předčil nejhrůznější očekávání. Představa několika set umučených mužů, žen i dětí svržených do obrovské nevysvěcené jámy, barvitě popsaná anglickým přistěhovalcem, ještě několik dní pronásledovala George v děsivých snech. Hned druhého dne se George o onu strašlivou vizi dávno zapomenutého 5. března LP 1675 podělil se mnou.

Tajuplné vyprávění, plné démonů a prokletí, sesílaných d'áblu upsanými Indiány na poctivé křesťany, nám nedalo spát. Listovali jsme zažloutlými mapami ve snaze najít místa, kde se odehrávaly události, jež daly vzniknout tomuto podivuhodnému vyprávění. Nedbali jsme častých varování kněze před kletbou vyřčenou starým démonským šamanem v okamžiku jeho skonu. Byli jsme mladí, a přestože jsem věřil, že mohou existovat síly dosud neobjevené, nepřikládal jsem nadpřirozeným jevům v zápisích kněze takřka žádnou váhu. George něco takového nepřipouštěl vůbec, vždy hledal racionální jádro každé báje. Právě tato zaslepenost, jež se nám stala osudnou, stála na počátku neuvěřitelných budoucích událostí.

Poněvadž jsme nenašli žádný další pramen, jenž by se zmiňoval o krveprolití, které nás tak neblaze vzrušovalo, a dokonce ani potomky tehdejších usedlíků, rozhodli jsme se prozkoumat v deníku popsaná místa. I když jsem byl při studiu historických věd zvyklý pobývat spíše v tichu knihoven, nedočkavě jsem nyní vyhlížel jaro.

A když skončila toho roku obzvláště mrazivá zima, vyrazili jsme na cestu k místům, jejichž přesnou polohu jsem se rozhodl utajit. V oněch teplých jarních dnech byla jízda universitou zapůjčeným automobilem po stoupající silnici směrem k Vermontským horám skutečným potěšením. Po jisté době jsme pokračovali po lesních cestách, a když se i ty staly nesjízdnými, vydali jsme se k cíli naší cesty pěšky. Stromy nad námi byly stále vyšší a majestátnější, cesta se pomalu ztrácela ve staletém nepořádku pralesa. Člověk zde

těžko uvěřil, že několik hodin cesty vozem stačí k dosažení civilizace, v níž se píše rok 1925.

Kompas, mapa a hlavně Georgův skvělý orientační smysl nás vedly k místu, kde měl být hromadný hrob. Jen jedna noc nás zastihla před cílem. Spali jsme nedobře a pronásledovaly nás noční můry a běsi vynořující se z temných hlubin nezkaleného poznání raného dětství. Tma kolem nebyla v našich snech a krátkých probdělých okamžicích pouhým nedostatkem světla, ale živoucím zlem, plným přízraků noci.

Ráno se však moc hrůzné noci oslabila a to, co ještě před několika hodinami svíralo naše duše, se změnilo v matnou a neskutečnou vzpomínku. Unavení, zamlklí, ale odhodlaní kráčeli jsme temným lesem vstříc neznámu. Najednou jsme se ocitli na louce přibližně kruhového tvaru, porostlé rezavou, nemocně vypadající trávou. Jen uprostřed rostl podivný druh keře. Malé šarlatové lístky ve mně probouzely jakýsi podvědomý pocit ohrožení. George shodil batoh ze zad a zkontroloval mapu. Byli jsme na místě. Jáma, do níž byli mrtví naházeni, mohla být kdekoli v blízkém okolí, ale místo uprostřed prastaré a přesto stále holé mýtiny se přímo nabízelo k prozkoumání. Ani jednomu z nás se najednou nechtělo rušit klid zeměřelých, ale nakonec vzal George sekeru a vykročil.

Bože, ještě několik kroků a bude u toho místa, pomyslel jsem si. Můj rozum však zadusil výkřik varování, rodící se mi v hrdle.

Několik kroků. Obloha ztemněla a zář slunce byla najednou tak vzdálená. Teplo se změnilo v dusno a po těle mi stékaly potůčky potu. Další krok. Zábrany rozumu se začaly pomalu hroutit, ale pozdě. Spatřil jsem, jak se z rostliny vynořily obhludné a jen těžko popsatelné pařáty, jež byly jakousi krutou, d'ábelskou parodií lidských rukou. Kožnaté lístky se zachvěly jako stovky jazyků čekající na vybranou, ale dlouho odpíranou pochoutku. Přítel vykřikl, když se mu drápy zaryly do boků a vtáhly ho do čekajícího chřtánu. Vykřikl a křičel i potom, co se keř zbarvil šarlatem krve a špičaté trny se pokryly kousky maSa a kůže. Nikdy nezapomenu na Georgovu ruku, zpola již zbavenou tkáně, jak se v marném boji vynořila ze změti větvi.

Když řev konečně ustal, nastalo ticho ještě hrůznější.

Chvilí jsem beze slova, umrtven děsem, neschopen pohybu, zíral na to prokleté místo a teprve srkání, s nímž se z keře ztrácely poslední zbytky krve a tkáně, mě probralo z letargie. Pak jsem dlouho běžel.

Když jsem se vzpamatoval, slunce už zapadalo a na lesní velikány snášel se stín. Ty zdravému rozumu odporující události na mne dolehly celou svou silou znásobené ještě vědomím, že jsem na tomto Bohem i lidmi opuštěném místě zabloudiv. Citelně se ochladilo, ale neměl jsem nic, čím bych mohl rozdělat oheň a zahnat tak chlad i temnotu, jelikož veškeré vybavení zůstalo kdesi daleko, na místě, na něž jsem se neodvážil ani pomyslet. Stíny se měnily v temnotu noci a vzpomínky útočily na mysl i představivost stále více. Po celou tu nekonečnou noc jsem sám sebe přesvědčoval, že se vše odehrálo jen v mé fantasii. Hrůza prožitého okamžiku mi však bránila přijmout takové

vysvětlení. Té noci jsem neměl daleko k šílenství, když jsem spíše cítil, než viděl tiché bělavé siluety, jež kolem mne uzavíraly Kruh. Zdálo se mi, že slyším jejich nelidský šepot. Snad jsem nakonec přece jen usnul, nemohu přesně rozlišit, kdy jsem bděl a co byly hrůzné sny. Nyní již vím, že to není příliš důležité. Démoni spánku a smrti mi vyprávěli o pravé podobě života v jejich světě. Ta slova víc a víc rozmýšlela plamen šílenství, stejně jako varhany sestavené z lidí místo píšťal, na něž mi jakýsi bezejmenný tvor hrál ukolébavku, zatímco ghúlové, pojidající ještě živé a zmitající se lidským maso, tančili v měsíčním světle.

Avšak nejhroznějším momentem byl příchod Georgův. Chvěl jsem se, nejen zimou, u paty vysoké borovice, když vtom jsem uslyšel kroky mířící přímo ke mně. Marná byla má snaha prohlédnout temnotu, měsíc se skryl za těžkými mračky. Před očima mi vířily jen barevné skvrny. Děs mě zcela ochromil. Jakási podivně tvrdá ruka mi stiskla rameno.

"Pán těchto míst, Wa'thon, tě nemá rád, příteli, ale jeho moc není ještě tak velká, jak by si sám přál. Jeho duch hledá nyní tělo a duši smrtelníka. Příští noc bys nepřežil. Roztříštěnou sílu sevrě Wa'thonova mysl do pout své vlády a začne skutečné zlo. Přinesl jsem ti naše vybavení, do západu slunce musíš být pryč." Hlas ztichl a v tu chvíli jsem uslyšel zvuk, který mohly vydávat jen padající kosti. Così mne uhodilo do nohy, ale neodvážil jsem se pohnout. Poté jsem uslyšel táhlý nárek a před očima se mi zjevil obraz mého přítele padajícího vstříc Nicotě, nejhroznějšímu ze všech pekel. Viděl jsem, jak postupně ztrácí všechny složky života - cit, rozum, vnímání, až zbyla pouze jediná - hlad.

Bylo mi dáno vidět samu hranici mezi bytím a nebytím, konec i střed Vesmíru, kde přebývá spolu s Bezejmennými bohy nejmocnější z nich, Ten, jehož jméno je zakázáno vyslovit. Nejmocnější kvantitativní princip světa vznášející se nad prahem Nicoty. Bublající silou jest démonský sultán Azatoth.

Pouhý krátký pohled do těchto končin mě připravil o velkou část zdravého rozumu. Když mě pološileného zastihlo svítání, bez jakékoli citové reakce jsem zvedl Georgovo zavazadlo, ležící uprostřed hromádky lidských kostí.

Vydal jsem se na cestu a kráčet k nyní tak vzdálené civilizaci. Ale přesto, že jsem znal alespoň přibližně směr j'měl dorazit na nějaká známá místa, cítil jsem, že se pomalu ztrácím stále hlouběji ve hvozdu. Občas jsem mezi stromy zahlédl otisky jakýchsi spárů, jež po sobě nemohlo zanechat žádné známé zvíře, ale ani to nemohlo narušit naprostou apatii, v níž jsem se nacházel.

Když se přiblížil večer, zmocnila se mne uprostřed neprirozeného ticha, nerušeného zpěvem ptáků či bzucením hmyzu, opět panika. Ta zároveň strhla závoj apatie a já jsem pochopil, že jsem jen loutkou ovládanou silami, jež se lidský rozum zdráhá připustit. A více než kdy předtím cítil jsem ducha toho strašlivého loutkoherce.

Beznaděj mě srazila na kolena. Ve své bezmocnosti jsem zoufale prosil Wa'thona o milost. Když jsem po dlouhé chvíli zvedl hlavu, strnul jsem. Jen několik stop přede mnou rostl keř s rudými lístky a ostrými trny, někde stále ještě potřísněnými zaschlou krví. Instinktivně jsem uskočil dozadu. Pařát mi přejel po tváři. Výkřik bolesti. Zlověstné zaševelení okolo. Ze stínů u lesa se vynořila bytost, jež je již po staletí noční můrou mnoha zdejších vesničanů. Pro mě vždy byla jen jedním z mnoha mýtických tvorů, které si lidé vytvořili, aby měli na koho svádět vlastní problémy. Když jsem však ve světle zapadajícího slunce spatřil růžové, asi pět stop dlouhé nahé tělo, čtyři lehce se chvějící páry nohou s drápatými pařáty, kožnatá křídla složená na zádech a hlavu - odporný elipsovitý útvar s množstvím krátkých tykadel - otrásl jsem se hnusem a odvrátil pohled. Neměl jsem už sílu jakkoli vzdorovat osudu.

Chvíli bylo naprosté ticho. Pak se země zachvěla a těla dávno zemřelých se začala prohřívávat ven. Mrtví, vrhající dlouhé stíny, utvořili Kruh, chytili se za ruce a začali nejprve pomalu, ale s ubývajícím světlem stále rychleji, kolem mě tančit. Nejprve v absolutním tichu, později se přidal zvuk píšťal - zběsilá disharmonie tónů démonského nápevu.

Setmělo se a nezbylo mi než čekat.

Nakonec, snad po několika hodinách, ke mně přistoupila ohnila mrtvolka dítěte a políbila mi levou tvář. Nastalo ticho. Těličko se vrátilo k ostatním a já mimovolně setřel páchnoucí zbytky tkáně, pomalu mi stékající ke krku. Kruh se opět rozevřel a ke mně vykročil shrbený stařec bez kůže, jehož zpráchnivělé černé maso drželo na kostech snad jen silou vůle.

"Wagh'naph! Mnui Niggurath!" zvolal.

"Shub-Niggurath!" zavylí ostatní.

"Hei! Aa Niggurath Nygh!" vykřikl stařec.

"Shub Niggurath Nygh! lá! Shub-Niggurath!" zvolali ostatní.

"Ia Niggurath a Yuggoth! Glhaph am'h Shub-Niggurath!" ozval se nelidský bzucivý hlas na kraji lesa. Výkřik musel patřit růžové stvůře.

Pak mne mrtvola zvedla a hodila do chvějících se větví keře. Nebyl jsem schopen jakéhokoli odporu. Nelidské pařáty mi sevřely kotníky a stáhly mě do úzké šachty, pod povrch země, jež mi byla domovem. Jen shnilé maso na stěnách, jež snižovalo tření, zabránilo sedření kůže z těla. Černý tunel se po chvíli rozšířil a pád se změnil v let. Pojmy nahoře a dole rychle pozbyly významu. Pak jsem spatřil ústí tunelu, jasnou, neproniknutelnou a přece neoslňující záři. Bylo v ní cosi zlověstného. Pak nebylo nic než to světlo.

Když jsem otevřel oči, ležel jsem na chladném černém kameni. Před ním klečelo jedenáct bytostí v šarlatových kutnách zdobených bíle zářícími vzory.

Jen některé z nich měly těla lidských tvarů. Jejich podoba je... nepopsatelná.

Na bílé stěně za jejich zády jsem viděl vyobrazení strašlivého černého kozla s rudýma očima a nepřírozeně velkým falem, obklopené nápisy v písmu tak podivném, že by je nikdy nemohl vytvořit člověk. Vzpomněl jsem si na zmenšenou kopii této malby v Necronomiconu šíleného Araba Abdula al Hazreda, jímž jsem si listoval před několika lety ve studovně Miskatonické university. Podle něj má být originál ve Vnitřní svatyni boha Shub-Nigguratha, v jediném pravém sídle Divokého Černého Kozla, jak je tento bůh také nazýván.

Největší hrůza ale sevřela mé srdce, když jsem pohlédl nad sebe. To, co jsem při probuzení pokládal za mámení zraku, byl neproniknutelně černý oblak, pomalu se přelévající nad oltářem.

"Jen málokdo spatří to, co nyní zříš," promluvil jeden z mužů.

"Jen vyvolení mne mohou poznat a stát se mnou," řekl jiný.

"Tví předkové zabili Wa'thona, čaroděje, jenž byl mnou. Celá staletí jsem čekal na tebe, abych ovládl tvé tělo a duši. Získáš moc, o které se většina magů tvého světa a doby neodváží ani snít. A já obnovím svoji přítomnost ve dvanácti rovinách existence." Shub-Niggurath postupně mluvil ústy všech jedenácti.

Poznal jsem, že brzy přijdu o vše a zaplavil mne děs z toho, co mělo nastat. Mé tělo se neovladatelně zachvělo, když se mě Niggurath dotkl svou myslí.

"Četl jsem o tobě. Necronomicon, Pnakotické rukopisy, Liber Ivonis, Damonická písmo, Kniha Dzyanu, DaemonolatRIA a jiné podobné prameny tě popisují jinak," zašeptal jsem do ticha ponuré svatyně. Černý kámen, nejspíše obrovský onyx, mě nepříjemně tlačil do zad.

"Ano, jistě. Má pravá podoba se příliš obtížně zpodobuje. Uctívači potřebují obraz, ke kterému by se mohli modlit. Ten j)braz nevystihuje sice tvar, ale docela se hodí k mé hravé povaze, plodivé síle a smyslu pro humor." Zatímco bůh hovořil, jeho nápor ještě zesílil a spolu s ním i vědomí, že se má duše pomalu rozplývá do nicoty. Zoufale jsem vzpomínal, co jsem o tomto bohu četl ve všech těch šílených knihách, o jejichž pravdivosti jsem už nepochyboval.

"AI Hazred tě spojuje s podivnou rasou pocházející z dalekého vesmíru..."

"Pocházím z rasy Starých, před aeony jsem vypadal jako velekněz Phathoth - ta růžová bytost, která byla přítomna tanci Phgua. Dosáhl jsem nejvyššího poznání Dvanácti, Sedmi a Devíti. Nyní jsem jejich bohem a nejen jejich. Dokud se Velký Cthulhu neprobudí a R'lyeh znovu nepovstane, jsem jedinou oporou Staré rasy."

Jeho slova spolu se sotva znatelným chvěním světla ve svatyni na mne působila hypnotizujícím dojmem.

"Co se stalo s Wa'onem?" šlo mi vlastně spíš o oddálení neodvratného než o informaci, a přestože to Niggurath zřejmě * věděl, odpověděl mi.

"Chyba. I bohové chybují. Podcenil jsem sílu a vůli těch pověřivých Evropanů. Nečekal jsem jejich útok a ve chvíli, kdy zabíjeli Wa⁴ntonovo tělo, hovořil jsem v hluboké meditaci s Mrtvým Cthulhu. Stačil jsem je ale proklít... pomreli brzo a dost nehezskou smrtí. Ale teď se už úplně poddej mé konej šící myslí."

Svět se mi začal rozplývat před očima, když v umírající myslí zazářil poslední střípek naděje. Vzpomněl jsem si na G'Hagah, bohyni hlubin, již v dávné minulosti Shub-Niggurath znásilnil, jak to alespoň vypráví tajemný autor Knihy Dzyanu. Vykřikl jsem její jméno v poslední zoufalé modlitbě. Niggurathův nápor ustal. Celé dlouhé vteřiny se nic nedělo a má naděje vzrostla.

Ticho pak přerušil krutý Niggurathův smích. "Ty jsi skutečně naivní, smrtelníku. ONA se sem NIKDY neodvází. Toto je můj vlastní svět a já určuji jeho běh. Ocitla by se v pasti a vito. Tak jako já, kdybych sestoupil do jejího sídla. Zemřel bez naděje, smrtelníku, právě jsem ji v tobě zabil," teatrálně pronesl bůh ústy všech jedenácti, a pak jsem přestal byt sám sebou a stal se jím. Dvanáctým vtělením Divokého Černého Kozla.

Má duše však nebyla zcela zničená, jen využitá a podrobená cizí myslí. Paměť mi zůstala i poté, co jsem byl Niggurathova podruží zbaven, a proto mohu popsat události, jež následovaly, i když mě i letmá vzpomínka na ty dny ještě dnes rozechvívá děsem.

Dvanáctkrát tekla krev ubohých obětí na oltářích a učinila mě tělo schopným života ve dvanácti rovinách bytí - 144 vesmírech. Získal jsem smysly schopné rozpoznat pravou podstatu světa. Vhlédl jsem do tajů magie, naučil se využívat obrovskou energii světů a bytostí nejbližších nicotě, moc Ázathoth. Poznal jsem černý kosmos mimo čas a prostor, z něhož Starí pocházejí, a poznával jsem jej smysly tak cizími, že hodně z toho, co jsem zažil, není možné v lidské řeči vyjádřit. Poznal jsem také temnou planetu Yuggoth na samém okraji sluneční soustavy, nám nejbližší výspu jejich prastaré civilizace. Yuggoth s monstrozními stavbami z černého kamene a černými řekami tekoucího ledu. V okamžiku jsem *prožil* celou tu neuvěřitelnou historii Starých - kultury, která spojila taje techniky a mystiky do jediného celku poznání, pro lidský rod snad navždy nedostupného.

Na zemi jsem vystoupil z brány tvořené indiánským hroblem, pochopitelně bez hrůzného divadla, jenž se odehrálo při mém příchodu. To ostatně mělo jediný cíl - nalomení mé myslí, aby se stala snazší koňští boží vůle. Zmizely poslední

cáry Wa'thonovy-duše, které předchozí dvě a půl století čekaly na vhodného člověka. Vlastně to byla jen mýtina v jarním odpoledni.

Rozhrnul jsem větve šarlatového keře a vydal se k zaparkovanému vozu. Cesta ubíhala rychle. Nikým nepozorován, probíhal jsem lesem jako stín. A druhého dne jsem vstoupil do svého pokoje v podkroví starého a zchátralého arkhamského domu.

Podíval jsem se na tento svět - svět, který byl po staletí mimo dosah mé moci. Moci Shub-Nigguratha. Přestože svítilo jasné jarní slunce, pravá tvář světa na mne dýchala nádhernou atmosférou. Mé oči viděly temné demony, kteří upírali na záda nešťastníků pohledy přinášející utrpení a smrt. Slyšel jsem šumění řeky Styx protékající světy smrtelných. Usmál jsem se na osamělou elfí dívku procházející městem a ona mi úsměv oplátila.

Lidé, říkající si civilizovaní, vidí jen nepatrný zlomek ze skutečnosti světa, ve kterém je jim dáno žít. Nevidí nespočet struktur a bytostí, jež tvoří základ světa a vlastní omezenost pokládají za jediné pravé poznání reality. A pokud se přece jen některým jednotlivcům nebo národům podařilo pootevřít oči vnitřního zraku, sklizejí v nejlepším případě blahosklonný úsměv.

Po chvíli odpočinku jsem povolal na pomoc jednoho z démonů. Okamžitě poznal moji božskou přirozenost, hluboce se uklonil a sňal zlatou masku ducha falešných nadějí. Pod ní zela jen černá prázdnota. Měl jsem v plánu pohostit krvavou obětí duchovní bytosti přebývající na tomto světě a oficiálně tak ohlásit svůj návrat.

Rozhodl jsem se pro jeden z mnoha možných rituálních scénářů. Oznámil jsem démonovi, co mi má přinést, a protože moje lidské tělo potřebovalo odpočinek, seslal jsem kouzlo chránící klidný spánek a uložil se na prosté lůžko.

Shub-Niggurath zastává názor, že i když to není nezbytně nutné, obětní rituál by měl být pompézní, plný symbolů, tajemných zařikání a extáze. A protože většina bohů, démonů i jiných bytostí z druhé strany světa je staromilská, věděl, že se zavděčí.

Pozdě v noci se démon vrátil i se svícemi různých barev, loučemi, obětním kamenem s okovy pro připoutání oběti, nádherným obětním nožem z obsidiánu a mocným, generacemi magů užívaným prstenem s leštěným hematitem. Na můj pokyn odnesl kámen na mnou zvolené obětní místo ve Vermontských horách. Druhý den jsem se pohroužil do meditace a nechal svou mysl pátrat po vhodné oběti. Nakonec jsem našel dívku - pannu, krásnou mladou plavovlásku s mírnými modrými očima. Byla křesťanka, ale s tak slabou vírou, že mé vůli nemohla ani v nejmenším vzdorovat. Měla ponětí o magii, které stačilo právě k tomu, aby pochopila, že nemá naději. A bála se smrti. Ideální oběť.

Démon ji přinesl druhého dne navečer na obětní místo a přikoval k oltáři. Do Vermontských hor jsem jel vozem. Přestože magie umožňuje rychlejší transport, nechtěl jsem se příliš unavit. Když jsem konečně dorazil, rituálně jsem očistil místo i pannu, nakreslil magické obrazce, rozestavil svíce a upevnil pochodně. Slunce zapadlo. Změnil jsem svůj obličej do podoby deformované černé kozlí hlavy a oblékl si šarlatovou kutnu Niggurathovy inkarnace. Z lesa se vynořil osminohý Phathoth, velekněz staré rasy, a poklonil se mi. Jediným slovem jsem zažehl svíce i pochodně a probudil z hypnotického spánku oběť na oltáři. Chvilí na nás zírala, snad nemohla uvěřit. Pak se ale bariéry protrhly a ozvala se nádherná hudba jejího výkřiku, který les a hory ozvěnou zmnohonásobily. Obřad mohl začít.

Vychutnával jsem děs v jejích očích. Síla rituálu se jejím křikem ještě umocnila. Postupně jsem stále více upadal do extáze. Rytmičky recitované verše rozechvívaly vzduch. Kreslil jsem stále složitější obrazce, některé do vzduchu, jiné na zem, většinu však nožem do nahého těla oběti. Přicházející

bytostí se přidávaly k mému zpěvu a nás blasfemický chorál se nesl do dále. Z plamínek svíček se staly pekelné ohně, mizely hranice mezi dimenzemi. Dívka bezhlesně pohybovala rty v pokusu o modlitbu. Blížilo se vyvrcholení obřadu, pozvedl jsem nůž a vrazil jej do mladého těla. Ještě bušící srdce jsem s neartikulovaným výkřikem vyhodil do výše. Každý z bohů, duchů i démonů se snažil urvat si svůj podíl. Na pokraji sil jsem nabral do prosté dřevěné misky z ještě se chvějícího těla čerstvou krev a pronesl nad ní světící zaklínadlo. Myriády tvorů mne obklopily v napjatém očekávání. Pousmál jsem se. Získal jsem si jejich přízeň. Postupně přicházeli - mocný Nyarlathotep, posel Azatoth a Yog-Sototha, jimž odnesl do hlubin nejcennější dar - duši mrtvé dívky, následovali Hastur, Hypnos, Dagon, Moror, Pan a další bohové tohoto i jiných světů. Krve v misce však neubývalo. Potom pili démoni a po nich zástupy méně mocných bytostí. Poslední přišli na řadu duchové zemřelých smrtelníků. Na všechny se dostalo, žádný nemusel ten večer hladovět. Jen jediná bohyně chyběla. G'Hagah. Muselo ji lo stát hodně sebeovládání, aby nepodlehla touze po lákáván soustu. Své služebníky však neudržela. Byla slabší než kdy v minulosti. Byla sama

Když se omámené bytosti rozešly, vzal jsem mrtvé tělo, naposledy jsem pohlédl do vytřeštěných modrých očí a pohládl plavé vlasy a sametovou kůži, zvlhlou potem a krví. Pootevřel jsem bránu do nejtajnější části říše snů - do míst, kde přebývá Snící Mrtvý Cthulhu, jehož tělo spočívá ve městě R'Lyehu na dně oceánu. Obludný bůh vztáhl chapadla a pohltil tělo obětované.

Když jsem se vrátil ze snové říše, už svítalo. Tělo se mi třásló únavou a s pocitem triumfu jsem ulehl vedle obětního kamene a okamžitě usnul.

Ach Bože, tak přece jen to byl zlý sen, pomyslel jsem si, když jsem se probudil a slunce už zapadalo. Potom jsem však spatřil zakrvácený kámen, vosk z mnoha svící a prsten s černokněžnickým hematitem na prsteníku levé ruky. Vykřikl jsem hrůzou.

"No, to by snad stačilo." Za mými zády se ozval panovačný ženský hlas. Otočil jsem se a spatřil krásnou černovlasou ženu s poněkud krutými rysy ve tváři a hypnotizujícíma černýma očima. Oděna byla do tmavých, stříbrem zdobených šatů.

"Shub-Niggurath by mohl být velmi mocným bohem, kdyby nezapomínal na důležité maličkosti. Zatímco v tvém těle úplně vyčerpaný usnul, potlačila jsem jeho psychické struktury a obnovila značnou část tvé duše."

"G'Hagah," zamumlal jsem potichu.

"Ano, jsem G'Hagah. A nemám ráda, když mi někdo skáče do řeči. Ted' musíme zmizet. Na tomto místě je velmi silný a mohl by sem poslat některého ze svých démonů," řekla a pronesla krátké zaklínadlo. Objevili jsme se v obrovském jeskynním dómu osvětleném stovkami svící.

"No, nemysli si, že jsem ti vrátila osobnost z dobré vůle či ze soucitu. Něco od tebe potřebuji a ty nemáš mnoho důvodů mě zradit. Pokud uspěješ, zachrániš i sebe, protože Niggurathova mysl v tobě stále přebývá a pokud jej s tvou pomocí neporazím, přijdeš o duši. Tentokrát definitivně." O tom jsem se s ní nehodlal pít. Zároveň jsem ucítil moc, jež se ve mně skrývala. Moc potlačené duše samotného Shub-Nigguratha. Pohlédl jsem jí do očí a přikývl.

"Výborně. Pomocí obřadu Astann nás přeneseš do Údolí stínů k chrámu Thanothepa, velmistra Gradenů. Přesvědčíš knězi o své totožnosti s Kozlem a získáme prostředky pro vyvolání Gradena Svrhávače." Oči bohyně jiskřily vzrušením. Zřejmě svůj plán promýšlela už dlouho a nyní se nemohla dočkat jeho naplnění. "A s Gradenem vyrazíme k Vnitřní svatyni." Její hlas zněl nebezpečně sebejistě.

"A tam?"

"Vzpomeň si, smrtelníku, co ti v paměti zanechal ten hloupý bůh. Slova, jež může vyřknout jen tvor se smrtelným tělem, slova otevírající Propast! Ne, nezabijeme toho boha. Pouze ho pohřbíme. Hluboko pohřbíme a zasypeme troskami tisíců světů. Nikdy, nikdy víc se nevrátí, aby... prostě bude navždy uvězněn. Navždy." V očích G⁴Hagah se zračila vůle i zničující nenávist.

"Učiním, co bude v mých silách, G*Hagah, ale náš protivník je mocnější, než si myslíš."

"Ne, Phillipe Stuarde. Není," pravila po chvíli. "Teď se najez a napij, co hrdlo ráčí, na naši cestě si už asi dobrého jídla neužiješ."

Uvedla mě do menšího sálu, kde již čekala prostřená tabule s nejvybranějšími lahůdkami a prvotřídním vínem.

Když jsem si po skvělé večeři naléval do poháru červené víno, žulová skála kolem mne se rozzářila jasným plamenem a z něj vystoupily bytosti, jež lze popsat snad jen jako ztělesnění odvěké hrůzy a děsu. Absurdní a strašliví ohňoví démoni Agnivari. Již pouhý pohled na ně by většinu lidí proměnil v kámen. "Pojď s námi. Paní G'Hagah čeká," zarval jeden z nich. Zkoušela mě snad bohyně hlubin? Nemínil jsem zkoumat, zda je to past nastražená Niggurathem nebo test mých schopností. "Ještě jsem nedopil svůj pohár," pronesl jsem klidně. "Zaútočili. "Aasta ssa, mamathnja ssa, phanatha^ja. SsaJ" zvolal jsem prastaré zaklínadlo ledových démonů Nammanu. Podzemí se zachvělo výkřikem bolesti a zoufalství, když stvůry obklopil led. Poté, co roztál, zbyly po nich jen kaluže bláta. Tato praktická zkouška schopností velice pozvedla mé sebevědomí. Víc než bylo zdrávo, řekl bych dnes, ale v té chvíli jsem dopil víno a vydal se chodbou za bohyní. Cítil jsem neuvěřitelnou, božskou moc, již jsem vládl. G'Hagah mi vyšla vstříc. Naše pohledy se setkaly v několikavteřinovém souboji. Nakonec mě přinutila odvrátit zrak, ale i tak mou mysl hrálo vědomí smrtelníka majícího schopnost bojovat proti bohům a snad i vítězit.

"Je čas vyrazit," přerušila náhle ticho.

"Ano, je," odvětil jsem.

Vydali jsme se chladnými temnými chodbami do hlubin Země. Do -velikých světů plných neznámého života, prošli jsme modře osvětlený K'n'yan, minuli rudě osvětlený Yoth a vstoupili do černého N'kai, prostého světla, odkud přišel na svět hrozný Tsathoggua - amorfní, ropuše podobné božstvo Atlant'ánů. Tisíce tsathogguů žijí v těch temnotách, kde se svět prolíná s říšemi snů, jež sní bohové neznající spánek. Jedním tahem nakreslil jsem posvátný heptakl a vepsal do jeho vrcholů jméno Toho, jehož jméno jest zapovězeno vyslovit. Zaklínání zakončené vyřčením jména uvolnilo síly vymykající se všem myslitelným mezím. Síly světů, kde neplatí žádná lidem *známá* fyzikální omezení. O energii, jež uvolnila průchod do nejskrytějšího Niggurathova světa, by Einstein nedokázal povědět nic. A když záře znaku oslepila vnitřní zrak můj i bohyně, stáli jsme na schodišti chrámu Thanothepa, vládce Gradenů, a hleděli na černé sloupové monumentální stavby před námi. Stála tam ve své ponuré kráse, z níž vzešly prvky starořecké svatyně. Naprosto cizí prvky a geometrie, již bylo užito pradávným architektem, však svědčily o tom, že bytosti, které stavbu navrhly, žily ve světě třemi rozměry vyjádřitelném jen stěží. Vstoupili jsme dovnitř. Černé závěsy ze sametu podobné látky se před námi tiše rozhrmovaly, až jsme stanuli před Thanothepovou modlou. Nemá smysl ji popisovat. Byla živá a proměnlivá a nesla v sobě odraz ničivé síly skutečného boha a pána obyvatel jedné z nejhlubších propastí temnot - pekla Gradenů. Třírozměrná projekce patnáctiřozměrné existence beztvářého Smrtícího, Thanothepa Sothana, vyvolala posvátnou hrůzu i v mocné G'Hagah. Padli jsme na kolena a v projevu úcty se

dotkli chladného mramoru podlahy chrámu. Gradenské chrámy jsou v mnoha světech, ale ať už říše, v níž se taková svatyně nachází, patří jakémukoli bohu, náleží vždy jako nejzasáhší výspa ke gradenskému peklu.

Přišel nás uvítat starý Mzzi, kněz, pečující o sochu božstva. Pokynul jsem mu pravou rukou a vyjádřil svůj pozdrav, z něhož zasvěcenec dokáže poznat, že hovoří s vtělením Shub-Nigguratha. Doufal jsem, že náš nepřítel ještě gradenský chrám neinformoval, už proto, že zde plyne čas mnohem pomaleji než ve světě, z něhož jsme přišli. Mzzi se hluboce uklonil a otázel se na naše přání.

"Potřebuji oko Nyglathaggy, královny třikrát třinácté, k povolání pomocníků z první dvanáctky, neboť říše je ohrožena," řekl jsem obřadně. Ve skutečnosti bych potřeboval mít ve svých službách Gradeny z druhé nebo i třetí dvanáctky, ale ty by musel povolávat sám kněz a jistě by se spojil s Oblakem - původním Shub-Niggurathem.

Mzzi se uklonil před modlou a požádal ji o oko Nyglathaggy - bránu šesté třídy. V jeho bezkrevné dlani se objevila jasně pulsující záře. Sevřel dlaň a zformoval světlo do podoby fazetového oka vyřezaného z rubínu nebývalé krásy.

"Zde je, pane. Jsi si jist, že nepotřebuješ silnější pomoc, je-li, jak pravíš, tvá říše ohrožena?"

Byla to léčka? Čekal na moji reakci?

"Ne, zatím ne, moudrý Mzzi. Ale bude-li třeba, dám ti vědět."

"Věřím, že tvůj úsudek je správný, pane," skončil kněz rozmluvu a odešel do vnitřní svatyně.

Pokynul jsem G'Hagah a odešli jsme do chladného a mlhami pokrytého Udolí stínů. Pomalu jsme kráčeli směrem ke stezce vedoucí na planinu, již protíná kaňon jako hluboká nezhojitelná rána. Konečně jsme přišli ke schodům ve skále. Pomalu a opatrně jsme stoupali po úzkých čedičových stupních vzhůru a vítr si

pohrával s dlouhými vlasy bohyně. Nakonec jsme přece jen dosáhli vrcholu strmé stěny a přivítala nás rozlehlá šedá pustina, pouze na obzoru zářilo křišťálové pohoří. Poklekl jsem a nakreslil do prachu magický obrazec As-Dai sestávající z tří protínajících se pentaklů ozdobených symboly Thanothepa Sothana na hrotech. Do středu jsem položil rubínové oko. Tiché věty splývaly z mých úst a volaly do nezměrných dálek, do nepředstavitelného světa, kde naše pojmy pro čas a prostor pozbývají smyslu. Moc vládců a strast otroků je zde vyhrocena nade vše, avšak i vládci trpí pod panovníkem nejvyššího, obludným nedotknutelným Thanothepem. A snad ani ten není prost utrpení, jež přináší věčné osamění ve světě, kde neplyne čas. Snad proto se nechávají povolati do služeb mágů z jiných světů, kteří k nim našli cestu a alespoň na krátký čas je vytrhnou z jejich pekla.

Pronikl jsem do hlubiny temnot a promluvil na Gradenku první dvanáctky z kasty, jejíhož příslušníka jsem potřeboval za společníka Na bytost z kasty Mollah - Svrhávajících do hlubin. Po otevření patřičné brány a oběti vlastní energie Gradenům z vyšších tříd se na planině zhmotnila volaná v podobě krásné dívky v černém hávu. Havraní vlasy lemovaly její bledou tvář s nelidsky dokonalými rysy.

"Jaká jsou tvá přání, pane?" pronesla Gradenka beze stopy jakéhokoli opravdového zájmu v hlase.

"Jak se jmenuješ?"

"Neřeknu ti své jméno, ale můžeš mne oslovovat jako Callistiniel."

G'Hagah ukázala na třpyt vzdálených hor z čírého křišťálu.

"Pod vrcholky těch průzračných skal sídlí náš nepřítel. Pomůžeš nám v boji s ním."

Callistiniel se na mne podívala. "Jaké jsou TVÉ příkazy, pane."

"Půjdeš s námi. Až bude třeba, dozvíš se víc."

Gradenka přikývla. Vydali jsme se na cestu. Stopy zanechané v prachu záhy zametl vítr. Přemýšlel jsem o možnosti stvoření dopravního prostředku, ale to by stálo příliš mnoho magické síly. Šli jsme mlčky a náš cíl se každým dnem blížil. V noci Callistiniel střežila můj spánek a odháněla dotěrné demony povětří, bohyně po dobu mého odpočinku meditovala - snad o pomstě, snad o synovi, který ji opustil a utekl k svému otci - Shub-Niggurathovi.

Plán nebyla tak pusta, jak by se na první pohled zdálo. Prošli jsme skleněným lesem a brodili se ostrými střepy, obešli jsme několik lávových jezer a minuli osamělá hnízda strašlivých šantaků. A když jehlovité vrcholky z nejčistšího skla byly na dosah ruky, poprvé jsem zapochyboval o úspěchu naší cesty. V mém podvědomí klíčila nejasná, ale strašlivá předtucha.

S Gradenkou po pravici a bohyní po levici jsem kráčet k jasně zářící skále, zbarvené zapadajícím sluncem.

"Máš strach, Callistiniel?" . "Nebojíme se těch, kteří zabíjejí tělo," odpověděla vyhýbavě a rovněž pohlédla na skálu. Zdálo se **mi** to, nebo jsem na její tváři zahlédl stopu nějaké emoce? Ani dnes si nejsem jistý. Mohla to být jen hra záblesků a stínů.

"Ararhea moi, tessa moi, dhag loi," přikázal jsem křišťálu.

"Dhag moi, tessa moi, ararhea loi," odpověděla skála a otevřela před námi vchod do jeskyně zářící

tisíci duhových odlesků. Vstoupili jsme a skála se za námi uzavřela. Chodba nás vedla po schodech dolů do temnoty osvětlené jen slabým bledým světlem, které jsem vyvolal. Po několika hodinách jsme sestoupili do obrovského jeskynního dómu, ozdobeného bizarními křišťálovými útvary, mezi nimiž stál v ostrém kontrastu černý menhir. Vydal jsem se k němu a setřel vrstvu prachu z místa, kde prosvítala rytina. Byl to text psaný v prastarém jazyce a písmu rasy Starých:

*Maa thera ghalla ephara,
maa thera ghalla naphara zza.
Khi krathi mé napharri ssa, maa ghalla rra,
Khi epharri ssa, maa ghalla rra zza.*

Což přeloženo zní:

*Věrného jsem zabil,
nevěrného jsem také zabil.
Kdo proti mně se prohřešil, zabil jsem ho.
Kdo se neprohřešil, také jsem ho zabil.*

Znal jsem ta slova, formuli největších zasvěcenců Shub-Nigguratha. Těch, kteří pochopili marnost svého počínání a právě proto v něm pokračují. Tlak v mém podvědomí ještě zesílil. Jedno slovo se snažilo dostat se na povrch. To slovo bylo: PAST.

Kolik z našeho nepřítele ve mně zůstalo? ptal jsem se sám sebe. Zavolal jsem Gradenku. "Ať se bude dít cokoli, tvůj jediný úkol je svrhnout svatyni Shub-Nigguratha do Propasti co nejdříve po jejím vytvoření. Bez ohledu na jakékoli další příkazy. Od této chvíle jednej samostatně," přikázal jsem jí a obětoval část magické moci na zakrytí významu těchto slov před ostatními včetně G'Hagah.

"Jak poroučíš," odvětila Callistiniel a lehce se uklonila.

Pokračovali jsme v cestě chodbami vedoucími stále hlouběji do podzemí, stále blíž k Vnitřní svatyni. Dávno jsme překročili hranici největšího vlivu Niggurathova. A pak se chodba rozšířila v prostoru, jejížž konce ani stropu jsme nedohlédli. A snad míli od nás stála černá stavba Vnitřní svatyně. Nemohu ji popsat, protože každým novým pohledem se měnila Přestože dlela v mých vzpomínkách, které mi ten, jenž v ní sídlí, zanechal, nebyl jsem při pohledu na ni schopen slova.

Když jsem otevíral nejstrašlivější brány do dimenzí plných naříkající temnoty, svírala mne hrůza. Ale bylo třeba tak učinit, aby se okolo Svatyně otevřela Propast. Nikdy si nepřestanu vyčítat smrt myriád bytostí, jež nenávratně zmizely spolu se světy, které měly tvořit Niggurathův hrob. Strašlivý výkřik a ticho. Svatyni obklopila temnota a před pádem ji bránila jen nitka vůle jejího boha. Jen jediná bytost je schopná něco takového přervat - Graden Mollah, Svrhávač do propasti. Balancovali jsme na hranici. I G'Hagah se držela na takovém vlákně.

Callistiniel se změnila v nepředstavitelně zrůdnou okřídlenou bytost, jejíž podoba, odraz vícerozměrné nadčasové entity, vyvolala hrůzu i ve tváři bohyně hlubin.

V té chvíli jsem ztratil vládu nad sebou a stal se opět dvanáctou inkarnací Shub-Nigguratha.

A pochopil jsem, Niggurath pochopil, že nemohu poručit Gradence, aby do propasti svrhla nenáviděnou G'Hagah, jak bylo plánováno.

Gradenka vyrazila směrem k svatyni. Zachvěl jsem se hrůzou.

Ze svatyně jí naproti letělo prázdnotou jedenáct vtělení s rudými srpy Mhawwni, zabíjejícími nejen tělo a duši, ale veškerý celek existence. Callistiniel zaváhala.

"Aaazzghamma dwari mholna hi!" seslal jsem strašlivé paralyzující zaklínadlo na Gradenku.

"Ih amnahasa. Ghluvarra!" srazila G'Hagah mé zaklínadlo stranou a rozběhla se zpět chodbou.

Callistiniel se vrhla vstříc Jedenácti, rozrazila jejich šik a tři z nich svrhla do Propastí. Od Svatyně ji dělilo jen několik okamžiků. Cítil jsem vztek a hrůzu.

I bohové chybují. Niggurath neodhadl možnost podezření v mysli Phillipa Stuarta, jenž měl vlákat G'Hagah do pasti.

Osm srpů bylo vrženo do zad letícího přízraku.

Dva zasáhly.

Callistiniel zmizela.

Rozběhl jsem se za prchající bohyní.

Na svém území jsem byl rychlejší a brzy se mi podařilo dohnat ten malý náskok. Nezdřžovala se magickými protiútoky a v běhu tvořila Bránu.

"Agnama ssa!" zvolal jsem prastarou formuli ohňopravců. Vzplála, ale nezpomalila.

Utvěřila Bránu a zmizela v ní.

Proskočil jsem za ní.

Pronásledoval jsem ji temným N'kai postrádajícím světla. Naše síly byly nyní vyrovnané. Zděšení tsathogguové nám uhýbali z cesty. Za mými zády se hroutily stropy celé věky starých chodeb.

Nedostihl jsem ji ani v rudém Yothu. Zraňovali jsme se zaklínadly a kletbami. Ale jak se blížila k svému sídlu, stále sílila, zatímco na mne padala únava. Nenávist, jež mě hnala dál, mi však nedovolila zpomalit v úděsném tempu.

Modrý K'n-yan. Bytostí v mých službách se rvaly s jejími démony a ona unikala. Každou chvíli jsem se mohl dostat na její území. Ale slepá nenávist mě hnala stále dál.

"Asmakselsus Opham!" seslal jsem poslední a nejmocnější zaklínadlo, k němuž jsem měl ještě sílu. Země se otřásla. Absorbovala Sílu. A ta země mě pohltila.

Pozřela mne na svém území, kam mne dohnala zaslepenost. Niggurathova zaslepenost. Jak jsem padal vstříc Temnotě, slábl vliv Kozlího boha na moji mysl.

Obklopovala mne tma. Chtěl jsem otevřít oči, ale byly otevřené. Vysoko nade mnou se ozýval zvuk křidel osamělého šantaka prolétávajícího tímto i pro démony nehostinným místem.

Marnými se ukázaly pokusy dostat se z těchto míst za pomoci magie; skála ji vstřebala.

Ne, nezemřu. G'Hagah se dobře postará o můj život v útrobách pekla, jež sama vytvořila, protože dokud budu naživu - poločlověk, polozrůda, duše nakažená myšlenkami boha, nemůže Shub-Niggurath vytvořit dvanáctou inkarnaci a na nás vesmír bude působit jen prostřednictvím Staré rasy.

A Niggurath se sem nikdy neodváží, aby mne odvedl - nebo zabil.

A tak, bez naděje na vysvobození, bez naděje na smrt, vyprávím svůj příběh šantakům. Někdy se zastaví a naslouchají tichému ševelení znaveného hlasu.

Při putování řšíí snů zaslechl jsem mnoho verzí tohoto příběhu. Šantakové jej vyprávěli plachým Pojídačům mrtvol a kočkám. Poutníci, kteří hovoří s Pojídači i kočkami, jej pak tradovali mezi všemi národy nekonečné Snové říše.

Na základě rozmluv s těmi, kdo snad slyšeli příběh první, a vlastního úsudku jsem sepsal osud Phillipa Stuarta a začlenil jej do Damonických písem.

ilustroval Karel Zeman

Rastislav Šarišský - Netvory medzi nami

"Tu Explorer 2, tu Explorer 2! O 30 minút pristávame. Opakujem, o 30 minút pristávame. Končím."

Pohodlne sa usadil v kresle kapitána. Na odpoveď si bude musieť ešte počkať. Ale čo je to v porovnaní s dlhými mesiacmi cesty k Marsu. V duchu si ešte raz všetko prebral, či náhodou na niečo nezabudol.

"Zem volá Explorer! Môžete pristáť. Veľa zdraru!" Posledné dva slová ho potešili. Je dobré ak človek vie, že nieje sám.

Opustil kabínu a tesnými chodbami sa predieral k modulu. Ďalší dvaja kozmonauti už boli na mieste. Spolu s kapitánom tvorili síce malý, ale výkonný tím. Zložitý systém výberu zaručoval, že sú tí najlepší. Aj Explorer mal v porovnaní s jednotkou mnohé zlepšenia.

Kapitán si prezrel babylon kontrolných svetiel a číselníkov. Pravou rukou uchopil kormidlo smerových trysiek a ľavou, od srdca, stisol tlačidlo ŠTART. Po mnohých skúškach na trenažéri tentoraz na ostro. Napäto sledoval výskomer. Modul padal čoraz rýchlejšie. Teraz! Pristávacie trysky sú zapnuté, modul spomaľuje. Červený piesok sa približuje a horizont sa rozpína do nekonečna. Posledný kilometer. -

Skúsenou rukou vyrovnal výchylky, vysunul tlmiče a pristávacie trysky zapol na maximum. Mätko pristal.

Nasledujúce hodiny už nemá čo robiť. To je už práca tých dvoch.

"Už sme tu!" povedal, aby prerušil ticho. "Chlapci, puste sa do práce."

Obliekli si skafandre a urobili rutinnú kontrolu. Človek druhý raz na povrchu Marsu. Ešte raz pozrel na miesto, kde predtým stali tri skafandre. Teraz tam stál už iba jeho. Zazubil sa, keď si spomenul na ten firmol, keď vymieňali jeho poškodený skafander. Zapol monitory, kamery v prilbách odkryli červenú púšť. Výskumníci váhavo skúšali prvé kroky. Bol rád, že sedí v module. Ved' kto by dobrovoľne vláčil kilá prístrojov? Odborníci na Zemi síce robili, čo sa dalo, ale nedala sa prekročiť hranica, za ktorou je rozmer na úkor kvality. Ale trochu im aj závidel. Neboli prví, ale prechádzka po Marse nieje každodenný zážitok.

"Skúška spojenia, počujete ma?"

"Počujeme, spojenie je výborné. Nevieš, čo nám namiešali do kyslíku / Má akýsi zvláštny pach."

"Klam zmyslov, pustite sa do práce." Na monitore sledoval jednotvárnu scéneriu Marsu. Rozsiahle červené pláne, strážidelné, pusté, akoby každú chvíľu chystali nejakú zradu. Červená. Farba ohňa a krvi. To je Mars. Planéta pomenovaná po bohovi vojny. Na rozdiel od prvej výpravy bolo spojenie zabezpečené aj obrazom. Miniaturne kamery veľkodušne darovala fabrika na výrobu hororov. Ale prečo...?

Jeden z výskumníkov sa obzrel dozadu. Až teraz si uvedomil, ako ďaleko už zašli. Modul už ledva bolo vidieť.

"Sú na Marse rozumné tvrbry? Napríklad zelený trpaslíci s tykadlami alebo hnedé ozruty požírajúce ľudí?" Bola to hlúposť. Vedeli to všetci traja. V tejto vete ale bolo niečo

znepokojujúce. Ani nie v tej vete ako skôr v hlase. Alebo sa mu to len zdalo?

"Možno sú rozptýlený do prachu a čakajú na svoju obeť. Desať alebo desaťtisíc rokov. A potom sa zložia a chňap!" "Prestaň!" Hlúpostí už bolo dosť. Sledoval ich pri práci a pozvoľna získaval pocit, že v ich pohyboch je čosi zvláštne. Snažil sa vyloviť rodiacu sa myšlienku. Ako by boli vylákaný, alebo čo.

"Čo je, chlapci?"

"Mám taký divný pocit. Strach, zlú predtuchu alebo ako to mám nazvať."

"Mars nevyzerá dvakrát prívetivo," priznal kapitán. Ale tým sa to neskončilo. Ich pohyby sa stali horúčkovitými. Vidiť sa im triasli ruky a vyplašené sa obzerali. "Poko, chlapci, dokončíte to a pôjdeme preč."

Aj jeho sa chytala nervozita. Zdá sa, že sa upokojili. Alebo si to Jen nahovára?

"Čosi sa tu hýbe. Čosi sa tu zakráda. Ešte to nevidím, ale cítim to. Ide to po nás."

Kapitána zmrazilo. Taký desivý výkrik ešte nepočul. Toiko strachu v jednom výkriku.

"Čo sa deje!"

"Netvor!"

Nevedel čo s tým. Jeho mozog odmietal tomu uveriť. To, čo videl a počul, si odporovalo. Vlastne odporovalo toľkému rozumu. Ruka v skafandri ukazovala do prázdna. Že by to monitory neukazovali. Darmo vypliešfal oči na obrazovku, nič tam nebolo.

"Kde je?"

"Všade, tu všade. Sme ním obkolesení... Je po nás." "Nebláznite, nič tam nie je." Snažil sa hovoriť presvedčivo. Rozhodol sa. Predpisy sem, predpisy tam, ide von. Nenechá ich predsa v kaši. Najrýchlejšie, ako vedel, sa nasúkal do skafandra.

"Ako to vyzerá?" spýtal sa, keď vyšiel von. "Načo sa to podobá?"

"Nemá to podobu. Držková polievka, želé, obrovský slimák. Vyber si. Nevyzerá to nijak. Je to taký roztečený sliz. Nechcem takto zomrieť! Pomoc! Lezie to k nám. Je to plné krvi, kostí, vnútorností... Vystrkuje to k nám oči a chápadla s obrovskými ostňami. Nechod' sem, lebo to zožerie aj teba. Pomoc, pomoc!" Hlas plný beznádeje a strachu zaznel v tónine stonu.

A potom nič. Ticho ešte horšie ako ich výkriky.

"Chlapi, žijete ešte?"

"Jeho už dostal a ja som na rade. Je koniec."

¹¹ Aký koniec! Ved' to nemôže existovať. Soudy, prvá výprava, nič také tu nenašli."

"Možno to tu prišlo, možno to spalo. Teraz je to už jedno. Zožerie nás to a bude pokoj."

"Nezožerie, veď je to absurdné!" Odmietal tomu uveriť. Nemôže to byť pravda. Je to ako vymyslené... Niečo ho napadlo. Bolo to rovnako absurdné, ale aspoň pochopiteľné. A prinášalo to nádej.

"Už to vidím, vyzerá to ako Socha slobody." Dúfal, že to vyznelo dosť presvedčivo. "To nie je Socha slobody, to je paródia na Sochu slobody. Vyškiera sa nám to."

To je ono! Heuréka. Teraz je to už iba hra času a vôle. Musia sa stade čo najskôr dostať. Dobehol k nim. Jeden z nich stál ako sočný stĺp a druhý ležal na zemi neprirodzene skrútený. Našťastie žil. Chytil ho popod pazuchy a začal ťahať k modulu.

"Pomôž mi, musíme sa dostať odtiaľto preč. Prikazujem ti to."

"Nemá to zmysel." Ale predsa sa pohol.

"Pozri, zmenilo sa to na Snehulienku a trpaslíkov. Možno to chce komunikovať."

"Chce nás to zožrať. A trpaslíkov je osem."

"Pozri sa lepšie, ôsmi je pes. Pod' do modulu, tam sme v bezpečí s myšou."

"Z modulu narobí rezance. A my sa v ňom udusíme. Radšej ostanem tu!"

"Nesmieš tu ostať. V modulu sme v bezpečí. Bojí sa to ohňa."

"Ako vieš? Ale my nemáme oheň."

"Viem, som kapitán." Chabý argument, ale napodiv zabral.

"Máme trysky, to je oheň. Ak ostaneme stát', nemáme nádej. Ale k modulu sa to nepriblíži. Už iba pár metrov."

Dvere prechodovej komory sa za nimi zavreli. Ak rýchlo neodletia, premôže to strach a vylúpne ich to ako slimáka z ulity. Ide o sekundy. Kapitán by neveril, že dokáže urobiť toľko úkonov za tak rekordný čas. A navyše v skafandri. Keď sa odlepili zo zeme, uvoľnil si voľnou rukou prilbu.

"Prilbu dole! A daj ju dole aj jemu."

Výprava skončila fiaskom. Opravný termín sa nekoná. Nemajú jediný údaj a prístroje za niekoľko miliónov ostali na Marse. Aspoň že chlapci sú v poriadku. Ale s konečnou platnosťou o tom rozhodnú až psychiatri.

Vypol aj spojenie zo Zemou, aby mohol o všetkom porozmýšľať. Žiadny netvor neexistuje. Tým si je istý. Nevidel ho ani na monitore, ani vonku. Na záznamoch tiež nič nie je. Takže to bola iba predstava. Ale predstava až príliš živá. Nie je predsa možné, aby takto podľahol strachu starostlivo vybraný človek. A dvaja už vôbec nie. Navyše ich predstavy sa dali ovládať. Možno že v psychiatrických príručkách sa niečo také vyskytuje, ale on sa ešte s takým niečím nestretol. Neznáme žiarenie, alebo cudzia látka prenikli cez skafander? Ale to nevysvetľuje, prečo to nepôsobilo naňho. Chlapci spomínali zvláštny pach. Jeho bol vymenený... Ale predtým prešli starostlivou kontrolou. Nechá to na starosť tým na Zemi. Nech si s tým hlavu lámu oni. Zrak sa mu zastavil na okraji monitora, kde bol nápis NIGHT MARE comp. Ako na povel si spomenul na to individuum, ktoré sa obšmietalo okolo skafandrov. Agenti CIA a pyrotechnici tam prirodzene nič nenašli.

A vzápätí čítal znova novinovú správu: "NIGHT MARE-horory naživo? Podľa hodnoteného zdroja bolo v laboratóriách továrne na horory vyvinuté hypnotikum spôsobujúce nezvyčajne silné predstavy..."

Od zlosti to v ňom začalo vriieť.

Vtedy sa na to zabudlo, ale teraz sa už nezabudne. Niektoré si to odskáče.

O to sa už postará.

ilustroval Alois Kresala